

Programma´s 2025

Inhoudsopgave

0.	Sociale voorzieningen.....	1
1.	Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid	5
2.	Onderwijs	11
3.	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	14
4.	Milieu.....	24
5.	Veiligheid.....	32
6.	Verkeer en vervoer	36
7.	Cultuur, sport en recreatie	42
8.	Economische structuur	46
9.	Bestuur en organisatie	51
10.	Algemene baten en lasten	52
11.	Overhead	56

0. Sociale voorzieningen

De activiteiten die vallen onder dit programma hebben als doel het volgende maatschappelijke effect te realiseren: **“Inwoners kunnen in hun levensbehoefte voorzien”**.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
INKOMEN		
Indicator	Realisatie	Norm
1. Netto arbeidsparticipatie <i>(verplicht)</i> % van de beroepsgeschikte bevolking (15-75 jaar) die daadwerkelijk betaald werk heeft.	2023 Eersel: 75,5% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 73,7% 2022 Eersel: 74,6% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 72,9%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? KempenPlus ondersteunt de ontwikkeling van cliënten met als doel regulier aan het werk te gaan en te blijven. Als regulier werk niet (of niet direct) haalbaar is, wordt er gekeken naar mogelijkheden tot gesubsidieerde arbeid op de reguliere arbeidsmarkt of een beschutte werkplek bij of via KempenPlus, of een andere vorm van zinvolle dagbesteding. KempenPlus bepaalt voor elke cliënt een passende aanpak: cliënten zijn aan het werk, werken aan werk, participeren, werken aan participatie of hebben een zorgtraject.		
Indicator	Realisatie	Norm
2. Werkloze jongeren <i>(verplicht)</i> % 16 t/m 22-jarigen zonder betaald werk	2023 Eersel: realisatie waarden 2023 onbekend in september 2024. Gemeenten tot 25.000 inwoners: realisatie waarden 2023 onbekend in september 2024. 2022 Eersel: 1% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? - KempenPlus biedt ondersteuning aan jongeren van 16 of 17 jaar met een leerplicht of kwalificatieplicht en jongeren van 18 tot 27 die hulp nodig hebben voor het volgen van een leerwerktraject. - KempenPlus zet een breed scala aan re-integratie instrumenten in voor werkloze jongeren en biedt specifieke trainingen aan op basis van nut en noodzaak.		

Indicator	Realisatie	Norm
3. Personen met een bijstandsuitkering <i>(verplicht)</i>	2023 Eersel: 91,5 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 173,7	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
<i>Aantal per 10.000 inwoners</i>	2022 Eersel: 98,8 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 179,7	
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> - KempenPlus verstrekt een bijstandsuitkering aan wie daar recht op heeft. - Alle uitkeringsgerechtigden hebben een actueel plan van aanpak naar (betaald) werk (of een ontheffing van de actieve arbeidsverplichtingen). - TalentPlus wordt ingezet om nieuwe cliënten te diagnosticeren en een passend traject aan te bieden. 		

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
Indicator	Realisatie	Norm
4. Lopende re-integratievoorzieningen <i>(verplicht)</i>	2023 Eersel: 178,1 Gemeenten tot 25.000: 146,7	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
<i>Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar</i>	2022 Eersel: 129,9 Gemeenten tot 25.000: 142,1	
Wat gaan we daarvoor doen?		
Door middel van het TalentPlus-programma wordt de afstand van de cliënt tot arbeid in beeld gebracht en worden trajecten ingezet om de afstand tot de arbeidsmarkt te verminderen zodat uitstroom naar werk meer kansen biedt.		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2025

KempenPlus

KempenPlus is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet, de sociale werkvoorziening, de minimaregelingen en een deel van de Wet inburgering. Daarnaast verstrekt KempenPlus leefgeld aan Oekraïense ontheemden. KempenPlus ondersteunt inwoners met als doel hen zo regulier mogelijk aan het werk te laten gaan en te houden, of als dat (nog) niet mogelijk is, zich bezig te houden met een andere vorm van een nuttige dagbesteding. Daarnaast verzorgt KempenPlus de dienstverlening richting werkgevers. Zij bemiddelen, detacheren of nemen bijvoorbeeld de bemensing van een hele productielijn over. Voor inwoners die geen of te weinig inkomen hebben, beoordeelt KempenPlus het recht op bijstand en verzorgt de uitbetaling hiervan.

Toekomstverkenning KempenPlus

In 2019 is bij de start van KempenPlus afgesproken om te zijner tijd te kijken of de opdracht, de organisatie en de daarvoor ter beschikking gestelde middelen nog passend zijn om de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken. Er heeft inmiddels een voorverkenning plaatsgevonden op basis van 9 thema's. In het najaar 2024 vindt het vervolg plaats. Enerzijds wordt gekeken naar de verbetermogelijkheden in de doelmatigheid, dat wil zeggen de mate waarin beleidsdoelen en maatschappelijke waarde worden gerealiseerd en de kosten die daar tegenover staan; anderzijds wordt onderzocht of de gemeentelijke taken die gericht zijn op financiële bestaanszekerheid juist zijn belegd bij de uitvoeringsorganisaties KempenPlus en GRSK. In afwachting van dit onderzoek zijn er voor 2025 en verder geen specifieke speerpunten bepaald.

Geldzorgen

Inwoners met een laag inkomen kunnen een beroep doen op minimaregelingen. Deze minimaregelingen worden sinds 1 januari 2024 uitgevoerd door KempenPlus. Naar verwachting wordt in december 2024 de nieuwe Kadernota Geldzorgen voor de periode 2025-2028 ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd. Daarin zal worden voorgesteld om de komende jaren de focus te leggen op het bereiken van meer inwoners

met geldzorgen met het bestaande ondersteuningsaanbod. Daarnaast zal worden voorgesteld om in te zetten op het in een eerder stadium bereiken van inwoners met geldzorgen, zodat de geldstress beperkt blijft en betalingsachterstanden minder oplopen.

Inwoners met een migratieachtergrond

Huisvesting statushouders

De taakstelling huisvesting statushouders voor 2024 was 59 (40 nieuwe + 19 achterstand uit 2023). Voor 2025 wordt geen afname verwacht en gaan we uit van dezelfde taakstelling als in 2024. In afstemming met de provincie in maart 2024, is een aangepast plan van aanpak besproken in het kader van actief toezicht. De gemeente Eersel heeft de taak gekregen om de gemeentelijke taakstelling van 2024-I, 2024-II en 2025-I te halen en de achterstand van 19 met 1/3 terug te brengen vóór 1 juli 2025.

In het aangepaste plan van aanpak zijn de volgende oplossingsrichtingen opgenomen:

- Verdere intensivering van de samenwerking met Woningstichting WSZ:
  - Prestatieafspraken over extra huisvesting van statushouders, zonder dat dit leidt tot excessen richting andere urgente doelgroepen en leefbaarheid in wijken
  - Prestatieafpraak om woningen die in de verkoop gaan eerst aan te bieden aan de gemeente.
  - Afspraak over inzet op doorstroom van ouderen vanuit eengezinswoningen naar seniorenwoningen en de vrijgekomen eengezinswoningen in te zetten voor o.a. de taakstelling statushouders.
- Samenwerking in de regio met gemeenten om gezinnen te koppelen aan onze gemeente die beter passen bij onze woningvoorraad
- Onderzoek naar realisatie van tijdelijke flexibele huisvesting van statushouders voordat de grote uitbreidingswijken binnen de gemeente Eersel beschikbaar komen.
- Onderzoek naar mogelijkheden om sociale woningbouw in de grotere uitbreidingslocaties eerder gerealiseerd kunnen worden in 2025-2026

Inburgering

Het inburgeringsaanbod van de gemeente Eersel zal gericht blijven op extra inspanning om een zo vroeg mogelijke start van inburgeringstrajecten in 2025 in lijn met het streven van het rijk. Dit geldt specifiek voor statushouders die nog in het COA zitten in afwachting van een woning. Bijdrage van belangrijke partijen in de inburgeringsketen, waaronder taalscholen en andere ondersteunende organisaties, is hierin een speerpunt. Het Eerselse inburgeringsaanbod zal flexibel en bestendig blijven ook in financieel uitdagende tijden.

Huisvesting asielzoekers

Ondanks dat het nieuwe kabinet voornemens is om de spreidingswet af te schaffen, willen de gemeenten de huisvesting van asielzoekers conform de spreidingswet verdelen over de gemeenten. Dit betekent dat ook de gemeente Eersel inzet op de realisatie van een opvanglocatie voor asielzoekers in 2025.

Opvang Oekraïners

We vangen Oekraïners op in de gemeentelijke en particuliere opvang. We verzorgen opvang, ondersteuning voor medische zorg, onderwijs (voor minderjarige kinderen) en de begeleiding naar werk. We huren een kantoor als opvanglocatie in Eersel (STG-gebouw) en hebben een opvanglocatie in Vessem in eigendom. Verder hebben we enkele woningen in eigendom waar we ook Oekraïners huisvesten. In 2025 zetten we dit allemaal door. De Oekraïners in onze gemeente participeren op arbeidsgebied. Ook wordt een beroep gedaan op regelingen die vallen onder het sociaal domein.

Leges Kinderopvang

Voor het starten van een kinderopvangvoorziening worden leges in rekening gebracht. Om wachtlijsten te verkleinen willen we het starten van kinderopvangvoorzieningen aanmoedigen. De leges van de gemeente Eersel zijn relatief hoog en vormen mogelijk een drempel om een opvang te starten. In 2024 is daarom een voorstel gedaan om de leges vanaf 2025 te verlagen of volledig te laten vervallen. De leges leveren de gemeente nu inkomsten op die dan komen te vervallen. Afhankelijk van het aantal aanvragen gaat het om een bedrag tussen de €1.600 en €5.700 (op basis van gegevens uit 2022 en 2023).

Wat mag het kosten?

Programma: Sociale voorzieningen						
Productgroep	Rekening	Begroting	Begroting 2025 - 2028			
(bedragen in €)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
LASTEN						
Werk	120.037	168.694	175.142	175.142	175.142	175.142
Inkomen	3.481.731	3.177.950	3.077.994	3.077.994	3.077.994	3.077.994
Inw oners met migratieachtergrond	280.423	490.597	456.676	86.676	86.676	86.676
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	3.882.191	3.837.241	3.709.812	3.339.812	3.339.812	3.339.812
BATEN						
Werk	1.626	7.753	0	0	0	0
Inkomen	2.787.387	2.571.150	2.495.600	2.495.600	2.495.600	2.495.600
Inw oners met migratieachtergrond	153.599					
Totaal baten (excl. beschikking reserve m.b.t. kapitaallasten)	2.942.612	2.578.903	2.495.600	2.495.600	2.495.600	2.495.600
Saldo (baten – lasten)	-939.579	-1.258.338	-1.214.212	-844.212	-844.212	-844.212
OVERIGE LASTEN						
Apparaatskosten	5.127.422	5.759.227	5.995.800	6.018.800	6.021.800	6.013.800
Totaal overige lasten	5.127.422	5.759.227	5.995.800	6.018.800	6.021.800	6.013.800
Saldo programma (baten – lasten)	-6.067.001	-7.017.565	-7.210.012	-6.863.012	-6.866.012	-6.858.012

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2025 ten opzichte van 2024 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Werk

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Inkomen

Binnen deze productgroep is sprake van een afwijking van circa € 24.000,- positief ten opzicht van de begroting 2024. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het vrijvallen van de stelpost schuldhelpverlening van € 23.000,-

Inwoners met een migratieachtergrond

Binnen deze productgroep is sprake van een afwijking van € 34.000,- positief ten opzichte van de begroting 2024. Deze afwijking wordt veroorzaakt door het verlagen van het budget Integratiestatushouders met € 39.000,-. Dit bedroeg een bijdrage aan Kempenplus, dit bedrag loopt vanaf 2025 via de algemene uitkering. Hiernaast wordt het budget leefgeld vluchtelingen met € 5.000,- verhoogd. Deze extra lasten worden per saldo budgetneutraal geraamd (zie programma 3).

Beleidsdocumenten

- Bedrijfsplan Participatiebedrijf 'iedereen werkt mee'
- [Beleidsregels bijzondere bijstand Kempengemeenten 2024](#)
- Beleidsregels Participatieregeling 18+ Kempengemeenten 2024

1. Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Een samenleving waarin inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen, leven en deelnemen, wat hen in staat stelt zichzelf te ontplooiën in goede gezondheid”**.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
JEUGD		
Indicator	Realisatie	Norm
5. Jongeren met een delict voor de rechter <i>(verplicht)</i> % 12 t/m 21-jarigen	2023 Eersel: realisatie waarden 2023 onbekend in september 2024. Gemeenten tot 25.000 inwoners: realisatie waarden 2023 onbekend in september 2024. 2022 Eersel: 1% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking met politie en jeugdcoaches; - Vroege signalering in het voorliggende veld (preventie); - Monitoring van de aanmeldingen Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) via de verschillende aandachtsgebieden. 		
Indicator	Realisatie	Norm
6. Kinderen in uitkeringsgezin <i>(verplicht)</i> % kinderen tot 18 jaar	2023 Eersel: realisatie waarden 2023 onbekend in september 2024. Gemeenten tot 25.000 inwoners: realisatie waarden 2023 onbekend in september 2024. 2022 Eersel: 2% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 3%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> - Vanuit één regisseur werken we integraal aan verschillende problematieken; - Nauwe samenwerking in het kader van de Participatiewet. 		
Indicator	Realisatie	Norm
7. Jongeren met jeugdhulp <i>(verplicht)</i> % van alle jongeren tot 18 jaar	2023 Eerste halfjaar 2023 (voorlopig): Eersel: 8,3% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 10,1% 2022 Eersel: 9,6% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 12,1%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> - Voor zover mogelijk verminderen van het aantal en de duur van specialistische jeugdhulptrajecten; - Preventieve inzet CJG+ en gemeente; - Samen met het gezin een plan opstellen waardoor gezinnen zelf problemen kunnen oplossen. 		
Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
Indicator	Realisatie	Norm
8. Jongeren met jeugdbescherming <i>(verplicht)</i>	2023 Eersel: 0,4% Nederland: 1%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

<i>% van alle jongeren tot 18 jaar</i>	Gemeenten tot 25.000 inwoners: realisatie waarden 2023 onbekend in september 2024. 2022 Eersel: 0,4% Nederland: 1,2% Gemeenten tot 25.000 inwoners: niet bekend	
--	---	--

Wat gaan we daarvoor doen?

- De gezamenlijke ambitie van zowel de gemeenten als de gecertificeerde instellingen is om op termijn te komen tot een substantiële reductie van de instroom binnen Jeugdbescherming en Jeugdreclassering en tot het verkorten van de trajectduur;
- Hiertoe volgen we de ontwikkelingen van het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming;
- We vormen tandems met de Gecertificeerde Instellingen (jeugdbescherming);
- We werken samen met Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming;
- Inzet initiatieven van Transformatiefonds.

Indicator	Realisatie	Norm
9. Jongeren met jeugdreclassering <i>(verplicht)</i> <i>% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar</i>	2023 Eerste halfjaar 2023 (voorlopig): Eersel: realisatie waarden 2023 onbekend in september 2024. Nederland: 0,3% Gemeenten tot 25.000 inwoners: realisatie waarden 2023 onbekend in september 2024. 2022 Eersel: 1% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

- Samenwerking met jeugdreclassering, politie en jongerenwerk.

WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Indicator	Realisatie	Norm
10. Cliënten met een maatwerkarrangement WMO <i>(verplicht)</i> <i>Aantal per 10.000 inwoners</i>	2023 Eersel: 690 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 653 2022: Eersel: 690 Gemeenten <25.000 inwoners: Gegevens niet beschikbaar	Geen norm

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoeren van de Verordening Wmo voor wat betreft maatwerkvoorzieningen Wmo.
- Op het terrein van welzijn is de aandacht gericht op:
  - Ondersteuning mantelzorgers
  - Dementie
  - Ketenzorg
  - Versterking voorliggende voorzieningen
  - Inclusief beleid
- Inzichtelijk maken hoe we omgaan met 'complexe casuïstiek' en ervoor zorgen dat deze aanvragen op een juiste manier behandeld en ondersteund worden.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

VRIJWILLIGERS

Indicator	Realisatie	Norm
11. Aantal vrijwilligers <i>(eigen indicator)</i> <i>% inwoners dat zich heeft ingezet voor anderen en/ of maatschappelijke doelen via vrijwilligerswerk.</i>	2023 De laatst bekende cijfers zijn uit 2022 (onderzoek inwonerspijling). 2022 Eersel: 47% Gemeenten <25.000 inwoners: 42%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2025 vervolgen wij onze uitvoering van het vrijwilligersbeleid, vastgelegd in het Welzijnsplan gemeente Eersel 2023 – 2026. We richten ons daarbij onder andere op het bieden van een zo goed mogelijke ondersteuningsstructuur, vanuit de gemeente zelf en vanuit het Steunpunt Vrijwilligerswerk Eerselvoorelkaar voor vrijwilligersorganisaties, vrijwilligers en individuele hulpvragers.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2025

Welzijnsplan gemeente Eersel 2023 tot en met 2026

In april 2023 is het Welzijnsplan gemeente Eersel 2023 tot en met 2026 vastgesteld. We steken daarbij in op twee opgaven:

1. Het, waar nodig, versterken en verbinden van de sociale basis;
2. Focus op kwetsbare inwoners met vangnetvoorzieningen.

De sociale basis wordt gevormd door verschillende beleidsterreinen: een passende woning, een plezierige leefomgeving, een stabiele financiële situatie, een baan, dagbesteding en vrijwilligerswerk, een fijn sociaal netwerk, bij een gemeenschap horen, een goede gezondheid en voldoende gelegenheid tot het volgen van onderwijs/opleidingen. Daarnaast ligt de focus op kwetsbare inwoners waarvoor vangnetvoorzieningen nodig zijn om (tijdelijk) ondersteuning te bieden als de sociale basis niet voldoende is om mee te kunnen doen. In het Welzijnsplan is ten aanzien van deze beleidsterreinen opgenomen waarop de komende jaren de inzet is gericht. Voor een aantal onderwerpen sluiten we daarbij aan bij hetgeen over deze onderwerpen al in specifieke beleidsdocumenten is of nog wordt vastgelegd. Zo zijn in 2024 het Uitvoeringsprogramma Woonzorgvisie, de Inclusieagenda 2024/2025, het Accommodatiebeleid, het Gezondheidsbeleid en het integraal huisvestingsplan onderwijs vastgesteld.

In 2025 geven we uitvoering aan het in deze documenten vastgestelde beleid. Onderwerpen die onder meer betrekking hebben op armoede, jeugd, speelvoorzieningen zijn ten tijde van het opstellen van deze begroting in voorbereiding en worden nog in 2024 of in 2025 aan de gemeenteraad voorgelegd. Voor 2025 gaat het in ieder geval om het Meerjarenbeleidskader jeugdhulp 2026 tot en met 2029 en aanvullend beleid gericht op ondersteuning mantelzorgers.

Subsidieprogramma

Een belangrijk middel dat de gemeente heeft om beleidsdoelen te realiseren zijn subsidies. Aan het Welzijnsplan is ook het Subsidieprogramma gekoppeld. In 2023 heeft het college het nieuwe Subsidieprogramma 2024 tot en met 2027 vastgesteld. In dit programma zijn de (vrijwillige) organisaties opgenomen die van gemeente-wege voor deze jaren subsidie ontvangen. In 2025 wordt dit subsidieprogramma ongewijzigd doorgezet.

Vrijwilligers

Na een daling in de coronaperiode zien we dat het aantal inwoners dat zich vrijwillig inzet, weer gestaag stijgt. Ook zien we dat het verenigingsleven weer zo goed als terug is op het oude niveau. De website Eerselvoorelkaar wordt door steeds meer organisaties en inwoners gebruikt als een (extra) manier voor het vinden van vrijwilligers, passende hulp en het vinden van vrijwilligerswerk. Ook in 2025 blijven we inwoners stimuleren om zich in te zetten voor een vrijwilligersorganisatie of iemand in de omgeving. We zien ook dat er steeds meer vraag is naar flexibel vrijwilligerswerk. Dit vergt een andere kijk op de organisatie van vrijwilligerswerk binnen vrijwilligersorganisaties. Vrijwilligersorganisaties zijn zelf verantwoordelijk voor het vinden, binden, ondersteunen en boeien van hun vrijwilligers. Wij zien het als onze taak hen hierin zo goed mogelijk te ondersteunen. Het steunpunt vrijwilligerswerk Eerselvoorelkaar speelt hierin een centrale rol. Naast ondersteuning bij het matchen van vraag en aanbod van vrijwilligerswerk (onder andere via Eerselvoorelkaar.nl), bieden we

voorzieningen als de collectieve vrijwilligersverzekering en subsidie voor scholing van vrijwilligers, waardering van vrijwillige inzet en ondersteuning van vrijwilligersorganisaties bij hun vrijwilligersbeleid. We zetten ons, waar mogelijk samen met onze collega's in de Kempen, in voor het organiseren van informatiebijeenkomsten over thema's die bestuurders van vrijwilligersorganisaties tegenkomen.

Jeugdhulp

Het Meerjarenbeleidskader jeugdhulp in de Kempen 2020 – 2024 is eerder met twee jaar te verlengd tot en met 2026. Inmiddels is door het college een procesvoorstel vastgesteld waarin de stappen zijn opgenomen om te komen tot een nieuw beleidskader voor de periode 2026 tot en met 2029. In dit proces is ook voorzien in een evaluatie van het huidige plan. In de opstelling van het nieuwe plan worden alle betrokken partijen, waaronder ook de gemeenteraden van de Kempengemeenten, geconsulteerd. Vervolgens is het de bedoeling dat in het laatste kwartaal 2025 de gemeenteraden het nieuwe meerjarenbeleidskader jeugdhulp voor de jaren 2026 tot en met 2029 gaan vaststellen.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Beschermd wonen

In het kader van de Wmo bieden gemeenten haar inwoners de voorziening 'beschermd wonen' aan. Het doel van beschermd wonen is om mensen met een psychische kwetsbaarheid zoveel mogelijk in de eigen omgeving te begeleiden en ondersteunen. De inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid voor de uitvoering van beschermd wonen als onderdeel van de Wmo ligt nu nog bij de centrumgemeenten.

Bedoeling was dat deze verantwoordelijkheid en de financiële middelen vanaf 2023 fasegewijs overgeheveld zou worden van de centrumgemeente naar alle gemeenten. Echter de verantwoordelijk staatssecretaris heeft geconcludeerd dat de invoering van het woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangende nieuwe verdeelmodel beschermd wonen niet haalbaar zijn. Dit betekent dat de beoogde ingangsdatum van de doordecentralisatie beschermd wonen weer tot nader order is uitgesteld. Tot hierover meer bekend is, houden we vast aan de ambities en uitgangspunten van de Regiovisie Doordecentralisatie Beschermd Wonen 2022-2026'. Deze gaan uit van een ontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis.

Het gaat niet meer lukken om de Wet woonplaatsbeginsel per 1-1-2025 te laten ingaan.

Ook het objectieve verdeelmodel voor de middelen die gemeenten ontvangen voor BW wordt nog niet ingevoerd. Dat is immers onlosmakelijk verbonden met het woonplaatsbeginsel. De centrumgemeenten blijven deze middelen in 2025 dus ontvangen op basis van het huidige historische verdeelmodel.

Het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel, dat sinds begin dit jaar bij de Tweede Kamer ligt voor behandeling, is nog steeds controversieel verklaard.

Daardoor kan het niet meer voor het zomerreces door de Tweede en Eerste Kamer behandeld worden. De nieuwe streefdatum voor invoering is nu 1 januari 2026.

Gezondheid

In 2024 is de nota gezondheid 2024-2026 vastgesteld. Deze loopt gelijk op met het landelijk programma Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). We ontvangen ook in 2025 rijksmiddelen om extra in te zetten op het bevorderen van gezondheidspreventie. In 2024 hebben we een uitvoeringsprogramma opgesteld dat in 2025 verder uitgevoerd wordt. Daarnaast zijn drie tijdelijke projectmedewerkers aangesteld. Eén voor het bevorderen van sport- en bewegen, een tweede voor #Kempenbranie om middelengebruik (waaronder alcohol) terug te dringen. De derde voert de vijf ketenaanpakken uit gericht op gezondheidspreventie, waaronder valpreventie en aanpakken voor kinderen en volwassenen met overgewicht en obesitas. Zij zetten hun werkzaamheden ook in 2025 voort.

Dorpsparticipatie

In 2025 zal binnen participatieprogramma Dorpen Maken Het Verschil wederom het project Krachtige Kernen gaan draaien. Daarbij beoordelen we niet, zoals bij reguliere aanvragen, de initiatieven vanuit dorpen, maar stellen we vooraf een budget beschikbaar per dorp. Dat budget kan worden verdeeld onder de verschillende initiatieven uit het dorp. Dat doen we samen met Visit Eersel. Daarnaast blijft het mogelijk om initiatieven in te brengen via het participatieprogramma zelf: onze medewerker Dorpsparticipatie gaat dan samen met de initiatiefnemers bezien wat nodig is om het initiatief te verwezenlijken.

Daarnaast blijft er een rol in het kader van participatie weggelegd voor onze Dorpsraden. Op basis van de participatieladder zal per project bezien worden welke rol zij hierin kunnen hebben. Door gebruik te maken van de methode het Relevant Gesprek®, waarin de ambtelijke organisatie in de periode 2024/2025 getraind wordt, verwachten we een handige leidraad te hebben om samen met alle betrokkenen tot goede keuzes te komen.

Toelichting op investeringen 2025

Renovatie JAM Kerkstraat 27

Het deel van de accommodatie Kerkstraat 27a, Eersel dat door Stichting JAM wordt gehuurd, is aan renovatie toe. Met de vervanging van o.a. de toiletten en MIVA-toilet, de armaturen, de gangdeuren en vervanging van de radiatoren naar laagtemperatuur radiatoren als voorloper op aardgasloze installatie heeft Stichting JAM weer een toekomstbestendige en functionele ruimte die weer voldoet aan de norm en optimaal gebruikt kan worden.

Openbaar toegankelijk mindervalidentoilet centrum Eersel

Via een petitie hebben 140 bewoners en bezoekers van het centrum van Eersel de gemeenteraad gevraagd om een openbaar toegankelijk mindervalidentoilet in het centrum van Eersel te realiseren. De raad heeft besloten hier gehoor aan te geven. De beoogde locatie hiervoor is in de Schob achter het pand Markt 26, langs het fiets-/voetpad tussen de Markt en het Areven.

Door de oude Schob te renoveren (o.a. asbestsanering dakbeschot, isoleren gevels/vloer/dak, aanleg water/stroom/riolering) en een prefab zelfreinigend mindervalidentoilet in deze schob te installeren wordt een kwalitatief goede en voor iedereen toegankelijke en schone openbare toiletvoorziening in het centrum van Eersel gerealiseerd.

Toelichting op exploitatiekosten 2025

Jeugdhuis de Spil

Jeugdhuis De Spil in Vessem biedt huisvesting aan Stichting Jeugdbelangen van de Parochie St. Lambertus te Vessem (Jong Nederland). Het huidige jeugdhuis (bouwjaar 1987) is gedateerd. Los van de leeftijd voldoet deze accommodatie, die is aangemerkt als basisvoorziening, niet aan het niveau wat je vandaag de dag mag verwachten en de normen uit de blokhuwijzer van Scouting Nederland. De grootste knelpunten hebben betrekking op het sanitair, de keukenvoorziening en toegankelijkheid. Gemeente Eersel rekent met een economische levensuur voor haar vastgoed van 40 jaar. Doorgaans vindt er na 40 jaar er een renovatiemoment plaats. Gelet op het bouwjaar van de jeugdaccommodatie staat deze renovatie gepland voor 2027. Op basis van het accommodatiebeleid heeft de gemeente een zorgplicht ten aanzien van de basisvoorzieningen. In het accommodatiebeleid staat echter ook dat vervanging en renovatie niet vanzelfsprekendheid is. Er wordt gekeken naar mogelijkheden tot samenwerking, of gezamenlijk gebruik van accommodaties. Gelet op de aard van de activiteiten ligt een samenwerking met andere verenigingen en accommodaties in Vessem niet voor de hand. Daarnaast wordt er gekeken naar de vitaliteit van de vereniging, die activiteiten moet kunnen blijven bieden op een voldoende kwalitatief niveau. Met een stabiel ledenbestand van ruim 70 jeugdleden en ruim 30 begeleiders en vrijwilligers is Jong Nederland Vessem een vitale vereniging die bijdraagt aan de leefbaarheid van de kern Vessem.

Met het naar voren halen van het renovatiemoment zijn de eerdergenoemde knelpunten opgelost en is er in Vessem een toekomst bestendige en jeugdaccommodatie die weer voldoet aan de norm en optimaal gebruikt kan worden. Bovendien voldoet de accommodatie, door het realiseren van onder andere een mindervaliden toilet en mindervaliden douche, na de renovatie aan de richtlijnen met betrekking tot toegankelijkheid

Openbaar toegankelijk mindervalidentoilet centrum Eersel

De kosten voor water- en stroomverbruik en preventief technisch/hygiënisch onderhoud worden geraamd op € 10.000,- incl. btw per jaar.

Dorpsondersteuner Steensel

Eind 2022 is besloten om op basis van het Visieplan Welzijn wonen en zorg Steensel voor de pilotduur van twee jaar onder meer een dorpsondersteuner voor 20 uur per week in te zetten in Steensel. De dorpsondersteuner is per 1 mei 2023 gestart. Medio 2024 heeft een tussentijdse evaluatie plaatsgevonden en besloten is om de pilot nogmaals met twee jaar (van 1 mei 2025 tot 1 mei 2027) voor 20 uur per week voort te zetten. De dorpsondersteuners Vessem en Steensel zouden ervoor kunnen zorgen dat het aantal WMO aanvragen in de toekomst omlaag gaat. Om die reden is een besparing opgenomen op het budget WMO te grote van de totale kosten van de dorpsondersteuners Vessem en Steensel samen.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Vrijwilligers;
2. Voorzieningen jeugd en jongeren;

3. Ouderen, chronisch zieken en gehandicapten;
4. Sociaal cultureel werk;
5. Volksgezondheid.

Investerings (bedragen in €)	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2025	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Jeugdhuis de Spil	180.000	0	180.000
Openbaar toegankelijk mindervaliden- toilet centrum Eersel	251.000	0	251.000
Renovatie JAM kerkstraat 27	25.000	0	25.000
Totaal investeringen	456.000	0	456.000

Exploitatie (bedragen in €)	Exploitatie 2025	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking uit exploitatie
Openbaar toegankelijk mindervaliden- toilet centrum Eersel	10.000	0	10.000
Dorpsondersteuner Steensel	30.000	0	30.000
Totaal exploitatie	40.000	0	40.000

Exploitatie

Programma: Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025 - 2028		2027	2028
			2025	2026		
LASTEN						
Vrijwilligers	16.795	19.060	23.480	23.480	23.480	23.480
Voorzien. jeugd en jongeren	3.274.818	2.708.528	2.702.408	2.702.408	2.702.408	2.702.408
Oud., chron.zieken en gehand.	5.047.241	5.390.945	5.216.930	5.216.930	5.216.930	5.216.730
Sociaal cultureel werk	1.401.945	702.699	749.013	749.013	749.013	749.013
Volksgezondheid	1.073.751	1.116.004	1.212.467	1.159.038	1.025.433	1.025.433
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	10.814.550	9.937.236	9.904.298	9.850.869	9.717.264	9.717.064
BATEN						
Oud., chron.zieken en gehand.	146.830	225.576	141.360	341.360	341.360	341.360
Sociaal cultureel werk	998.036	97.647	98.263	98.263	98.263	98.263
Volksgezondheid	171.712	187.034	187.034	133.606	0	0
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	1.316.578	510.257	426.657	573.229	439.623	439.623
Saldo (baten – lasten)	-9.497.972	-9.426.979	-9.477.641	-9.277.640	-9.277.641	-9.277.441
OVERIGE LASTEN						
Apparaatskosten	3.146.191	2.658.765	2.792.504	2.792.504	2.792.504	2.792.504
Kapitaallasten	281.752	367.518	364.427	364.427	364.427	364.427
Totaal overige lasten	3.427.943	3.026.283	3.156.931	3.156.931	3.156.931	3.156.931
BATEN						
Beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten	32.334	0	0	0	0	0
Totaal overige baten	32.334	0	0	0	0	0
Saldo programma (baten – lasten)	-12.893.581	-12.453.262	-12.634.572	-12.434.571	-12.434.572	-12.434.372

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2025 ten opzichte van 2024 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Vrijwilligers

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Voorzieningen jeugd en jongeren

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Ouderen, chronisch zieken en gehandicapten

Binnen deze productgroep is sprake van een afwijking van ongeveer € 90.000,- positief. Er is een stelpost opgenomen in de begroting van € 91.540,- lagere uitgaven voor WMO. Dit komt door uitbreiding van de dorpsondersteuners, hierdoor kan het budget voor WMO positief worden bijgesteld.

Sociaal cultureel werk

Binnen deze productgroep is sprake van een afwijking van ongeveer € 46.000,- negatief. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere storting in de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen voor de gemeenschapshuizen.

Volksgezondheid

Binnen deze productgroep is sprake van een afwijking van € 96.000,- negatief. Dit verschil wordt veroorzaakt door een verhoging van het budget Jeugdgezondheidszorg (bijdragen aan de GGD).

Beleidsdocumenten

- [Welzijnsplan gemeente Eersel 2023 tot en met 2026](#)
- Accommodatiebeleid gemeente Eersel, 2024
- Nota Gezondheid 2024 – 2026
- [Meerjaren Beleidskader Jeugdhulp de Kempen 2020 – 2023 \(verlengd 2024 en 2025\)](#)
- [Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Eersel 2024](#)
- [Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Eersel 2024](#)
- Regiovisie Doordecentralisatie Beschermd Wonen 2022-2026
- [Participatieprogramma 'Dorpen maken het verschil'](#)
- Inclusieagenda

2. Onderwijs

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Als gemeente de mogelijkheid scheppen om onderwijs te volgen in gebouwen die aan de minimale eisen van wet- en regelgeving voldoen en in nabijheid van de woonomgeving”**.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

ONDERWIJS / LEERPLICHT

Indicator	Realisatie	Norm
12. Absoluut verzuim <i>(verplicht)</i> Aantal per 1.000 leerlingen (bij absoluut verzuim is een leerling niet ingeschreven op school)	Schooljaar 2022-2023* Eersel: 5,8 Gemeente < 25.000 inwoners: 6,1 <i>* De verzuimcijfers worden altijd per schooljaar verzameld. De verzuimcijfers voor schooljaar 2023-2024 zijn pas medio 2025 bekend.</i>	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? De leerplichtambtenaar controleert intensief of leerplichtigen ingeschreven staan op een school. Daarnaast zet de leerplichtambtenaar samen met het Doorstroompunt voor voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) in op afspraken tussen het voortgezet onderwijs (VO) en MBO ter voorkoming van absoluut verzuim.		
Indicator	Realisatie	Norm
13. Relatief verzuim <i>(verplicht)</i>	Schooljaar 2022-2023 * Eersel: 7 Gemeenten < 25.000 inwoners: 21	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
Aantal per 1.000 leerlingen (bij relatief verzuim is een leerling ongeoorloofd afwezig)	* De verzuimcijfers worden altijd per schooljaar verzameld. De verzuimcijfers voor schooljaar 2023-2024 zijn pas medio 2025 bekend.	
Wat gaan we daarvoor doen? De leerplichtambtenaar beperkt verzuim zoveel mogelijk door: <ul style="list-style-type: none"> - een goede leerplichtadministratie; - intensieve contacten met scholen, leerlingen/ouders, (keten)partners; - regionale samenwerking. 		
Indicator	Realisatie	Norm
14. Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'ers) <i>(verplicht)</i>	Schooljaar 2022-2023* Eersel: 1,8% Gemeenten < 25.000 inwoners: 1,9%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	* De verzuimcijfers worden altijd per schooljaar verzameld. De verzuimcijfers voor schooljaar 2023-2024 zijn pas medio 2025 bekend.	
Wat gaan we daarvoor doen? De leerplichtambtenaar en het Doorstroompunt voeren wettelijke taken uit om de voortijdig schoolverlaters in kaart te brengen, te volgen en te begeleiden naar school, werk, een combinatie van beiden of hulpverlening. Het Doorstroompunt werkt daarvoor samen met 21 gemeenten in de regio.		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2025

Onderwijshuisvesting van primair, voortgezet en speciaal onderwijs

Op 2 juli 2024 heeft de gemeenteraad het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs 2024 – 2038 vastgesteld. Uitvoering vindt plaats conform de in dit IHP opgenomen planning. In 2024 is een aantal voorzieningen reeds gestart (Rythovius College) of gerealiseerd (tijdelijke uitbreiding 't Busseltje). Uiteraard wordt er in 2025 ook verder gewerkt aan het Rythovius College. In 2025 staat de uitbreiding van Meester Gijbels op de planning als ook de vooronderzoeken voor de onderwijslocaties die opgenomen zijn in de tweede termijn van het IHP. Tot slot wordt gestart met de eerste verkenningen ten behoeve van het nieuwe schoolgebouw voor basisonderwijs in de kern Eersel.

DigiTaalhuis

We streven naar een inclusieve samenleving waarbij iedereen mee kan doen. We willen de basisvaardigheden van onze inwoners versterken om hun zelfredzaamheid, maatschappelijke participatie en doorstroom naar werk of kans op behoud van werk te vergroten. Een gedegen en integrale regionale aanpak van laaggeletterdheid versterkt de sociale basis en draagt bij aan het tegengaan van een tweedeling in de maatschappij. Laaggeletterdheid is een probleem dat een consistente aanpak en een lange adem vergt. Het DigiTaalhuis is een samenwerkingsverband van lokale organisaties die in opdracht van en samen met de gemeente werkt aan een integrale aanpak van laaggeletterdheid en andere basisvaardigheden. Vanaf 2024 is de regisseursrol voor wat betreft de aanpak van laaggeletterdheid bij elke gemeente komen te liggen. In lijn met de andere Kempen gemeenten voert het DigiTaalhuis voor de gemeente Eersel taken uit op het gebied van het zoeken en bereiken van laaggeletterde inwoners. Het DigiTaalhuis wil met behulp van de werkgeversaanpak via lokale bedrijven de basisvaardigheden van de werknemers van deze bedrijven versterken door het aanbieden van diverse scholingstrajecten op het gebied van de basisvaardigheden lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden.

Volwasseneneducatie

De contactgemeenten ontvangen via de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) budget voor de (regionale) aanpak van volwasseneneducatie en laaggeletterdheid. De gemeente Eindhoven is de contactgemeente voor onze regio en vervult een centrale rol als regisseur. Vanaf 2024 is de regisseursrol voor wat betreft de aanpak van laaggeletterdheid bij elke gemeente komen te liggen.

Toelichting op investeringen 2025

Alle genoemde investeringen zijn gebaseerd op het op 2 juli 2024 vastgestelde Integraal HuisvestingsPlan (IHP) Onderwijs 2024-2038 gemeente Eersel:

- Sinte Lucij: voorbereidingskrediet voor de Renovatie/Nieuwbouw van Sinte Lucij ten behoeve van advieskosten voor het haalbaarheidsonderzoek en de ontwerpkosten.
- Meester Gijbels: krediet ten behoeve van de uitbreiding van Meester Gijbels, inclusief de eerste inrichting van die uitbreiding.
- Rythovius College: voorbereidingskrediet voor de nieuwbouw van het Rythovius College en de renovatie van de twee oudste gymzalen (inclusief project specifieke kosten die over 40 jaar worden afgeschreven) en project specifieke kosten die over 1 jaar worden afgeschreven.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Wettelijke onderwijstaken;
2. Lokaal onderwijs;
3. Volwasseneneducatie.

Investerings (bedragen in €)	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2025	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
St. Lucij, Steensel, nieuwbouw	143.000	143.000	0
Meester Gijbels, Knegsel, eerste inrichting	51.000	51.000	0
Meester Gijbels, Knegsel, nieuwbouw/uitbreiding	692.000	692.000	0
Rythoviuscollege, Eersel, project specifieke kosten	426.000	426.000	0
Rythoviuscollege, Eersel, nieuwbouw	3.212.000	3.212.000	0
Onderwijs, onvoorzien	45.000	45.000	0
Totaal investeringen	4.569.000	4.569.000	0

Exploitatie

Programma: Onderwijs en educatie						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2025 - 2028			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
LASTEN						
Wettelijke onderw ijtaken	1.308.881	6.078.196	2.428.023	2.585.023	2.500.963	2.507.023
Lokaal onderw ijs	127.928	134.159	134.159	134.159	134.159	134.159
Volw asseneducatie	24.988	26.532	25.890	25.890	25.890	25.890
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	1.461.797	6.238.887	2.588.072	2.745.072	2.661.012	2.667.072
BATEN						
Wettelijke onderw ijtaken	189.557	3.868.330	175.974	334.965	247.006	261.098
Lokaal onderw ijs	103.928	110.159	110.159	110.159	110.159	110.159
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	293.485	3.978.489	286.133	445.124	357.165	371.257
Saldo (baten – lasten)	-1.168.312	-2.260.398	-2.301.939	-2.299.948	-2.303.847	-2.295.815
OVERIGE LASTEN						
Apparaatskosten	180.251	185.585	195.783	195.783	195.783	195.783
Kapitaallasten	467.460	475.161	469.998	469.998	469.998	469.998
Totaal overige lasten	647.711	660.746	665.781	665.781	665.781	665.781
OVERIGE BATEN						
Beschikking res ivm kaplst	59.882	367.670	371.466	371.466	371.466	371.466
Totaal overige baten	59.882	367.670	371.466	371.466	371.466	371.466
Saldo programma (baten – lasten)	-1.756.141	-2.553.474	-2.596.254	-2.594.263	-2.598.162	-2.590.130

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2025 ten opzichte van 2024 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Wettelijke onderwijstaken

Op deze productgroep is sprake van een afwijking van € 42.000,- negatief. Dit komt voornamelijk door indexering van het IHP naar prijspeil 2025 (€ 31.000,-) en hogere huurkosten (€10.000,-).

Lokaal onderwijs

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Volwasseneneducatie

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Beleidsdocumenten

- Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs gemeente Eersel 2024-2038
- [Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Eersel 2015](#)
- [Regionale ambtsinstructie leerplicht/Doorstroompunt gemeente Eersel 2024](#)
- [Verordening Leerlingenvervoer gemeente Eersel 2021](#)
- [Beleidsregels leerlingenvervoer 2022](#)

3. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor huidige en toekomstige bewoners”**.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

EEN GEDIFFERENTIEERD WONINGAANBOD VOOR VERSCHILLENDE DOELGROEPEN

Indicator	Realisatie	Norm
15. Demografische druk <i>(verplicht)</i> % van de som van het aantal personen van 0-20 jaar en ≥ 65 jaar in vergelijking tot de personen van 20 tot 65 jaar	2023 Eersel: 77,5% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 80,5% 2022 Eersel: 76,9% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 80,1%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? <ul style="list-style-type: none"> • Zoveel mogelijk diverse woningtypen aanbieden; • Om te borgen dat er voldoende sociale en betaalbare woningen worden gebouwd, moet elk plan in principe minimaal 30% sociale huur bevatten en 2/3e deel van het plan bestaan uit betaalbare woningen¹. 1/3e deel is vrij in te vullen.		
16. Nieuw gebouwde woningen <i>(verplicht)</i> Aantal per 1.000 woningen	2023 9,9 2022 Eersel: 7,5 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 8,9	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? <p>Over de komende 10 jaar is het gemiddeld aantal woningen per jaar dat opgeleverd wordt 120. Dat is ongeveer 13,4 per 1.000 woningen. Bij deze indicator wordt het aantal gebouwde nieuwbouw woningen gedeeld door het aantal woningen in de gemeente gedeeld door 1.000.</p>		
17. Gemiddelde WOZ waarde <i>(verplicht)</i> Duizend euro	2023 Eersel: € 448** Gemeenten tot 25.000 inwoners: € 394 2022	Norm: n.v.t.

¹ Raadsbesluit 27 september 2022 over het woningbouwprogramma.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
	Eersel: € 397** Gemeenten tot 25.000 inwoners: € 342	
Wat gaan we daarvoor doen? In het woningbouwprogramma is een groot aandeel betaalbare sociale woningen opgenomen, waardoor de gemiddelde WOZ waarde zal dalen.		
Indicator	Realisatie	Norm
18. Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden <i>(verplicht)</i> <i>In euro's</i>	2023 Eersel : € 670 Gemeenten tot 25.000 inwoners: € 897 2022 Eersel: € 670 Gemeenten tot 25.000 inwoners: € 748	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
Indicator	Realisatie	Norm
19. Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden <i>(verplicht)</i> <i>In euro's</i>	2023 Eersel: € 819 Gemeenten tot 25.000 inwoners: € 985 2022 Eersel: € 812 Gemeenten < 25.000 inwoners: € 826	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Indicator	Realisatie	Norm
20. Aantal nieuwe woningen <i>(eigen indicator)</i> <i>Aantal te realiseren woningen en in aanbouw te nemen woningen</i>	2023 86 nieuwbouw woningen 18 overige toevoegingen (splitsingen, herbouw etc.) In totaal 104 woningen 2022 65 nieuwbouw woningen 18 overige toevoegingen (splitsingen, herbouw etc.)	Norm: Te bouwen tussen 2023-2030 1.030 woningen (ongeveer 120 woningen per jaar)
Wat gaan we daarvoor doen? Voor een specificering van het aantal woonbouwprojecten, zie "Toelichtingen op ontwikkelingen/ speerpunten 2024".		

EEN HOOGWAARDIG WOON- EN VERBLIJFSKLIMAAT IN EEN AANTREKKELIJKE GROENE GEMEENTE		
Indicator	Realisatie	Norm
21. Goed onderhouden groen <i>(eigen indicator)</i> <i>Percentage inwoners dat vindt dat perken, plantsoenen en parken goed zijn onderhouden</i>	2023: Eersel: 61%% Gemeenten < 25.000 inwoners: 59% 2022 Eersel: 56% Gemeenten < 25.000 inwoners: 50%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? - Conform bestek en werkomschrijvingen het onderhoud uitvoeren;		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2025

Plan Bos & Boom

In 2021 heeft de gemeenteraad het Plan Bos & Boom vastgesteld. Dit plan heeft een doorlooptijd van tien jaar, Tot nu toe hebben wij 120.000 van de voorgenomen 400.000 bomen (in 2030) geplant. Dat hebben we gedaan door nieuw bos en ecologische verbindingszones aan te leggen, houtsingels te planten en lanen en parken aan te vullen met bomen, maar ook door particuliere grondeigenaren te stimuleren om meer bomen te planten. Komend najaar/winter planten wij nog 20.000 bomen. Dit versterkt het groene karakter van onze gemeente, zorgt voor meer kansen voor natuur en helpt ons om CO2 vast te leggen. Tot nu toe werd het budget jaarlijks aangevuld. De uitvoerbaarheid van het plan is inmiddels onder druk komen te staan vanwege het wegvallen van de cofinanciering door de Provincie via het GOB. Deze compenseerde 50% van de waardevermindering van de landbouwgrond t.g.v. omzetting naar NNB (Natuur Netwerk Brabant). Met de tot nu toe beschikbaar gestelde gemeentelijke middelen kunnen we nog maar vijf hectare grond aankopen om 20.000 bomen te planten; Gezien de grote gronddruk binnen onze gemeente, waardoor we moeilijk gronden kunnen aankopen en gezien de grote bezuinigingsopgave welke ons voor 2026 staat te wachten, is ons voorstel om de ambitie van Bos en Boom naar beneden bij te stellen; nu nog 60.000 bomen bij planten tot totaal 200.000 in 2030.

Omgevingsplan

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Het Omgevingsplan is de opvolger van de verschillende bestemmingsplannen en delen van verordeningen die bepalingen hebben ten aanzien van de fysieke leefomgeving. De werkwijze is wezenlijk anders dan de huidige systematiek, omdat er maar één omgevingsplan is. De eerste jaren hebben we nog geen Omgevingsplan dat volledig voldoet aan de Omgevingswet. Vooralsnog is in 2027-2028 voorzien in een grootschalige aanvullingsslag voor een integraal Omgevingsplan voor de gemeente Eersel.

Een gedifferentieerd woningaanbod voor verschillende doelgroepen

Aantal te realiseren woningen

De druk op de woningmarkt loopt steeds verder op. Er is vooral behoefte aan sociale huur- en betaalbare koopwoningen zowel voor starters als senioren. In de koopsector betekent dit woningen tot € 230.000,-. Ook in de middeldure koop (tot een bedrag van € 390.000,-) is er een tekort aan woningen.

We verwachten de komende jaren gemiddeld 120 woningen per jaar op gaan leveren. Dit aantal is gebaseerd op de plannen die nu op dit moment lopen. Met de uitwerking van de woningbouwopgave kan streven we echter naar een wat hoger aantal. We realiseren in woningbouwplannen zoveel mogelijk diverse woningtypen volgens het door de gemeenteraad op 4 juli 2024 vastgestelde Kempische visie op wonen 2024-2028 met daarin het gemeentelijke woningbouwprogramma.

Op basis van de Kempische visie op wonen is besloten in de kempen 2000 woningen extra te realiseren. Dit betekent voor Eersel 100 woningen extra per jaar tot 2030.

Uitwerking woningbouwopgave

De gemeente Eersel wil invulling geven aan de woningbouwopgave voor haar kernen door continue voldoende en een divers woningaanbod te realiseren in een frequent afzettempo (cyclisch bouwen)

In 2019 zijn we gestart met het traject cyclisch bouwen. Er zijn ruim vijftig locaties in beeld gebracht binnen al onze kernen. Daarmee is inzichtelijk waar alle potentiële ontwikkellocaties zich bevinden. Voor kansrijke locaties hebben we vervolgonderzoek uitgevoerd waarbij we de stedenbouwkundige mogelijkheden van de locaties hebben verkend en waarbij we gekeken hebben naar de milieubelemmeringen en de financiële haalbaarheid. Op basis daarvan zijn er gesprekken gevoerd met grondeigenaren en WSZ om de verdere planvorming en realisatie van nieuwe initiatieven te bespreken. Dit leidt tot de realisatie van diverse plannen.

We zien dat het traject cyclisch bouwen geen statisch maar een dynamisch traject is. Er vallen locaties af bijvoorbeeld omdat een grondeigenaar geen interesse heeft in een transformatie van zijn locatie of omdat bijvoorbeeld vanuit een kwalitatieve benadering transformatie van een locatie naar woningbouw onvoldoende opbrengsten genereert, waardoor de ontwikkeling van een locatie niet rendabel is. Er komen ook locaties bij, omdat grondeigenaren of andere initiatiefnemers zich melden bij de gemeente, omdat ze in aanmerking willen komen voor transformatie van hun locatie naar woningbouw. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de locatie van Scandinavian Tobacco Group waarvoor in 2024 het bestemmingsplan is vastgesteld wat de bouw van 300 woningen mogelijk maakt.

Op basis van dit hele proces is inmiddels ook duidelijk dat er binnen de kernen onvoldoende woningbouw mogelijkheden zijn. Daarom wordt er ook gekeken naar logische en aanvaardbare locaties voor uitbreiding. In 2022 is de Ruimtelijke visie woonuitbreidingen Eersel door de gemeenteraad vastgesteld. In

mei 2023 is een afwegingskader voor uitbreidingsgebieden vastgesteld. Hiermee worden de verschillende potentiële uitbreidingsgebieden tegen elkaar afgewogen. Op 4 juli 2024 heeft de gemeenteraad besloten de uitbreidingslocatie Stokkelsche Akker in Eersel op te starten.

Duizel-Noord

Aan de noordzijde van Duizel hebben we een uitbreidingsplan ontwikkeld voor de bouw van circa zeventig woningen in de eerste fase. Deze fase is inmiddels volledig gereed. De tweede fase is in uitvoering. Ook hier voor de bouw van ongeveer zeventig woningen. Deze fase bestaat uit een gemêleerd programma met onder andere 28 sociale huur- en koopwoningen (KoopGarant) en levensloopbestendige woningen. De bouw is gestart in 2023 en de opleveringen vindt plaats in 2024/2025. Ondertussen zijn de voorbereidingen voor de ontwikkeling van de 3e fase van dit gebied opgestart. In 2025 wordt de planologische procedure opgestart.

Veldhoek, Eersel

Er komt een uitbreiding aan de zuidkant in Eersel, achter de Steenstraat, Plaatse en Heibloem. De gemeenteraad heeft het gebiedsconcept vastgesteld en besloten om dit gebied verder te ontwikkelen. In 2024/2025 wordt de planologische procedure doorlopen. Vanaf 2026 hopen we met de bouw te starten van 150 tot 200 nieuwe woningen.

Postels Huufke, Vessem

Het bestemmingsplan is vastgesteld in november 2020. In 2022 zijn de woningen in het plan verkocht. In 2023 is het plan bouwrijp gemaakt en is gestart met de bouw van de woningen. In 2024/2025 worden de woningen opgeleverd. Nagenoeg alle woningen zijn verkocht.

Koemeersdijk, Wintelre

Het plan Koemeersdijk 1^e fase is gelegen ten noorden van de Slikdijk en voorziet in een divers woningbouw aanbod. Deze fase van het plan is gereed en woonrijp gemaakt.

De 2^e fase van het plan biedt ruimte voor de bouw van maximaal 39 woningen met een gedifferentieerd programma waaronder 40% sociale koop en of huurwoningen. In 2022 heeft de verkoop van deze woningen plaatsgevonden en is het terrein bouwrijp gemaakt. In 2023 is gestart met de bouwwerkzaamheden. In 2024 / begin 2025 worden de woningen opgeleverd.

Nieuwstraat 100, Eersel

Op de plek van een voormalige vila wordt een kleinschalig wooncluster gerealiseerd met een twintigtal zelfstandige appartementen, één appartement voor inwonend verzorgingsechtbaar en gemeenschappelijke ruimten voor activiteiten. De doelgroep voor de zorgappartementen bestaat uit senioren aan wie zorg verleend wordt vanuit de Wet Langdurige Zorg (WLZ). In 2024 is gestart met de bouw. In 2025 wordt dit project opgeleverd.

Akkerstraat-Meerstraat, Duizel

Op de hoek Akkerstraat-Meerstraat in Duizel wordt een plan ontwikkeld voor de bouw van 55 à 60 woningen. Het plan voldoet aan het nieuwe woningbouwprogramma en bevat hiermee 30% sociale huurwoningen en koopwoningen in het betaalbare segment. 1/3e deel van de woningen vallen in het dure segment. In het plan is ruimte opgenomen voor een initiatief voor woningen voor senioren en starters.

Boterbochten III, Steensel

De gemeente Eersel gaat het dorp Steensel uitbreiden met ongeveer 50 woningen. Deze uitbreiding vindt plaats in de buurt van de Boterbocht en de Riethovenseweg. In 2024 is het bestemmingsplan vastgesteld. Vanaf 2025 wordt gestart met het bouwrijp maken waarna de bouw kan starten.

Nardushoek Knegsel

Aan de Nardushoek, nabij de Zandoeleseweg in Knegsel realiseert de gemeente een uitbreiding voor het dorp Knegsel. De verwachting is dat hier 80 tot 90 woningen kunnen worden gebouwd. In 2025 wordt de planologische procedure doorlopen.

Wintermans Eersel

Aan de rand van Eersel op de plek van de voormalige sigarenfabriek aan de Nieuwstraat, realiseert een ontwikkelaar een nieuwe woonwijk voor ongeveer 300 woningen. Het bestemmingsplan is in 2024 vastgesteld en onherroepelijk geworden. Vanaf 2025 wordt gestart met de bouwwerkzaamheden. Het plan wordt gefaseerd uitgevoerd.

Opvang vluchtelingen uit Oekraïne

De gemeente vangt sinds 2022 vluchtelingen uit Oekraïne op. De gemeente heeft ongeveer 200 opvangplaatsen voor vluchtelingen in gemeentelijke opvanglocaties. Daarnaast zijn ongeveer 20 personen

opgevangen bij particulieren. We gaan er van uit dat de opvang nog langere tijd nodig zal zijn. Voor hoelang is niet concreet aan te geven, omdat dit samenhangt met de veiligheidssituatie in Oekraïne en de mogelijkheid tot terugkeer. Voor Eersel ontstaat in 2026 een probleem als de overeenkomst voor het gebruik van een opvanglocatie in Eersel afloopt waar we 100 personen huisvesten. In 2025 moet opnieuw worden gezocht naar locaties waarin deze aantallen gehuisvest kunnen worden. De kosten voor aankoop/huur en het geschikt maken van locaties en de kosten voor ondersteuning, in de breedste zin van het woord, zullen naar verwachting voldoende zijn. Vanuit het Rijk is de toezegging gedaan dat gemeenten redelijkerwijs gecompenseerd zullen. Dit is inclusief de personele capaciteit die hiervoor wordt ingezet.

Een hoogwaardig woon- en verblijfsklimaat in een aantrekkelijke groene gemeente

Woondeal

In 2023 is de Woondeal Zuidoost-Brabant vastgesteld. Met de woondeal versterken we onze samenwerking in volkshuisvesting. De woningbouwprogrammering per regio en gemeente stellen we vast. Iedereen weet dan hoeveel, voor wie en waar er gebouwd kan worden. Corporaties en marktpartijen weten wat ze kunnen bouwen. We zullen vaker contact hebben om knelpunten op te lossen en om de woningbouw te versnellen. Alle partijen, Rijk, provincie, gemeente, corporaties, maar zeker ook de marktpartijen leveren hun aandeel. Met de woondeals nemen we samen de regie op de volkshuisvesting. De Woondeal is een start van een langjarige samenwerking om de woningbouwproductie in onze regio te vergroten. In 2025 werken we verder aan het 'uitvoeringsprogramma' en gaan we verder aan de slag met concrete projecten.

Kempische woonvisie en vertaling naar lokaal uitvoeringsprogramma

Op 4 juli 2024 is de Kempische visie op wonen 2024-2028 – Volkshuisvestingsprogramma, vastgesteld. De belangrijkste punten hierin zijn:

- a. In de periode t/m 2030 bouwen we als ondergrens voor de autonome groei (minimaal 3.220 woningen in de Kempen, waarvan 1.030 voor Eersel) en halen we extra plannen naar voren in de planning gelet op de grote regionale vraag en ter voorkoming van verdere verdringing (2.000 woningen extra in de Kempen, verdeling over de Kempen nader te bepalen).
- b. We zetten sterk in op betaalbaarheid. Onze ambitie is om bij nieuwbouw minimaal 30% sociale huurwoningen en 37% betaalbare koop en/of midden huurwoningen te realiseren.
- c. Bij woningbouw sturen we op het aanbrengen van diversiteit in het woonprogramma. We werken samen met onze partners aan de leefbaarheid en vitaliteit van onze kernen.
- d. Als Kempengemeenten kiezen we er voor om zoveel mogelijk gezamenlijk op te trekken om voldoende en kwalitatief goede huisvesting te regelen voor aandachtsgroepen.

Monitoring woonbeleid

We monitoren alle ontwikkelingen op het gebied van wonen. Dit blijven we ook in 2025 doen. Het gaat om de toewijzing van huur- en koopwoningen aan inwoners uit de eigen gemeente, woningverkoop aan investeerders en de realisatie van woningtypen (met name voor senioren en starters). Op het moment dat zich ongewenste ontwikkelingen op voornoemde onderwerpen voldoen, kan de gemeente interveniëren door bijvoorbeeld het instellen van een huisvestingsverordening.

Huisvesting aandachtsgroepen

De komende jaren zal de vraag naar (betaalbare) sociale huurwoningen in de gemeente Eersel toenemen doordat verschillende aandachtsgroepen (denk bijvoorbeeld aan statushouders, uitstroom uit Maatschappelijke Opvang of Beschermd Wonen, etc.) een woning in de gemeente nodig hebben. We hebben een taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Deze taakstelling is de afgelopen jaren sterk opgelopen waardoor we een achterstand hebben opgelopen. In 2023 en 2024 is gewerkt aan het inlopen van de achterstand door versneld sociale huurwoningen te realiseren en meer woningen toe te wijzen aan statushouders. In 2025 blijven we werken aan nieuwe plannen.

Ook voor de opvang van asielzoekers hebben gemeenten door de Spreidingswet een meer prominente taak gekregen. We streven naar het bijdragen aan de opvang van asielzoekers. We zoeken naar geschikte opvanglocaties en willen die tijdig realiseren en in gebruik nemen.

Omgevingsvisie 3.0

In 2023 is in het kader van het werken met de Omgevingswet gestart met de Omgevingsvisie 3.0. Hierbij komen thema's aan bod die nog niet in de Omgevingsvisie 2.0 opgenomen waren en is een participatietraject opgestart. In 2024 wordt verder gewerkt aan de Omgevingsvisie 3.0. Hierin wordt ook de Ruimtelijke visie woonuitbreidingen meegenomen en de ontwikkelingen uit de ontwikkelstrategie de Kempen.

Groenvoorzieningen

Onderhoud groen binnen de kom

Het onderhoud van het groen binnen de bebouwde kommen van Eersel, Duizel, Steensel en Knegsel wordt uitgevoerd door KempenPlus. In grote lijnen wordt dit werk binnen de gestelde kaders uitgevoerd, maar het wordt steeds lastiger om het onderhoud op niveau te blijven uitvoeren. Dit komt doordat KempenPlus als gevolg van de Participatiewet steeds minder personeel ter beschikking heeft. Op verzoek van KempenPlus hebben we al in 2022 de kernen Wintelre en Vessem en het maaien van de gazons uit het werkpakket gehaald en ondergebracht bij aannemingsbedrijven. We proberen het werk zo flexibel mogelijk in de markt te zetten met driejarige opdrachten zodat we de mogelijkheid houden om het werkaanbod steeds zo goed mogelijk aan te passen bij de beschikbare capaciteit van KempenPlus.

Vervanging groen

Jaarlijks worden een aantal groenvervangingsprojecten uitgevoerd, zo ook in 2025. Het gaat hierbij om openbaar groen waarvan de onderhoudskosten te hoog zijn, dat niet meer aantrekkelijk is en wat overlast veroorzaakt door bijvoorbeeld boomwortels. Bij het bepalen van de nieuwe inrichting kijken we naar praktische toepasbaarheid, aanleg- en onderhoudskosten, waarde voor beleving, natuur en biodiversiteit, en wensen van bewoners. Ook houden we rekening met een veranderend klimaat. Bij voorkeur kiezen we een variëteit van vaste planten; kleurrijk en biodivers.

Boombeleid en beheer plan

In 2023 heeft uw raad het bomenbeleidsplan 2023-2033 vastgesteld. Als vervolg hierop schrijven we in ons geactualiseerde bomen-beheerplan. Hierin staan de beheermaatregelen en jaarlijkse programma's. Door een tekort aan medewerkers en de grote personele inzet bij de wateroverlast rondom Vessem en Wintelre is het beheerplan in 2024 niet geschreven. Dit proberen we nu in 2025 te gaan doen. Eventuele financiële consequenties betrekken we nu bij de begroting 2026 en volgende.

Behoud en versterking natuur, landschap en biodiversiteit

Landschap

De gemeente beheert zelf ongeveer 48 hectare aan landschapselementen. In 2021 zijn we gestart met een herstelplan voor deze elementen. Rondom Wintelre zijn in 2021 en 2022 vrijwel alle landschapselementen opgeknapt. Hier liggen ook de meeste ($\pm 75\%$). In 2023 hebben we ons gericht op het gebied rondom Vessem. In 2024 en 2025 gaan we aan het werk rondom Eersel en Steensel.

Een volgende stap zou kunnen zijn om het beheer onder te brengen bij de aanliggende grondeigenaren en zo de omgeving te betrekken bij ons landschap. Wij onderzoeken de mogelijkheden hiertoe in het verlengde van het beheerplan dat we regionaal opstellen in het kader van de gebiedsontwikkeling Levende Beerze.

Daarnaast nemen we deel aan de Stimuleringsregeling Landschap (Stila). Hiermee worden grondeigenaren gestimuleerd om wandelpaden aan te leggen, op hun percelen maatregelen te treffen voor natuur- en landschapsbehoud en om maatregelen te treffen voor klimaatadaptatie. Jaarlijks dragen wij € 25.000,- bij via deze regeling, waarvan het bedrag door de provincie wordt verdubbeld. Uitvoering van deze regeling gaat via het provinciale subsidieloket. De regeling is onlangs tot en met 2025 verlengd. Wij hebben ons hiervoor opnieuw ingeschreven. De middelen hiervoor zitten structureel in de begroting.

Bos- en natuurgebieden

Onze gemeente bestaat voor ongeveer 25% uit bos- en natuurgebieden. Een groot deel daarvan beheren we zelf. Deze gebieden bieden rust en ruimte om te fietsen en te wandelen. Ook bieden deze gebieden een tehuis aan vele verschillende dier- en plantensoorten. Tegelijkertijd zijn onze bossen een groeiplaats voor het meest duurzame bouw materiaal: hout. Zo combineren we een mooie leefomgeving met een duurzame toekomst. Deze gebieden beheren we kostenneutraal. (inkomsten: houtverkoop, beheer-subsidies, jachtrecht)

Doorlopende projecten groen in 2025

Omschrijving	Begroot	Voltooid	Toelichting
Aanvulling uitvoering integraal beleidsplan Groen Loont	2020	2025	Krediet afsluiten na 2025
Incidentele maatregelen recreatie	2021	2025	
Herstelmaatreg. landschapselementen	2021	2025	Krediet afsluiten na 2025
Plan Bos en Boom 1 ^e fase exclusief grond	2021	2031	
Plan Bos en Boom 1 ^e fase (grond)	2022	2031	
Opstellen bomenbeleid- en beheerplan	2022	2025	Beheerplan wordt opgesteld
Extra afvalbakken en extra capaciteit	2023	2024	

Algemeen: Het merendeel van projecten hebben een doorlooptijd van twee tot drie jaar. Daarom splitsen we projecten in voorbereiding en uitvoering. Zo leggen we minder beslag op de financiële middelen, voorkomen we te grote onderuitputting van de begroting en kunnen we de uitvoeringsbudgetten beter ramen.

Toelichting doorlopende groen projecten

Aanvulling uitvoering integraal beleidsplan Groen Loont

Met dit projectkrediet is de bosnota opgesteld, zijn bosplantsoenen hersteld en hebben we beheermaatregelen voor de EVZ's (Ecologische VerbindingsZones) kunnen uitvoeren. Dit projectkrediet is indertijd éénmalig beschikbaar gesteld bij het ontbreken van structurele middelen voor beheer in de exploitatiebegroting. In de exploitatiebegroting 2024 zijn nu alle noodzakelijke beheerposten opgenomen. Met het restantkrediet gaan we in 2024 nog het groen langs dorpsranden herstellen. Medio 2025 sluiten we het krediet af. Wanneer er voor de doelstellingen uit het "beleidsplan groen loont" nieuwe financiële middelen nodig zijn vragen we deze opnieuw aan.

Incidentele maatregelen recreatie

Dit krediet is in 2021 beschikbaar gesteld voor maatregelen voor aanleg en herstel van fietscrossroutes, loslooproutes, informatieborden, ver- en gebodsborden. Tevens benutten we dit krediet ook voor maatregelen tegen het (motor)"crossen in de bossen". We plaatsen obstakels, slagbomen en rasters met de juiste bebording t.b.v. handhaving. Rondom de bossen van Steensel, buikheide en Grootmeer zijn de werkzaamheden afgerond. In 2024 en 2025 gaan we door met het nemen van de noodzakelijke fysieke maatregelen. Dit in- en na overleg met onze ingehuurd groene BOA. Inmiddels hebben wij al ervaren dat geplaatste obstakels en bebording vernield worden. Hiervoor zullen we blijvend middelen voor herstel nodig hebben.

Herstel landschapselementen

Na 2025 zijn alle herstelmaatregelen aan de landschapselementen uitgevoerd. Daarna zijn structureel hogere beheerbudgetten nodig om de landschapselementen in stand te houden.

Procedures ruimtelijke plannen

In de voorgaande jaren zijn meerdere particuliere ontwikkelingen geïnitieerd en herstructureringslocaties onderzocht. In hoeverre dit in 2025 leidt tot ruimtelijke procedures, is op dit moment nog niet bekend.

Eersel-West

De raad heeft in april 2021 ingestemd met het stedenbouwkundig plan Eersel-West. Het gebied komen maatschappelijke en dienstverlenende functies, met ook ruimte voor woonwervkavels. In 2024 is het eerste (deel)plan (het zwembad) vastgesteld voor een verdere ontwikkeling van Eersel-West en is er krediet beschikbaar gesteld voor de aanleg van de openbare infrastructuur in combinatie met een beleidskader in verband met kostenverhaal. In de komende jaren wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van Eersel-West.

Gebiedsontwikkeling Levende Beerze en Levende Run

Sinds 2010 zijn de gemeenten Eersel en Oirschot samen bezig met de gebiedsontwikkeling van de Levende Beerze. Samen met Provincie Noord Brabant, Waterschap de Dommel, Brabants Landschap, ZLTO, bewoners van het gebied en diverse beheerorganisaties veranderen we het gebied en verankeren het beheer en de instandhouding in de samenleving. In 2024 is het koersdocument GGA Kempenland-West geschreven. Hierin is het gebiedsproces de Levende Beerze gesplitst in drie deelprocessen:

- Gebiedsproces Landschotseheide (trekker Provincie, gemeente Oirschot)
- Gebiedsproces beekdal de Kleine Beerze ((Eerselse deel in 2024 afgerond en afgesloten)
- Gebiedsproces Groot en Kleinmeer (Eersel, Waterschap Dommel en Brabant Water)

Eerder zijn al nieuwe (deel)projecten en nieuwe gebiedsprocessen ontstaan. In 2021 is in navolging van de Levende Beerze een Interbestuurlijk Programma (IBP-VP) gestart en is geld vrijgekomen om in het stroomgebied van de Run een vergelijkbaar gebiedsproces te starten: de Levende Run. Hiermee zijn we in 2023 gestart. We trekken deze kar samen met de gemeente Bergeijk. De externe kosten worden gedekt uit de IBP-VP budget "Proeftuinen in de Kempen".

Het transitieproces Levende Beerze is t/m 2023 onder de vlag van de uitvoeringscommissie uitgevoerd. Per 1 januari 2024 zijn de taken overgedragen aan de stuurgroep Kempenland-West.

Doorlopende transitieprojecten in 2025

Omschrijving	Begroot	Voltooid	Toelichting
Ecologische verbindingszone Run	2016	2028	KRW projectleiding WS Dommel
Gebiedsontwikkeling Levende Run	2021	2031	
Gebiedsontwikkeling Kleine Beerze	2010/14	2024	Afsluiten bij jaarrekening 2024
IBP-VP proeftuinen in de Kempen	2021	2025	Stuurgroep GGA Kempenland West, Eersel penvoerder

Algemeen: Het merendeel van projecten hebben een doorlooptijd van twee tot drie jaar. Daarom splitsen we projecten sinds de begroting 2022 in voorbereiding en uitvoering. Zo leggen we minder beslag op de financiële middelen, voorkomen we te grote onderuitputting van de begroting en kunnen we de uitvoeringsbudgetten beter ramen.

Toelichting doorlopende landschapsprojecten/kredieten

Ecologische verbindingszone Run (tussen Grootgoor en Schadewijk)

Dit krediet is beschikbaar voor ons aandeel in de uitvoeringsmaatregelen in het kader van het beekherstel de Run. Waterschap de Dommel is al geruime tijd bezig met de uitvoering van het beekherstel van de Run tussen het riviertje de Dommel en het buurtschap Schadewijk. Dit ingevolge van de Kader Richtlijn Water. Het gedeelte tussen de Dommel en Grootgoor werd in 2022 voltooid. Op dit moment is het waterschap bezig met de voorbereiding van de werkzaamheden tussen Grootgoor en Schadewijk. Onderdelen daarvan zijn de RO-procedures voor het projectplan Waterwet (Waterschap de Dommel) en het bestemmingsplan "de Vloete" (gemeente Eersel). Deze moeten naadloos op elkaar aansluiten. Het ontwerpbestemmingsplan is vóór 1 januari 2024 gepubliceerd.

De bestuurlijke besluitvorming bij Waterschap de Dommel verliep anderzijds bijzonder moeizaam. Pas in juni 2024 is het projectplan waterwet "de Run" vastgesteld, Feitelijk had dit vóór de publicatie van het BP "de Vloete" moeten zijn. De eerdere verwachting dat de uitvoering van het werk in de 2e helft 2024 zou starten, gaan we niet halen. Diverse agrariers in het gebied gaan in beroep tegen het projectplan waterwet "de Run" en tegen het daarvan afgeleide BP "de Vloete". Gezien de grote werkdruk bij de Raad van State verwachten we de uitspraak pas medio 2027. Start uitvoeringsplan is dan een jaar later; 2028.

Eersel heeft een aantal landschapselementen in dit uitvoeringsplan ondergebracht (bruggetjes, uitzicht-punt, elzensingels, fietsroutes en -parkeerplaatsen). Deze bijdrage betalen we straks deels uit het bovenstaande krediet. Voor onze bijdrage in de bruggetjes en het uitzichtpunt zijn aparte kredieten beschikbaar (zie programma 6). Voor deze landschapselementen verwachten we nog subsidie te krijgen in het kader van het gebiedsakkoord N69. Hiervoor hebben wij in 2021 cofinancieringsverklaringen bij de provincie afgegeven. Uitvoering vanaf 2028.

Gebiedsontwikkeling Levende Run:

Dit krediet is beschikbaar voor eventuele inhuur van personeel ter compensatie van onze ambtelijke inzet bij het gebiedsproces "de Run". Het gebiedsproces is in 2023 gestart. Dit is sinds 2024 een deelproces van GGA Kempenland-west. De externe kosten worden gedekt uit de IBP-VP middelen van de Provincie. De gemeente Eersel is hiervoor penvoerder. Gemeenten Eersel en Bergeijk trekken dit proces samen. In 2024 hebben we samen een externe projectleider en een externe procesmanager vastgelegd. Het deelgebied "de Run" ligt tussen de kernen Eersel, Bergeijk en Weebosch. In het gebied ligt geen stikstofgevoelige Natura 2000. De gemeentelijke speerpunten zijn hier het vasthouden van water en het voorkomen van negatieve sociaal-maatschappelijke gevolgen hiervan voor de gevestigde agrarische ondernemers. We zijn begonnen met een inventarisatie bij de 65 boerenbedrijven in het gebied. De hieruit voortvloeiende wensen combineren we de Rijks-opgave(n) en met de ruimtevraag vanuit de ontwikkelstrategie regio Eindhoven (voltooid eind 2024). Dit vertalen we dan in een gebiedspanorama voor het deelgebied de Run. Deze 1^e fase moet dan halverwege 2025 gereed zijn. Daaruit definiëren we de vervolgstappen voor het vervolgproces.

Gebiedsontwikkeling Levende Beerze

Dit krediet betreft een uitvoeringsprogramma van verschillende overheden en organisaties onder de vlag van de eind 2023 opgeheven uitvoeringscommissie. In deze samenwerking zijn een flink aantal projecten ondergebracht. Voor Eersel waren van belang:

- Herinrichting van het beekdal van de Kleine Beerze (voltooid)
- Inrichting van 7 ha "Dorp aan de Beek" grotendeels klaar. Het fietspad tussen Spekdonken en de Donk is in het najaar 2024 aangelegd.
- Natuurontwikkeling: Dit betreft een grondportefeuille van Provincie Noord Brabant voor het toevoegen van 248 hectare landbouwgrond aan het NatuurNetwerk Brabant (NNB) rondom Vessem en

Middelbeers (waarvan 110 hectare Ondernemende Natuur Netwerk Brabant). Iets meer dan de helft van deze ambitie is behaald.

- Meerwaardetraject Donk: Dit betreft de planvorming van een vijftal kleinschalige particuliere initiatieven met een forse natuurontwikkeling als tegenprestatie. De omgevingsplanprocedure voor de vijf initiatieven is inmiddels opgestart.

Het projectkrediet "gebiedsontwikkeling Kleine Beerze" zal bij de jaarrekening 2024 worden afgesloten.

IBP-VP Proeftuinen in de Kempen

Dit zijn middelen van de Provincie Noord Brabant, welke ter beschikking zijn gesteld aan Eersel en haar gebiedspartners. Het is procesgeld en geen inrichtingsgeld. Besluitvorming vindt plaats in uitvoeringscommissie "Levende Beerze". In 2021 heeft de provincie deze ± 1,8 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de 'Proeftuinen in de Kempen'. Het IBP-VP is een Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland wat door het Rijk is uitgezet om de problemen zoals Landbouw en Klimaatadaptatie op de Zuidoostelijke zandgronden te kunnen aanpakken. Eersel is penvoerder van deze aanvraag.

Deze aanvraag heeft betrekking op twee deelgebieden:

- Proeftuin Levende Beerze (11 deelprojecten onder aansturing van de uitvoeringscommissie)
- Proeftuin slimme landschappen in de Kempen (3 deelprojecten, o.a. gebiedsontwikkeling de Run)

De bestuurlijke "uitvoeringscommissie de Levende Beerze" is inmiddels opgeheven. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de besteding van IBP-VP middelen is nu ondergebracht bij de stuurgroep GGA Kempenland-West. Bij deze overdracht is een tussenevaluatie geschreven waarin is vastgelegd hoe de resterende middelen worden/zijn herverdeeld. Deze is in 2024 vastgesteld door de stuurgroep.

GGA (GebiedsGerichte Aanpak) Kempenland West

De ruimtelijke opgave is de afgelopen jaren flink groter geworden. Denk hierbij aan klimaat (verdroging en nu ook wateroverlast), energietransitie, transitie landbouw en stikstofdepositie. Dit vraagt een gebieds overstijgende aansturing van deze nieuwe vraagstukken. Dit is door de Provincie ondergebracht bij de stuurgroep GGA Kempenland West. De door het Rijk geplaatste stip op de horizon is 2030. In Den Haag wordt inmiddels gesproken over 2035. Ambtelijk wordt dit als realistischer gezien.

De samenwerking beslaat het grondgebied van de gemeenten Hilvarenbeek, Reusel-De Mierden, Bladel, Bergeijk, Eersel en Oirschot. Binnen de GGA worden verschillende gebiedsprocessen gedefinieerd. Voor Eersel zijn onderstaande deelgebieden van belang:

- Gebiedsproces Landschotseheide: De extreme verdroging van dit N2000-gebied is/was één van de grote zorgen binnen de GGA Kempenland West. De heide ligt binnen de gemeente Oirschot, maar de oorsprong van de verdroging ligt hoofdzakelijk op het bovenstrooms gelegen Eersels en Bladels grondgebied. De provincie en Oirschot trekken dit gebiedsproces. De gemeente Eersel zal de benodigde RO procedures op haar grondgebied uitvoeren en faciliteren.
- Gebiedsproces "beekdal Kleine Beerse": Het beekherstelproject op Eersels grondgebied is nu voltooid. De flanken van het beekdal zijn toegevoegd aan de deelgebieden Landschotseheide en Groot en Kleinmeer. De resterende deelprojecten liggen op Oirschots grondgebied.
- Gebiedsproces Groot en Kleinmeer: Dit kleine N-2000 gebied is eigendom van de gemeente Eersel en ligt binnen de onttrekkingszone van het waterwingebied Vessem. Het gebied rondom Groot en Kleinmeer is relatief klein en een overzichtelijk. Er is één piekbelaster ten noordoosten van het gebied welke met de heersende (zuid)westenwind nauwelijks stikstofbelasting geeft. Het N2000 doel bereiken we dan ook via een wateropgave rondom Grootmeer en Buikheide. In 2022 hebben we samen met Brabant Water een inlaatprotocol geschreven, waarin is vastgelegd wat het (voorjaar)streefpeil in het Grootmeer is en wat de maximale jaarlijkse suppletie van (drink)-water door Brabant Water is (max 160.000 m3). Mede naar aanleiding van de huidige grond-wateroverlast zijn we nu ook bezig om het maximale peil in het Grootmeer vast te leggen. Brabant Water laat momenteel een hydraulisch onderzoek opstellen, waaraan deze vraagstelling is toegevoegd. Uiteindelijk is het een organisatieoverstijgende belangenafweging (grond)-waterbeheer, drinkwateronttrekking, N2000 en agrarische belangen). Het ligt in de rede dat het eindadvies wordt voorlegd aan GS van provincie Noord Brabant.
- Gebiedsproces de Run: zie hierboven.

Visie akkers van Eersel

Om de visie daadwerkelijk tot uitvoer te krijgen is een projectleider aangesteld om de gesprekken met de grondeigenaren te voeren en om te zorgen dat mensen mee willen doen om het gebied tot een betere kwaliteit brengen. De realisatiemogelijkheden om tot uitvoering van de visie te komen worden in de gesprekken onderzocht. Nu de verplaatsing van het zwembad zeker is, kan dat gebied ontwikkeld worden en kan begonnen worden met de uitwerking van de visie.

Toelichting op investeringen 2025

Anticiperende grondaankopen

In hoofdstuk 5 van de nota grondbeleid is aangegeven dat ons college anticiperende verwervingen moet kunnen doen als daartoe vanuit ruimtelijke perspectief aanleiding voor is. Daarom wordt in het kader van de rechtmatigheid, voorgesteld om hiervoor een krediet beschikbaar te stellen van € 2.000.000,-. Deze verwervingen worden op de balans geactiveerd op het moment dat de grond in exploitatie genomen wordt. Er is zodoende geen afzonderlijke dekking nodig. Het (restant-)krediet zal bij de jaarrekening niet worden overgeboekt.

Vorbereidingskrediet nieuwe grondexploitaties

In de nota grondbeleid kiest de gemeente Eersel voor een proactieve regierol bij locatieontwikkeling. Ten behoeve van voorbereiding, denk hierbij aan onderzoekskosten, advieskosten en ambtelijke inzet, is vooruitlopend op vaststelling van een bestemmingsplan en grondexploitatie een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 50.000,-. Deze kosten worden geactiveerd op de balans totdat er een exploitatiebegroting geopend wordt. Deze kosten kunnen dan ingebracht worden in de betreffende grondexploitatie en zullen in beginsel gedekt worden door toekomstige opbrengsten.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Bouwen en wonen;
2. Woonomgeving en leefmilieu;
3. Planologie en stedenbouw.

Investerings- (bedragen in €)	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2025	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Anticiperende verwervingen	2.000.000	2.000.000	0
Vorbereiding nieuwe grondexploitaties	50.000	50.000	0
Totaal investeringen	2.050.000	2.050.000	0

Exploitatie

Programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2025 - 2028			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
LASTEN						
Bouw en en w onen	3.789.302	4.301.884	3.659.715	161.304	138.773	123.773
Woonomgeving en leefmilieu	1.589.157	1.450.413	1.608.259	1.588.079	1.588.079	1.588.079
Planologie	6.630.481	5.415.761	1.862.790	1.191.347	-192.810	1.133.552
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	12.008.940	11.168.058	7.130.764	2.940.730	1.534.042	2.845.404
BATEN						
Bouw en en w onen	6.359.342	5.248.135	4.416.755	846.100	846.100	531.100
Woonomgeving en leefmilieu	383.051	144.810	136.960	136.960	136.960	46.960
Planologie	9.485.947	6.837.443	2.174.587	1.235.502	-223.326	1.857.899
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	16.228.339	12.230.388	6.728.302	2.218.562	759.734	2.435.959
Saldo (baten – lasten)	4.219.399	1.062.330	-402.462	-722.168	-774.308	-409.445
OVERIGE LASTEN						
Apparaatskosten	2.432.773	2.601.300	2.572.978	2.572.978	2.572.978	2.572.978
Kapitaallasten	467.670	581.827	535.997	558.355	551.465	534.161
Totaal overige lasten	2.900.443	3.183.127	3.108.975	3.131.333	3.124.443	3.107.139
OVERIGE BATEN						
Beschikking res ivm kaplst	259.326	190.167	0	0	0	0
Totaal overige baten	259.326	190.167	0	0	0	0
Saldo programma (baten – lasten)	1.578.282	-1.930.630	-3.511.437	-3.853.501	-3.898.751	-3.516.584

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2024 ten opzichte van 2023 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Bouwen en wonen

Binnen deze productgroep is een negatieve afwijking van € 189.000,- ten opzichte van de begroting 2024. Dit verschil wordt veroorzaakt door:

- een lagere verwachte opbrengst voor omgevingsvergunningen van € 225.000,- i.v.m. de nieuwe omgevingswet.
- Een voordeel van € 93.000,- op de post handhaving extra toezicht i.v.m. het stoppen met de pilot wildcrossen.
- Een negatieve bijstelling van € 42.000,- op bezwaar en beroep omgevingsrecht. Het betreft een herverdeling van de begroting van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. Dit verschil wordt gecorrigeerd in programma 5.
- Hiernaast zijn er nog diverse mutaties, waaronder prijsindexeringen, verzekeringen en huur.

Woonomgeving en leefmilieu

Binnen deze productgroep is een negatieve afwijking van € 166.000,- ten opzichte van de begroting 2024.

Dit verschil wordt veroorzaakt door:

- € 117.000,- negatief i.v.m. een nieuw onderhoudscontract voor onderhoud bomen binnen en buitende bebouwde kom (zie toelichting in de paragraaf kapitaalgoederen).
- € 25.000,- negatief i.v.m. prijsverhogingen elektra evenemententerreinen.
- Hiernaast zijn er nog diverse mutaties waaronder prijsindexeringen.

Planologie

De bouwgrondexploitatie betreft een gesloten exploitatie, derhalve zijn er in dit programma geen verschillen indien ook de kapitaallasten en apparaatskosten worden meegenomen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf 7 Grondbeleid.

Beleidsdocumenten

- [Omgevingsvisie 2.0](#)
- [Verordening Kwaliteit Vergunningen Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht](#)
- [Uitvoeringsbeleid Kwaliteit Vergunningen Toezicht en Handhaving](#)
- [Beleid buitenplanse omgevingsplanactiviteiten zonder bindend advies en nadeelcompensatie](#)
- [Visie Buitengebied 2.0](#)
- Landschapsinvesteringsregeling De Kempen
- Beeldkwaliteitsplan
- Ruimtelijke Visie woonuitbreidingen Eersel
- Buitenplanse omgevingsplanactiviteiten zonder bindend advies en nadeelcompensatie
- [Beleid buitenplanse omgevingsplanactiviteiten zonder bindend advies en nadeelcompensatie](#)
- [Welstandsnota](#)
- [Kempische visie op wonen 2024-2028](#)
- [Nota Impuls Sociale Woningbouw](#)
- [Verordening doelgroepen sociale woningbouw gemeente Eersel 2022](#)
- [Beleidsregels huisvesting arbeidsmigranten](#)
- [Woonzorgvisie Kempengemeenten \(gemeente Eersel\)](#)
- Afwegingskader woonzorginitiatieven Kempengemeenten
- [Beleidsplan gemeentelijke bos- en natuurterreinen 2021-2030](#)
- [Kwaliteitsplan groen](#)
- Bomenbeheerplan Gemeente Eersel 2023- 2033
- [Beleidsplan Groen Loont! 2017](#)
- [Nota grondbeleid](#)

4. Milieu

Door het uitvoeren van de activiteiten die vallen onder dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Inwoners van de gemeente Eersel wonen in een schone, gezonde en duurzame leefomgeving”**.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

AFVAL- EN GRONDSTOFFEN

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Indicator	Realisatie	Norm
22. Omvang huishoudelijk restafval (verplicht) Kg/inwoner	Restafval per inwoner inclusief milieustraat: 2023: 58 kg 2022: 58 kg	Norm: 2023: 50 kg (inclusief milieustraat, meetbaar in 2023) Landelijke VANG-doelstelling: 100 kg per inwoner

Wat gaan we daarvoor doen?

Om de kaders uit te werken worden de volgende projecten uitgevoerd:

- Verdere uitwerking van dependance van kringloop op de milieustraat;
- Implementatie van repiar cafe in de keten van kringloop en milieustraat;
- Vergelijk sorteeraanlyse restafval en GFT 2025 tov 2024
- Seizoensafhankelijke afvalstromen in de schijnwerpers middels het Mobiel ScheidingsstationHeldere en duidelijke communicatie naar inwoners tbv betere afvalscheiding.

ENERGIE

Indicator	Realisatie	Norm
23. CO2-reductie t.o.v. 1990 (eigen indicator) % reductie ten opzichte van 1990	2023 realisatie waarden 2023 onbekend in september 2024. 2022 76.200 (excl. CO ₂ -uitstoot auto(snel)wegen = 26,4% reductie) Ijkpunt 1990 103.550 ton CO ₂ -uitstoot	Norm: 55% CO ₂ -reductie in 2030 en 95% reductie in 2050 (gemeentelijk beleid in lijn met het klimaatakkoord) In ton CO ₂ : 2030: 46.597 (45%) 2050: 5.117 (5%)

Wat gaan we daarvoor doen?

Het uitvoeren van acties op vijf sub thema's:

1. Gemeentelijk vastgoed;
2. Gebouwde omgeving;
3. Mobiliteit;
4. Grootschalige opwekking;
5. Landbouw.

Acties die zijn uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025. De voortgang wordt gemeten met behulp van de klimaatmonitor.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

GEMEENTELIJK VASTGOED

Indicator	Realisatie	Norm
24. CO2-reductie t.o.v. 2012 (eigen indicator) % reductie ten opzichte van 2012	2023: realisatie waarden 2023 onbekend in september 2024 2022: - 21,29% (-277 ton kg CO ₂)	Norm 2025: 39% CO ₂ -reductie t.o.v. 2012 In ton kg CO ₂ : In 2012: 1.303 (=100%) Doel 2025: 795 (= 61%)

Wat gaan we daarvoor doen?

Verdere uitvoering geven aan het realiseren van 164 duurzaamheidsmaatregelen om de 39% reductie te realiseren in 2025. Acties staan uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025.

ENERGIEREDUCTIE EN ZON-OP-DAK		
Indicator	Realisatie	Norm
25. Energiebesparing ten opzichte van 2007 en duurzame energieopwekking <i>(eigen indicator)</i> <i>In TJ</i>	2023: realisatie waarden 2023 onbekend in september 2024 2022: 101 TJ duurzaam opgewekte elektriciteit 19,8% energiebesparing t.o.v. 2007 <i>Ijkpunt 2007</i> 2.186 TJ energieverbruik	Norm: 2030: 15% energiebesparing t.o.v. 2007 2030: 200 TJ duurzame energieopwekking
<p>Wat gaan we daarvoor doen? Uitvoering geven aan het plan van aanpak energiereductie en zon-op-dak. Hierin zitten acties die betrekking hebben op het maximaliseren van de energiereductie bij woningen en bedrijfspanden. We focussen ons in 2025 voornamelijk op bedrijven. Ook wordt gezamenlijk met het KOP (Kempisch ondernemers platform) de mogelijkheden van het samenwerken binnen een energiehub op bedrijventerreinen (Meerheide en Haagdoorn) onderzocht.</p> <p>We geven uitvoering aan het Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel, waarin verschillende regelingen zijn opgenomen om bestaande woningen in de gemeente versneld te verduurzamen.</p>		

GROOTSCHALIGE OPWEKKING		
Indicator	Realisatie	Norm
26. Grootschalige opwekking <i>(eigen indicator)</i> <i>In TWh</i>	2023: 0 TWh 2022: 0 TWh	Norm: 0,055 TWh grootschalige opwekking in 2030
<p>Wat gaan we daarvoor doen? Uitvoering geven aan het beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030.</p> <p>In 2024 zal naar alle waarschijnlijkheid de vergunning voor het zonnepark nabij Wintelre vergund worden. De projectontwikkelaar heeft twee jaar de tijd om het project tot uitvoering te brengen. De komende jaren zal, in samenwerking met de overige MRE-gemeenten langs de A67 en Rijkswaterstaat, een traject worden doorlopen om energieopwekking op rijksgronden langs de A67 mogelijk te maken (Klimaatcorridor A67).</p>		

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
DUURZAME ENERGIE		
Indicator	Realisatie	Norm
27. Hernieuwbare elektriciteit <i>(verplicht)</i> <i>In % elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa</i>	2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2022 30,8% 26 TJ extra t.o.v. 2021	Norm: 15,9 TJ extra per jaar
<p>Wat gaan we daarvoor doen?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eigen ingekochte stroom is groen door aankopen Garanties van Oorsprong; - Uitvoering geven aan het plan van aanpak energiereductie en zon-op-dak; - Uitvoering geven aan het beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030; 		

- Uitvoering geven aan de acties opgenomen in het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025.

ENERGIELABELS		
Indicator	Realisatie	Norm
28. Woningen met geregistreerd energielabel A <i>(eigen indicator)</i> In %	2023: 34,4% 2022: 34%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen?		
Uitvoering geven aan de regelingen die zijn opgenomen in het Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel. Dit leidt niet direct tot hogere geregistreerde energielabels, maar zorgt er wel voor dat meer woningen geïsoleerd worden naar deze standaard.		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2025

Afval-/Grondstoffen

De gemeente Eersel richt haar grondstoffenbeleid op de transitie naar een Circulaire Gemeente. Het lineaire economiemodel waarin waardevolle grondstoffen worden uitgeput heeft geen toekomst. We werken in de gemeente naar een circulaire economie, waarin we producten en grondstoffen zo lang mogelijk in de keten houden, op een duurzame manier materiaalketens sluiten en waarde creëren uit afvalstromen. De circulaire economie is geen doel op zich.

Het is onderdeel van een duurzame samenleving die gericht is op het verminderen van de milieudruk. Een duurzame samenleving voorkomt afval, streeft naar optimaal hergebruik van producten en grondstoffen wordt gevoed door duurzame energie, draagt bij aan klimaatbescherming en heeft oog People, Planet en Profit. Het streven is om zo veel mogelijk grondstoffen met een zo hoog mogelijke kwaliteit in de (lokale) kringloop te behouden. Dit resulteert er automatisch in dat we zo min mogelijk restafval overhouden dat verbrand moet worden. We wensen een circulaire samenleving waarin het sluiten van kringlopen de normaalste zaak van de wereld is en af zijn van de wegwerpeconomie. Dit kunnen we alleen realiseren als de kennis van de inwoners op peil is ten aanzien van de manier hoe er moet worden ingezameld en vooral wat de consequenties zijn van het verkeerd aanbieden van bepaalde afvalstromen. In een onlangs uitgevoerde sorteeraanlyse blijkt dat er nog verschillende afvalstromen in de verkeerde containers terecht komen.

De speerpunten voor 2025 zijn:

- Verdere uitwerking van de dependance van kringloop op de milieustraat;
- Voorlichting kennis inwoners ten aanzien van verschillende te scheiden afvalstromen. Dit in combinatie met de introductie van het Mobiel Scheidingsstation.
- Implementatie van nieuwe afvaltarieven tbv GFT- en restafval plus de milieustraat.

Het uitvoeren en vergelijken van de sorteeraanlyse tbv van GFT- en restafval.

Duurzaamheid

Energie

De gemeente heeft de wettelijke taak om een daling van de CO₂-uitstoot van 55% in 2030 en 95% in 2050 te realiseren ten opzichte van 1990. Dit willen we behalen door onder meer zelf het goede voorbeeld te geven (gemeentelijk vastgoed) en inwoners en bedrijven te stimuleren minder en duurzamere energie te gebruiken (energiereductie en zon op dak) en door grootschalige duurzame energieopwekking in te zetten. Daarnaast zijn er diverse andere acties die worden gedaan en die zijn samengevat in het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2021-2025.

Transitievisie Warmte

De Transitievisie Warmte (TVW) is in december 2021 vastgesteld. Hierin staat vastgelegd dat de gemeente Eersel de eerste jaren voornamelijk focust op het isoleren van de bestaande woningvoorraad. Hiervoor is in 2023 het Besparingsprogramma vastgesteld en is begonnen met de uitvoering van de eerste regelingen uit dit programma. In 2025 zullen deze regelingen voortgezet worden. In 2026 moet de TVW herijkt worden. Daarom zal in 2025 een eerste begin gemaakt worden met het proces tot het herijken van de TVW.

Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel

Halverwege 2023 zijn we gestart met de uitvoering van het Besparingsprogramma. Hierin staat een aantal regelingen beschreven om woningen de komende jaren versneld te verduurzamen. In 2023 en 2024 zijn we

gestart met de uitvoering van de eerste regelingen. In 2025 zullen deze worden voortgezet en starten we met de uitvoering van de overige regelingen.

Uitvoeringsprogramma duurzaamheid

Het duurzaamheidsbeleid 2017-2025 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma 2021-2025 lopen af. In 2025 wordt een nieuw programma voorgelegd aan de raad.

Schone lucht akkoord

Als deelnemer aan het Schone Lucht Akkoord werken we in 2025 verder aan het Uitvoeringsprogramma luchtkwaliteit 2023-2030. In 2025 zal aandacht besteed worden aan onder andere de thema's houtstook, mobiliteit en participatie.

Ontwikkelingen Luchthaven Eindhoven

Met het rapport Opnieuw Verbonden deed Pieter van Geel in 2019 een aantal aanbevelingen over de ontwikkeling van Eindhoven Airport in de periode 2020-2030. In 2020 werd de basis gelegd voor het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO). Binnen het LEO zijn werkgroepen opgericht, waarin alle betrokken partijen vertegenwoordigd zijn. Op bestuurlijk niveau vertegenwoordigt de gemeente Eersel in het LEO de veertien randgemeenten van Eindhoven Airport. Daarnaast is er in de gemeente een klankbordgroep Eindhoven Airport waarin de inwoners uit de dorpen zijn vertegenwoordigd.

De belangrijkste aanbeveling uit Opnieuw Verbonden is 30% geluidreductie in 2030 ten opzichte van 2019. Hiervoor moet een nieuw Luchthavenbesluit (LHB) worden opgesteld, waarin niet langer primair gestuurd wordt op aantallen vliegbewegingen, maar primair op de hoeveelheid geproduceerd geluid.

Energiereductie & zon-op-dak

In 2025 ligt de focus op het realiseren van energiebesparing en –opwek op de bedrijventerreinen. In 2024 zijn zijn nieuwe bedrijvenbijeentkomsten opgezet. De Energiecoaches worden ingezet om de bedrijven te helpen bij de verduurzaming. Op de bedrijventerreinen Haagdoorn en Meerheide worden in samenwerking met het Kempisch Ondernemers Platform de mogelijkheden onderzocht tot realisatie van een energie hub voor Meerheide en Haagdoorn.

In 2024 is een samenwerkingsovereenkomst aangegaan tussen KempenEnergie en de gemeente Eersel. Deze samenwerking is aangegaan voor de duur van 4 jaar. In deze samenwerkingsovereenkomst hebben we afgesproken dat er voor EUR 50.000,- aan opdrachten per jaar zonder aanbesteding aan KempenEnergie gegund wordt. Dit conform de raadsopdracht vastgelegd in het plan energiereductie & zon-op-dak.

Milieubelastende activiteiten

Op dit moment worden er geen extra inkomsten geraamd voor de in 2024 opgenomen leges voor milieubelastende activiteiten. Op dit moment in het nog niet in te schatten hoeveel aanvragen er voor deze vergunningen in 2025 zullen zijn.

Riolering

In 2022 is een nieuw verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan (vGRP) vastgesteld voor de periode 2023-2027. Hierin zijn ook de grote rioleringsprojecten over die periode omschreven. Deze zijn opgenomen in het meerjarig investeringsplan 2024-2027. Deze werkzaamheden aan de riolering worden gedekt door de rioolheffing. In het vGRP is vastgelegd hoe we de rioolheffing inzetten. Zie ook de paragraaf 'Lokale heffingen' van deze begroting.

De belangrijkste doelstellingen van ons riool- en waterbeheer:

- Instandhouding riolering:
  - Volksgezondheid
  - Milieubescherming
- Ontvlechting schoon en vuil water
- Voorkomen van wateroverlast (water in woningen)

Daarvoor voeren we dagelijks onderhoud uit en realiseren we (vervangings-)projecten. Deze jaarlijkse kosten verhouden zich ongeveer gelijk. ± 50% onderhoud en ± 50% kapitaallasten voor projecten.

Doorlopende projecten riolering in 2025

Omschrijving	Begroet	Voltooid	Toelichting
2023 Riolvervanging Smitseind voorbereiding	2023	2023	Duurzaam Duizel voorbereiding
2023 Reconstructie Den Heuvel riool voorbereiding	2023	2025	Combinatieproject met wegen

2023 Rehabilitatie Kuilenhurk-de Hoefseweg voorbereiding	2023	2025	Combinatieproject met wegen
2023 Renovatie drukriolering 3 ^e fase	2023	2025	Vessem, Stevert (Steensel) 104 stuks
2024 Renovatie drukriolering 4e fase	2024	2025	Knegsel, Steensel 120 stuks
2023 Voorbereiding Klimaatbestendig Haagdoorn	2023	2025	Samenwerking gemeente/bedrijven
Steensel weer een dorp fase 3 riool	2023	2025	In uitvoering, voltooid Q3 2025

Algemeen: Het merendeel van projecten hebben een doorlooptijd van twee tot drie jaar. Daarom splitsen we projecten sinds de begroting 2022 in voorbereiding en uitvoering. Zo leggen we minder beslag op de financiële middelen en voorkomen we te grote onderuitputting van de begroting en kunnen we de uitvoeringsbudgetten beter ramen.

Toelichting bij doorlopende projecten

Rioolvervanging Smitseind voorbereiding =>Duurzaam Duizel:

Tijdens de voorbereiding is de keuze gemaakt om het project uit te breiden naar meerdere straten in het oude deel van Duizel. In dit project vervangen we het oude gemengde rioelstelsel door een vuilwaterriool en een hemelwaterinfiltratieriool. Dit houdt het water in het gebied vast en het vermindert het overstorten van vuilwater op de Kleine Beerze. Dit zijn belangrijke duurzaamheidsdoelstellingen uit de Europese Kader Richtlijn Water (KRW). We hebben het project hernoemd tot **Duurzaam Duizel**.

2023 Renovatie drukriolering 3e fase

2024 Renovatie drukriolering 4e fase

Veel van de pompgemalen van de drukriolering in het buitengebied zijn inmiddels 40 jaar oud en incidenteel vervangen van elektrische besturingen, pompen en leidingwerk wanneer deze defecten vertonen, is niet meer doelmatig. Dit vraagt om een planmatige aanpak van het vervangen van het elektrisch/mechanische deel hiervan. De ervaring leert dat hierdoor de beheerkosten zullen dalen.

De 1e en 2e fase van het renovatieproject omvatte 177 gemaaltjes en is in 2024 voltooid

- De 3e fase betreft 104 gemaaltjes rondom Vessem en Stevert (Steensel)
- De 4e fase van deze aanpak omvat 120 drukrioolgemalen in het gebied rondom Knegsel, de Eindhovenseweg (Steensel) en Zandstraat (Steensel).

Fase 3 en 4 van de renovatie worden gecombineerd met fase 5 en in 2024 aanbesteed. Uitvoering 2025

Steensel weer één dorp 3e fase (Eindhovenseweg)

De uitvoering is in april 2024 gestart en loopt door tot de zomer van 2025. Dit is een combinatieproject met uitvoeringsbudget uit programma 6; wegen.

Aardgasloos maken gemeentelijke gebouwen

Het beleid van de Rijksoverheid is erop gericht om in 2050 van het aardgas af te zijn, vanzelfsprekend geldt dit ook voor de gemeentelijke gebouwen. De gemeente Eersel voert daarom in 2024 via het Ontzorgingsloket van de provincie Noord-Brabant energiescans uit. In deze scans wordt per gebouw in kaart gebracht hoe de gebouwen van het aardgas af kunnen en welke werkzaamheden en investeringen daarmee samenhangen (routekaarten naar aardgasloos). Deze scans moeten vertaald worden naar een uitvoeringsplan, waar mogelijk gekoppeld aan de reeds bestaande Meerjarige Onderhoudsplannen en Meerjarige investeringsplannen, zodat de investeringen zoveel mogelijk op natuurlijke momenten worden meegenomen.

Toelichtingen op investeringen 2025

Energiereductie bestaande gemeentelijke gebouwen

De gemeente Eersel heeft in 2015 haar 38 gebouwen in kaart gebracht middels een zogenaamde Energieprestatie Advies voor Utiliteitgebouwen Maatwerkadvies (EPA-U Maatwerkadvies) waarbij, per gebouw, inzichtelijk is gemaakt welke duurzaamheidsmaatregelen (en bijbehorende investeringen) mogelijk zijn om aan de ambities van het Klimaatbeleid te voldoen.

Die duurzaamheidsmaatregelen bestaan uit beperking van de energievraag, gebruik van duurzame energie en het efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen. Enkele voorbeelden zijn:

Na isoleren van daken, muren en/of vloeren, LED-verlichting, zonneboilers, zonnepanelen, HR++ beglazing, etc. Realisatie van maatregelen is mede afhankelijk van medewerking van betreffende huurders. Met de beschikbare financiële middelen kunnen tot en met 2025 de geadviseerde duurzaamheidsmaatregelen worden gerealiseerd.

In 2025 gaan we onder andere in diverse accommodaties (basisvoorzieningen) LED-verlichting realiseren, radiatoren optimaliseren, spouwmuren na-isoleren en HR++beglazingen plaatsen.

Aardgasloos maken gemeentelijke gebouwen

Het beleid van de Rijksoverheid is erop gericht om in 2050 van het aardgas af te zijn, vanzelfsprekend geldt dit ook voor de gemeentelijke gebouwen. De gemeente Eersel voert daarom in 2024 via het Ontzorgingsloket van de provincie Noord-Brabant energiescans uit. In deze scans wordt per gebouw in kaart gebracht hoe het gebouw van het aardgas af kan en welke werkzaamheden en investeringen daarmee samenhangen (routekaarten naar aardgasloos). Deze scans moeten vertaald worden naar een uitvoeringsplan, waar mogelijk gekoppeld aan de reeds bestaande Meerjarige onderhoudsplannen en Meerjarige investeringsplannen, zodat de investeringen zoveel mogelijk op natuurlijke momenten worden meegenomen.

Renovatie drukriolering 5e fase

In 2025 vervangen we de laatste electro-mechanische onderdelen (E&M) van 88 stuks drukrioolgemalen rondom Wintelre (fase 5). Dit wordt in 2024 als één bestek voorbereid met fase 3 (krediet 2023) en fase 4 (krediet 2024). Uitvoering 2025. Totaal zijn/worden 489 gemalen van nieuwe E&M (binnenwerk) voorzien.

Vervangen hoofdgemalen en randvoorzieningen (elektro/mechanisch)

In 2025 gaan we het binnenwerk (E&M) van 8 Berg Bezink Bassins en van 11 grotere rioolgemalen vervangen. Dit zal de bedrijfszekerheid van deze installaties verbeteren. Dit is goed is voor de duurzaamheid, maar vooral de beheerkosten zullen dalen door minder storingen.

Verzwaren riolering Haagdoorn

In 2023 is begonnen met de voorbereiding voor het verminderen van de wateroverlast op Industrierrein Haagdoorn. Dit gebied is inmiddels voor 95% verhard en staat met stip op 1 voor wateroverlast. Regenbuien worden door de klimaatverandering steeds heviger en het huidige rioelstelsel riool is niet meer berekend op de grote hoeveelheden water die het moet verwerken. De totale kosten van de rioolaanpassingen worden geraamd op € 947.000. Het merendeel van deze uitvoeringskosten zullen in 2026 worden gemaakt. Voor 2025 vragen we een klein deel hiervan aan (€ 100.000) om kleinschalige aanpassingen te kunnen maken nabij bedrijven die een voorttrekkersrol willen nemen. Dit op verzoek van de ondernemersvereniging Eersel.

Rehabilitatie Kuilenhurk-De Hoefseweg (riool)

Kuilenhurk is de toegangsweg naar het industrierrein Hoefseweg in Vessem. De wegconstructie is aan het einde van de levensduur als gevolg van een relatief lichte constructie, leeftijd, intensief gebruik en steeds zwaardere voertuigen. Onderhoudsmaatregelen om de levensduur te verlengen brengen helaas geen verlichting meer. De weg moeten we vervangen door een zwaardere wegconstructie. Daarnaast is er de wens om verkeersremmende maatregelen op Kuilenhurk te realiseren en om op het industrierrein de Hoefseweg het regen- en vuil water te scheiden. Voor dit laatste willen we regenwater-riolen aanleggen, zodat de afvoer van regenwater naar de RWZI verminderd en het regenwater lokaal wordt vastgehouden. In 2024 zal de voorbereiding hiervoor starten. Op verzoek van de nutsbedrijven hebben we inmiddels verregaande afspraken om de kabels en leidingen ter plaatse in 2025 te vervangen.

Aanvullend krediet Willibrordusstraat Wintelre (RIOOL)

In de begroting 2022 is een krediet opgenomen om de betonstenen de rijbaan van de Willibrordusstraat te vervangen door gebakken steen. In het participatieproces bleek dat de bewoners de wens hadden om meer te doen dan alleen stenen vervangen. Bij de wateroverlast van deze winter bleek dat een regenwaterriool tussen De Nie en Biemeren nodig is voor meer rioleringscapaciteit. Uiteindelijk is een ontwerp gemaakt voor volledige herinrichting. De meerkosten zijn zeer hoog; bijna 1,8 miljoen euro extra. We hebben een jaar gewacht met het opvoeren van deze meerkosten. Dit doen we nu in de begroting 2025, zodat u een integrale afweging kunt maken. Het grootste deel van de meerkosten komt ten laste van de reserve kapitaallasten riolering.

Energiereductie & zon-op-dak

Op 20 april 2021 heeft de gemeenteraad van Eersel ingestemd met het 'Plan van aanpak energiereductie en zon-op-dak', als onderdeel van het 'Uitvoeringsprogramma duurzaamheidsbeleid 2021-2025'. Dit plan van aanpak beschrijft hoe in samenwerking met lokale partijen uitvoering kan worden gegeven aan de op 25 augustus 2020 aangenomen motie en de wens tot versneld resultaat op het gebied energiereductie en zon-op-dak, die is opgenomen in deze motie. Met de financiële middelen worden de projecten uit het 'Plan van aanpak energiereductie & zon-op-dak' gefinancierd en de salariskosten van de adviseur energiereductie & zon-op-dak gedekt.

Hierbij wordt met name eerst gekeken, conform motie van de raad bij de begrotingsbehandeling 2022-2025, naar de bedrijven. In 2024 worden nieuwe bedrijvenbijeenkomsten opgezet. Tevens wordt een plan van aanpak opgesteld over de verduurzaming van lokale bedrijven. Als laatste wordt er ook gewerkt aan een plan van aanpak voor de verduurzaming van de twee grootste bedrijventerreinen in samenwerking met het

Kempisch OndernemersPlatform. Deze drie zaken zijn een uitvloeisel van de motie van de raad bij de begroting van 2022 om in te zetten op verduurzaming van bedrijven. In 2024 is er een start gemaakt voor het onderzoeken van een energiehub voor Meerheide en Haagdoorn wat een vervolg krijgt in 2025.

In 2024 is een samenwerkingsovereenkomst aangegaan tussen KempenEnergie en de gemeente Eersel. Deze samenwerking is aangegaan voor de duur van 4 jaar. In deze samenwerkingsovereenkomst hebben we afgesproken dat er voor € 50.000,- aan opdrachten per jaar zonder aanbesteding aan KempenEnergie gegund worden op basis van te beoordelen projectvoorstellen. Deze opdrachten passen uiteraard bij uw raadsopdracht die is geformuleerd in energiereductie & zon-op-dak.

Vorbereiding herinrichting Hoolstraat/Aelenstraat, RIOOL

Om bij extreme regenval water vanuit de Kerkstraat af te kunnen voeren is een regenwaterriool in de Hoolstraat nodig. Hiermee voorkomen we wateroverlast in de Kerkstraat, het Carquefouplein en de Gebr. Hoeksstraat. De bestaande riolering in de Aelenstraat en een deel van Hoolstraat is meer dan 60 jaar oud. Deze wordt gelijktijdig met de aanleg van het regenwaterriool vervangen. De voorbereiding voor deze rioolvervanging doen we in 2024. De uitvoering is gepland voor 2025.

Toelichtingen op exploitatieposten 2025

Stikstofoets omgevingswet

In de Omgevingswet (art. 16.53) en het Besluit kwaliteit leefomgeving (art. 10.24) is de verplichting opgenomen om bij plannen de mogelijke significante gevolgen voor Natura2000 gebieden in kaart te brengen. Ten behoeve van deze taak wordt door de gemeente bij eenvoudige (bouw)aanvragen en plannen een voortoets stikstof uitgevoerd. Bij complexe aanvragen en ruimtelijke plannen wordt externe expertise ingehuurd.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

0. Voorkomen vervuiling;
1. Milieuzorg

Investerings- (bedragen in €)	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2025	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Energiereductie bestaande gemeentelijke gebouwen	299.000	299.000	0
Renovatie drukriolering 5e fase	568.000	568.000	0
Vervangen hoofdgemalen & randvoorziening E/M	392.000	392.000	0
Verzwaren riolering Haagdoorn	100.000	100.000	0
Rehabilitatie kuilenhurk-De Hoefseweg , riool	297.000	297.000	0
Aanvullend krediet Willibrordusstraat Wintelre (riool)	1.413.000	1.413.000	0
Totaal investeringen	3.069.000	3.069.000	0

Exploitatie (bedragen in €)	Exploitatie 2025	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking uit exploitatie
Stikstofoets omgevingswet	25.000	0	25.000
Totaal exploitatie	25.000	0	25.000

Exploitatie:

Programma: Milieu						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2025 - 2028			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
LASTEN						
Voorkomen vervuiling	2.268.625	2.066.061	2.331.778	2.331.778	2.331.778	2.331.778
Milieuzorg	1.693.577	-44.597	523.020	516.098	516.098	516.098
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	3.962.202	2.021.464	2.854.798	2.847.876	2.847.876	2.847.876
BATEN						
Voorkomen vervuiling	3.920.335	4.142.896	4.479.442	4.479.442	4.479.442	4.479.442
Milieuzorg	1.324.234	91.927	489.406	482.484	482.484	482.484
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	5.244.570	4.234.823	4.968.848	4.961.926	4.961.926	4.961.926
Saldo (baten – lasten)	1.282.367	2.213.359	2.114.050	2.114.050	2.114.050	2.114.050
OVERIGE LASTEN						
Apparaatskosten	1.016.788	1.474.594	1.380.292	1.380.292	1.380.292	1.380.292
Kapitaallasten	775.251	1.480.966	835.955	835.955	835.955	835.955
Totaal overige lasten	1.792.039	2.955.560	2.216.247	2.216.247	2.216.247	2.216.247
OVERIGE BATEN						
Beschikking res ivm kapst	278.541	618.000	0	0	0	0
Totaal overige baten	278.541	618.000	0	0	0	0
Saldo programma (baten – lasten)	-231.130	-124.201	-102.197	-102.197	-102.197	-102.197

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2025 ten opzichte van 2024 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Voorkomen vervuiling

Binnen deze productgroep is er per saldo sprake van een positieve afwijking van ongeveer € 71.000,- ten opzichte van de begroting 2024. Deze productgroep heeft betrekking op de riolering en afvalverwijdering waarvoor kostendekkende tarieven gelden. Een negatieve afwijking wordt veroorzaakt doordat de lasten op riool (€ 74.000,-) ten opzichte van de raming harder stijgen dan de inkomsten (€ 49.000,-). Dit heeft voornamelijk te maken met de stijging van de geraamde energielasten. De inkomsten uit afvalstoffen heffing stijgen met circa 18% ten opzichte van 2023. Dit geeft een positieve afwijking van ongeveer € 98.000,- op afvalinzameling. De afvalstoffen en rioolheffing is kostendekkend, zie hiervoor paragraaf 1 Lokale heffingen.

Milieuzorg

Binnen deze productgroep is per saldo sprake van een negatieve afwijking van € 170.000,- ten opzichte van de begroting 2024. Het betreft een verplaatsing naar productgroep Sociale Veiligheid.

Beleidsdocumenten

- [Kadernota Grondstoffen](#)
- [Duurzaamheidsbeleid 2017-2025](#)
- [Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025](#)
- Plan van aanpak energiereductie & zon-op-dak
- [Beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030](#)
- [Beleid kleinschalige opwekking gemeente Eersel](#)
- [Transitievisie Warmte gemeente Eersel](#)
- Regionale Energiestrategie Metropoolregio Eindhoven 1.0
- [Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2023-2027](#)
- Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel

5. Veiligheid

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Inwoners zijn en voelen zich veilig in de gemeente Eersel”**.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

JEUGDCRIMINALITEIT

Indicator	Realisatie	Norm
29. Verwijzingen Halt <i>(verplicht)</i> Aantal per 10.000 jongeren in de leeftijd van 12-17 jaar	2023 Eersel: 60 Gemeenten <25.000 inwoners: 80 2022 Eersel: 130 Gemeenten <25.000 inwoners: 80	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het aandachtsgebied "veiligheid" van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) staat in nauw contact met de politie en gemeente. Door kennis en kunde te delen, voorkomen we problemen.
- Meer zichtbaarheid van het CJG+ op straat bij hanggroepen om met hen in contact te komen.
- Inzet jeugdcoach vanaf 2019.
- Inzet van een senior gebied gebonden politie jeugd vanaf 2023.
- Door de bevordering van weerbaarheid van de jeugd, zullen zij een duidelijkere keuze kunnen maken.

DELICTEN

Indicator	Realisatie	Norm
30. Winkeldiefstallen <i>(verplicht)</i> Aantal per 1.000 inwoners	2023 Eersel: 1,0 Gemeenten < 25.000 inwoners: 1,0 2022 Eersel: 0,8 Gemeenten < 25.000 inwoners: 0,7	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

In samenwerking met winkeliers handhavend optreden door Buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA), politie en justitie.

Indicator	Realisatie	Norm
31. Gewelddismisdrijven <i>(verplicht)</i> Aantal per 1.000 inwoners	2023 Eersel: 2,2 Gemeenten < 25.000 inwoners: 2,5 2022 Eersel: 2,3 Gemeenten < 25.000 inwoners: 2,7	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

We nemen deel aan het Veiligheidshuis en we vaardigen een gemeentelijke functionaris af bij casus-overleggen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Indicator	Realisatie	Norm
32. Diefstallen uit woning <i>(verplicht)</i> Aantal per 1.000 inwoners	2023 Eersel: 1,7 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1,1 2022 Eersel: 2,0	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

	Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1,2	
Wat gaan we daarvoor doen? <ul style="list-style-type: none"> - We stimuleren en faciliteren in samenwerking met de politie de zelfredzaamheid en bewonersinitiatieven op het gebied van buurtpreventie en WhatsApp-groepen. We hebben specifieke aandacht voor kwetsbare doelgroepen, zoals ouderen en mensen met een verhoogde slachtofferkans, en richten bewustwordingscampagnes daarop. - We pakken veelplegers aan en bieden, als daar behoefte aan is, hulp aan ex-delinquenten mede via onze gemeenschappelijke regeling Kempenplus (Wet straffen en beschermen). 		
Indicator	Realisatie	Norm
33. Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) <i>(verplicht)</i>	2023 Eersel: 2,2 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 2,7	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
<i>Aantal per 1.000 inwoners</i>	2022 Eersel: 2,5 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 2,9	
Wat gaan we daarvoor doen? <ul style="list-style-type: none"> - Met gerichte publicaties in het weekblad de Hint en vooral social media vragen we aandacht voor bevorderen van meldingsbereidheid (onder andere via de meld- en herstellijn) en het doen van aangifte; - Onze Boa's houden in samenwerking met de politie toezicht op de openbare ruimte. 		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2025

Proeftuin De Kempen

Vanaf oktober 2020 is er intensief geïnvesteerd om door middel van de methodiek uit de proeftuin inzicht te krijgen in ondermijnende signalen in het buitengebied op het gebied van productie & opslag synthetische drugs en hennep. Deze methodiek (1SO) is verder geborgd in het werkproces en ten behoeve hiervan is een informatie cel opgericht. Deze is ondergebracht bij de gemeente Veldhoven.

Jeugdcriminaliteit

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) de Kempen is er voor alle (aanstaande) ouders, verzorgers, kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar uit de Kempen. Ouders zijn zelf de belangrijkste opvoeders, maar ook het netwerk rond een gezin bepaalt het verloop van de opvoeding. Steun vanuit de leefomgeving is heel belangrijk. Vanaf de begroting 2022 wordt de jeugdcoach structureel ingezet. Het doel is het bevorderen van de maatschappelijke participatie van jongeren. We signaleren risico's vroegtijdig en plegen preventieve inzet. Pas als deze steun niet voldoende is, volgt professionele hulpverlening. In gevallen dat jeugdigen een (al dan niet strafbare) misstap maken, vindt er direct afstemming plaats tussen politie en CJG+ om tot een passend (hulpverlenings-)traject te komen om de jeugdige de juiste handvatten te geven.

In 2025 wordt gewerkt met een senior gebied gebonden politie jeugd. Dit is een senior project agent met het specialisme jeugd. Het is de bedoeling dat deze de verbinding tot stand brengt tussen de gemeente en de politie specifiek met betrekking tot jeugd, om zo meer inzicht te krijgen in wat er speelt op het gebied van jeugd in een bepaalde gemeente en hier ook adequaat en integraal op te kunnen reageren.

Delicten

Als gemeente hebben we de regie op veiligheidsbeleid. Naast een intensieve samenwerking met de overige Kempengemeenten en politie, werken we samen met het Zorg- en Veiligheidshuis. Dit is een samenwerking van diverse organisaties die gaan over jeugd, veelplegers, nazorg ex-gedetineerden, huiselijk geweld en ook radicalisering. Door deze en de samenwerkingsvormen met de inwoners van gemeente Eersel, spelen we adequater, efficiënter en slagvaardiger in op problemen en het voorkomen hiervan.

In 2025 krijgt de gemeente meer verantwoordelijkheden bij de terugkeer van ex-gedetineerden. De Rijksoverheid wil zorgen voor een goede terugkeer van gedetineerden in de samenleving. Gedetineerden werken tijdens hun detentie al aan hun terugkeer, zodat ze er geleidelijk aan wennen (detentiefasering). Gedetineerden zijn zelf verantwoordelijk om te werken aan terugkeer in de samenleving. Ze kunnen als dat nodig is ondersteuning krijgen van de casemanager van de gevangenis, een reclasseringsambtenaar en de

gemeente. Bijvoorbeeld bij het regelen van de 5 basisvoorwaarden voor succesvolle re-integratie: een betaalde baan of dagbesteding, aanpak van schulden, onderdak, zorg en een geldig identiteitsbewijs.

Veiligheidsgevoel

Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit tast de maatschappelijke integriteit ernstig aan. Het beïnvloedt de veiligheid en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We werken daarom steeds intensiever samen met onder andere het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) bijvoorbeeld bij de aanpak van complexe ondermijningscasussen.

Ook hebben we een strikt BIBOB-beleid geïmplementeerd. Dit wordt in 2025 herzien. Verder treden we bestuursrechtelijk consequent op tegen (productie van) drugs, met als doel om in onderlinge samenwerking het vestigingsklimaat van georganiseerde criminaliteit negatief te beïnvloeden. Voor complexe casussen wordt het Kempens Interventie Team (KIT) ingezet.

Door onze dorpsraden en leefbaarheidsgroepen in de kernen, maar ook door de komst van buurtpreventie, bereiken we inwoners en andersom. Onze inwoners oefenen meer invloed uit en organiseren zich beter door de beschikbaarheid van informatie. Hierdoor geven ze meer vorm aan hun eigen (veilige) leefomgeving. Door het ontstaan van buurtpreventie WhatsAppgroepen en gebruik van social media worden inwoners, maar ook de gemeente snel bereikt. Hierdoor ontstaan kortere en snellere communicatielijnen, waardoor het veiligheidsgevoel vergroot wordt.

Rampen en incidenten

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio, bestaande uit de 21 burgemeesters uit onze regio, zorgt voor passende hulpverlening in geval van rampen en crisis. Niet alleen het op peil houden van voldoende getraind personeel en het behalen van de gestelde opkomsttijden voor de brandweer, maar ook preventieve maatregelen en voorlichting worden geïnitieerd vanuit de Veiligheidsregio. Door het maken van goede werkafspraken tussen de Veiligheidsregio en de gemeente, ontstaat er een continue aandacht voor fysieke veiligheid. Om snel en adequaat te reageren bij een ramp of crisis, beschikt de gemeente over een goed opgeleide en toegeruste crisisbeheersingsorganisatie. Samen met de Veiligheidsregio (bevolkingszorg) vullen we deze processen in en zorgen we voor oefeningen. Vanaf juli 2023 beschikt de gemeente over 1/3 fte extra voor de rampenbestrijding. In 2024 is de rampenorganisatie binnen onze gemeente op niveau gebracht. Dit proces loopt nog verder in 2025.

Regionaal crisisplan 2024-2027 treedt in werking per 1 januari 2024. Daarnaast wordt in 2025 de doorontwikkeling bevolkingszorg verder geïmplementeerd. Crisis worden steeds vaker gekenmerkt door een complex, bovenregionaal karakter met een veelheid aan actoren en kans op maatschappelijke ontwrichting. De doorontwikkeling bevolkingszorg is een langlopend proces met als doel landelijke kwaliteitsnormen in te voeren op basis van een eenduidige beschrijving van bevolkingszorg. Dit heeft tot gevolg dat de crisisstructuur zal worden aangepast.

Risicobeheersing & risicobestrijding

Op basis van een gemeenschappelijke regeling en (contract)afspraken, levert de Veiligheidsregio advies over risico's en te nemen maatregelen. Het idee daarachter wordt de komende jaren steeds verder uitgewerkt. Advisering bij evenementen maakt hiervan onderdeel uit.

Vergroten zelfredzaamheid

Brandweer Nederland heeft diverse programma's waarin ze de zelfredzaamheid en bewustwording bij brand stimuleren. Door nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio en lokale brandweerposten, vergroten we in het kader van "Brandveilig leven" de risicobewustwording van (minder zelfredzame) inwoners en bedrijven. Dit doen we door voorlichtings- en preventiecampagnes.

De gemeente en lokale brandweer blijven in contact met de bedrijven (op bedrijfsterreinen) binnen onze gemeente, om hen bewust te maken van de eigen verantwoordelijkheid op het gebied van preventieve en risico reducerende maatregelen.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit het hoofddoel 'een veilige omgeving'. Hierin onderscheiden we:

1. Sociale veiligheid;
2. Brandveiligheid, hulpverlening en rampenbestrijding.

Exploitatie

Programma: Veiligheid						
Productgroep	Rekening	Begroting	Begroting 2025 - 2028			
(bedragen in €)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
LASTEN						
Sociale veiligheid	99.126	346.619	123.402	123.402	123.402	123.402
Brandveil.,hulpverl.,ramp.bestr.	1.393.797	1.358.727	1.353.441	1.353.441	1.353.441	1.353.441
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	1.492.923	1.705.346	1.476.843	1.476.843	1.476.843	1.476.843
BATEN						
Sociale veiligheid	103.214	115.000	117.200	117.200	117.200	117.200
Brandveil.,hulpverl.,ramp.bestr.	80.498	77.000	78.630	78.630	78.630	78.630
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	183.712	192.000	195.830	195.830	195.830	195.830
Saldo (baten – lasten)	-1.309.211	-1.513.346	-1.281.013	-1.281.013	-1.281.013	-1.281.013
OVERIGE LASTEN						
Apparaatskosten	405.911	410.202	428.431	428.431	428.431	428.431
Kapitaallasten	25.611	20.592	19.156	19.156	19.156	19.156
Totaal overige lasten	431.522	430.794	447.587	447.587	447.587	447.587
Saldo programma (baten – lasten)	-1.740.733	-1.944.140	-1.728.600	-1.728.600	-1.728.600	-1.728.600

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2025 ten opzichte van 2024 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Sociale veiligheid

Binnen deze productgroep is er per saldo sprake van een positieve afwijking van € 225.000,- ten opzichte van de begroting 2024. Het betreft een verplaatsing naar productgroep Milieuzorg (€ 232.000,-).

Brandveiligheid, hulpverlening en rampenbestrijding

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Beleidsdocumenten

- Regionaal Crisisplan
- Regionaal Risicoprofiel
- [Damocles beleid](#)
- [Preventie-, en handhavingsplan alcohol](#)
- Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant
- [Integraal Veiligheidsplan Basisteam De Kempen](#)
- [Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid](#)

6. Verkeer en vervoer

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: “Goede bereikbaarheid in balans met verkeersveiligheid en met zo min mogelijk overlast”.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

BEREIKBAARHEID

Indicator	Realisatie	Norm
34. Kwaliteitsniveau B wegennet (<i>eigen indicator</i>)	2023: volgende inspectie 2024 2022: 4,9	Norm: Niveau B ≥ 6

<i>Uitgedrukt in de landelijke richtlijn CROW (nader toegelicht in de beleidsnotitie risicogestuurd beheer)</i>		
Wat gaan we daarvoor doen? Uitvoeren van onderhoudsmaatregelen (op basis van tweejarige inspectie) om de verkeersveiligheid te waarborgen en kapitaalvernietiging te voorkomen.		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2025

Uitvoering maatregelen Verkeersveiligheid

Een ongeval heeft meestal meerdere oorzaken en ontstaat door een samenloop van omstandigheden. De mens speelt daarbij de belangrijkste rol, maar ook een vervoermiddel met gebreken of de toestand van de weg kan (mede) oorzaak zijn van een ongeval. Met verschillende maatregelen maakt de gemeente het verkeer veiliger en proberen we het aantal verkeersdoden en ernstige verkeersgewonden te verminderen. Dit is een actie die continu om aandacht vraagt. Dit willen we bereiken door diverse maatregelen op het gebied van:

- Aanpak van verkeersonveilige situaties
- Gedrag weggebruiker
- Verkeerstellingen
- Regionale ontwikkelingen (Bereikbaarheidsagenda)
- Verbeteren fietsvoorzieningen

Aanpak van verkeersonveilige situaties

Op basis van verkeersongevallen, verkeerstellingen, meldingen en overleggen met onder andere dorpsraden en politie, beoordelen we (nieuwe) verkeersonveilige situaties. We passen deze situaties aan waar mogelijk. In overleg met de scholen kijken we naar een veilige schoolomgeving en nemen we maatregelen. Dit zijn doorlopende acties, die we in 2025 voortzetten.

Gedrag weggebruiker

De meeste ongevallen zijn het gevolg van menselijke fouten. Het is belangrijk dat de weggebruiker zich bewust is van zijn gedrag. Ook in 2025 nemen we maatregelen om dat gedrag te beïnvloeden. Maatregelen zijn het ondersteunen van scholen op het gebied van verkeersveiligheid, het ondersteunen van landelijke en provinciale campagnes, het ondersteunen van acties van Veilig Verkeer Nederland (VVN) en het plaatsen van digitale snelheidsdisplays, waarop de automobilist kan zien hoe hard hij rijdt.

Verkeerstellingen

Om inzicht in de ontwikkelingen van het verkeer te hebben, houdt de gemeente verkeerstellingen. De tellingen gebruiken we bij de beoordeling van verkeerssituaties, snelheidscontroles en verkeersmodellen. Ook in 2025 voeren we verkeerstellingen uit.

Regionale ontwikkelingen

De wegen houden niet op bij de gemeentegrens. Ontwikkelingen buiten de gemeente kunnen van invloed zijn op het verkeer in onze gemeente. Het is belangrijk om te zorgen voor een goede afstemming met andere gemeenten in de regio. Daarom hebben we hier regelmatig overleg over. In 2016 is een plan gemaakt met circa 140 maatregelen die ervoor zorgen dat de regio Zuidoost-Brabant leefbaar én bereikbaar blijft. In 2025 werken we in regioverband deze maatregelen verder uit. Projecten waaraan wordt gewerkt zijn onder andere gedragsverandering, werkgeversaanpak, innovatieve vervoersconcepten, regionale en lokale mobiliteitshubs.

Verbetering Fietsvoorzieningen

In de periode 2020-2024 hebben wij acht projecten uitgevoerd in het kader van verbeteringen van fietsvoorzieningen, waaronder de aanleg van twee nieuwe vrij liggende fietspaden. Voor de periode 2025-2026 staan nog dertien fietsprojecten op de rol voor uitvoering. Dit betreft de aanleg van vijf nieuwe fietspaden en zeven voor groot onderhoud- c.q. rehabilitatie. Uw gemeenteraad heeft bij de handeling van de voorjaarsnota 2025 besloten om geen rode fietsstroken aan te willen brengen op de Dalemsedijk en op de Boksheidsdijk-Zandhoefseweg. Het (uitgestelde) onderhoud van de Dalemsedijk is inmiddels uitgevoerd in volledig zwart asfalt.

Uitvoering beheerplan wegen (zie onderhoud kapitaalgoederen)

De gemeente Eersel heeft een uitgebreid wegennet om te onderhouden. Dat lukt ons goed, getuige de budgetten en rehabilitatiekredieten die in het meerjarig investeringsplan staan. De uitvoering van dit onderhoud aan wegen stagneert nergens. Zolang we in staat zijn om deze financiële last te dragen, is er op korte of middellange termijn geen sprake van onderhoudsachterstanden of kapitaalvernietiging. De verkeersveiligheid staat nergens onder druk.

In januari 2024 heeft u ingestemd met het raadsvoorstel “risico gestuurd wegbeheer”. We streven niet meer naar 100% B-niveau voor al onze wegen. Dit bleek uitvoeringstechnisch onhaalbaar. We kiezen er voor om gedifferentieerde kwaliteitsniveaus aan te houden. Het onderhoud voeren we dan op laatst mogelijke financieel/technisch moment uit. Dit is goedkoper dan planmatig onderhoud op basis van een vastgesteld onderhoudsprogramma. Uiteraard zonder de verkeersveiligheid uit het oog te verliezen.

Uit de laatst uitgevoerde wegininspectie (2024) blijkt dat 82% van onze wegverhardingen goed is. Slechts 10% vraagt (enig) onderhoud. Met name de kwaliteit van onze asfaltwegen is vooruit gegaan.

Uitvoering Beleidsplan Openbare Verlichting (zie onderhoud kapitaalgoederen)

De twee speerpunten uit het beleidsplan Openbare Verlichting 2014-2024 zijn uitgevoerd: het verwijderen van lichtmasten in het buitengebied en het ombouwen van de (oranje) SOX verlichting naar LED. Daarnaast wordt bij reguliere vervanging ingezet op het toepassen van LED-verlichting.

Op basis van het concept beheerplan Openbare Verlichting 2024-2028 beginnen we in 2024 met de voorbereiding van het vervangen van ± 2.200 oude armaturen door moderne LED-armaturen. We doen dit in het kader van groot onderhoud ten laste van de voorziening onderhoud Openbare Verlichting. LED-lampen leveren 33% energiebesparing. Medio 2026 is dan ± 80% van onze lichtmasten voorzien van energiezuinige LED-verlichting. Wij zitten dan dicht bij het landelijke streven van 50% energiereductie in 2030 ten opzichte van het jaar 2013.

Doorlopende projecten in 2025

Omschrijving	Begroet	Voltooid	Toelichting
Verv.verharding Duiselseweg (fase 2) Vrijliggend fietspad Duiselseweg	2017 2017	2025 2025	Fase 1 betrof herinrichting Knegselsedijk In combinatie met fietspad Buivensedreef
Voorbereiding fietspad Buivensedreef	2022	2025	Realisatie 2025/2026

Aanleg fietspad Stevert	2017	2025	Samenwerking met Bergeijk. Ontwerp klaar. Bestemmingsplan loopt. Grondaankopen uitgezet; aanleg 2024 Gezamenlijk bestek aanbesteed
Vrijliggend fietspad Urnenweg	2020	2025	Aanleg 2025 i.s.m. gemeente Bladel
Looproute Markt/Hint	2021	2023	Uitvoering najaar 2025
Voorbereiding SW1D 3 ^e fase, Kerkplein, fietspad F67 Eindhovenseweg,	2021	2023	Uitvoering 2024/2025.
Voorbereiding Willibrordusstraat WEGEN	2022	2026	Aanvullende kredieten gevraagd (begroting 2025)
Voorbereiding reconstructie Schadewijkstraat	2022	2023	Realisatie 2026
Reconstructie Schadewijkstraat uitvoering	2023	2026	
Voorbereiding fietsviaduct Haagdoorn	2022	2027	Realisatie vóór 2028
Wandelbruggetje “de Run”	2022	2028	(N69) bijdrage beekherstel Levende Run (Opdrachtgever Waterschap de Dommel)
Uitkijkpunt “de Run”	2022	2028	
SW1D 3 ^e fase Eindhovenseweg, WEGEN	2023	2025	In uitvoering, voltooid Q3 2025
Voorbereiding F67 De Kempenroute	2023	2023	Start uitvoering 2025 (subsidie-eis)
Maatregelen verkeersveiligheidsplan 2021	2021	2024	Afsluiten eind 2024
Maatregelen Mob. Strategie De Kempen	2022	2027	
Uitvoering verkeersveiligheidsplan	2022	2025	
Verkeersveiligheidsplan 2023	2023	2026	
Uitvoering Looproute Markt-Hint	2024	2025	Eén jaar vertraagd t.g.v. verder onderzoek bomen
Voorbereiding rehabilitatie Biemeren	2024	2025	Uitvoering 2025
Aanleg fietspad Nedermolten	2024	2025	Gedeelte Zandstraat-grens Veldhoven
Aanleg fietspad Zandstraat	2024	2025	Gedeelte Steensel-Nedermolten
Rehabilitatie fietspad Zandstraat	2024	2025	Gedeelte Nedermolten-bruggetje de Run
Voorbereiding rehab. Kuilenhurk-De Hoefseweg	2024	2025	
Voorbereiding rehab Hoolstraat-Aelenstraat	2024	2025	Uitvoering naar 2026

Vorbereiding Smitseind, Kempstr, Kerkackers	2024	2025	Duurzaam Duizel Fase 1,
Uitvoering reconstructie Den Heuvel (Wegen)	2024	2025	Combinatieproject met riolering
Uitvoering 1e fase F67 snelfietspad de Kempen	2024	2025	Start uitvoering 2025
Voorber. Asfalteren fietspad Postelseweg	2024	2025	Ged. kom Eersel - Spijkertsedijk
Extra Openbare Verlichting Nieuwstraat (Eersel)	2024	2025	Vorbereiding 2024, uitvoering 2025

Algemeen: Het merendeel van projecten hebben een doorlooptijd van twee tot drie jaar. Daarom splitsen we projecten in voorbereiding en uitvoering. Zo leggen we minder beslag op de financiële middelen, voorkomen we te grote onderuitputting van de begroting en kunnen we de uitvoeringsbudgetten beter ramen.

Uitvoering looproute Markt Hint

Al meerder jaren bestaat de wens om een vlakke looproute ten behoeve van minder mobiele mensen op de Markt/Hint aan te leggen. In 2023 hebben wij een eerste inventarisatie van het werk gemaakt en hebben wij hierover oriënterende gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de Eerselse centrumondernemers. Uitvoering was voorzien in het najaar 2024. Inmiddels heeft uw gemeenteraad aangegeven de bestaande bomen zoveel mogelijk te willen behouden. Dit vraagt extra onderzoek en inspraak. Omdat de uitvoering buiten het toeristenseizoen moet vallen, betekent dit, dat de uitvoering zal plaatsvinden in het najaar van 2025.

Aanleg fietspad Steensel – Heers (gedeelte Zandstraat – gemeentegrens Veldhoven) Opwaarderen fietspad Steensel – Heers (Zandstraat: gedeelte Steensel - Nedermolen)

In 2009 is met 25 partijen gestart om de leefbaarheidsproblemen rond de N69 tussen Hasselt en Eindhoven in kaart te brengen en op te lossen. Dit heeft geleid tot het Gebiedsakkoord N69 welke op 12 juni 2012 is ondertekend door alle samenwerkende partijen waaronder de gemeente Eersel. Dit heeft geleid tot de aanleg van de nieuwe N69, uitvoeren van nulplusmaatregelen (onder andere aanleg Diepveldenweg, afwaarderen Stokkelen) en de Gebiedsimpuls. De laatste is opgedeeld in zeven deelprogramma's, waaronder deelprogramma Run N69 (december 2016). Belangrijkste onderdeel daarvan is het herstel van de natuurlijke waterloop van de Run tussen de Dommel (Veldhoven) en Schadewijk (Eersel) conform de KaderRichtlijn Water (KRW). Deze werkzaamheden starten in 2025 en moeten uiterlijk 2027 voltooid zijn. Waterschap de Dommel trekt dit project. Eersel heeft een aantal deelprojecten in dit plan ondergebracht (bruggetjes, elzensingels, fietsroutes en parkeerplaatsen).

Een ander onderdeel van het deelprogramma de Run is ook het beleefbaar maken van deze aangepaste waterloop en de bereikbaarheid van deze recreatieve elementen. In het deelprogramma Run N69 staan een aantal fietsverbindingen opgenomen; Steensel-Waliek (gemeente Bergeijk) en Steensel-Heers (gemeente Veldhoven). Fietspad Stevert werd al in 2017 in de begroting opgenomen. In 2021 hebben we de fietsverbinding Steensel-Heers voor het eerst in het meerjarig investeringsplan genoemd en dat jaar hebben we ook cofinancieringsverklaringen aan de provincie afgegeven voor diverse onderdelen van het deelprogramma de Run N69. Voor de aanleg van de fietspaden Zandstraat-Nedermolen-Turfweg (Veldhoven) is onlangs de 50% subsidie afgegeven door de provincie Noord-Brabant (€ 461.615,-) om het bosgebied ten zuidoosten van Steensel recreatief te ontsluiten. De voorbereiding is mede namens Veldhoven in volle gang. We streven ernaar om de uitvoering in 2024 te starten en te voltooien.

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van de begroting 2024 besloten om de kredieten voor de aanleg/opwaarderen van de fietspaden Zandstraat en Nedermolen (route Steensel-Heers) niet gelijk vrij te geven, maar te wachten op een separaat raadsvoorstel.

Rehabilitatie fietspad Zandstraat (Steensel: gedeelte Nedermolen – bruggetje de Run)

Gelijktijdig met de aanleg van beide onderdelen van de fietsverbinding Steensel-Heers willen we ook het aansluitende fietspad langs de Zandstraat, (gedeelte Nedermolen-bruggetje de Run) opwaarderen/rehabiliteren. De kwaliteit van het pad is slecht door veel wortelopdruk en voldoet daardoor niet meer aan de eisen voor comfort en veiligheid. Het is niet meer mogelijk om de levensduur van het fietspad te verlengen. Het gehele fietspad moet daarom vervangen worden.

Uitvoering 1^e fase F67 - De Kempenroute (gedeelte gemeentegrens Hapert – ovatonde Haagdoorn)

Eind 2022 heeft uw gemeenteraad de "gezamenlijke mobiliteitsstrategie de Kempen" vastgesteld. Hierin heeft Eersel ingestemd met het realiseren van een snelle/comfortabele fietsverbinding vanaf Reusel, langs Bladel, Hapert, Eersel, Steensel en Veldhoven naar Eindhoven. De 1e fase F67 op Eersels grondgebied betreft het tracé tussen gemeentegrens Hapert en ovatonde Molenweg, plus de parallelwegen in de kom Steensel. Dit laatste wordt uitgevoerd als onderdeel van het project Steensel Weer één Dorp 3e fase. De totale kosten voor de 1e fase worden geraamd op 6 miljoen euro. Voor de ongelijkvloerse kruising met de Postelseweg//Habranken/Wolverstraat draagt de provincie 80% van de kosten (€ 3.000.000,-). Voor het aanpassen van de bestaande fietspaden tussen Hapert en ovatonde Molenweg plus de aanpassing van de parallelwegen in

Steensel krijgen we een 50% bijdrage. De totale kosten voor Eersel bedragen dan € 2.100.000,-, waarvan € 950.000,- reeds zijn opgenomen in SW1D 3^e fase.

In de begroting 2024 is een projectkrediet van € 1.074.595 beschikbaar gesteld voor de realisatie van de 1^e fase van het snelfietspad “de Kempenroute”. De provinciale bijdrage voor deze 1^e fase wordt in 2025 verwacht (€ 3.900.000,-). In 2023 en 2024 doen we de voorbereiding van dit deel van het project. In 2025 start de uitvoering. Uiterlijk in 2027 moet de volledige 1^e fase F67 zijn voltooid.

Over de 2^e fase F67 zijn we nog in gesprek met onze regiopartners. Als belangrijke wens hebben we een tunnel onder- of fly-over bij de ovatonde Molenweg opgevoerd. Zonder deze voorziening is geen veilige passage met de Molenweg te maken voor het toenemende aantal fietsers op de snelle en comfortabele F67.

Toelichtingen op investeringen 2025

Uitvoering rehabilitatie Biemeren

Biemeren is een belangrijk onderdeel van de verbinding tussen Wintelre en Veldhoven. Binnen de kom is de weg is aan het einde van haar levensduur. Dit ten gevolge van een lichte constructie, ouderdom, intensief gebruik en steeds zwaardere voertuigen. Onderhoudsmaatregelen om de levensduur te verlengen brengen helaas geen oplossing meer. De gehele wegconstructie (binnen de kom) moet worden vervangen. Het gedeelte buiten de kom krijgt groot onderhoud (onderhoudsvoorziening). Gelijktijdig met dit onderhoud leggen we de weg hoger op plek waar afgelopen winter veel water bleef staan. De gemeente Veldhoven heeft haar deel van deze verbindingsweg (Oude Kerkstraat) onlangs al opgeknapt.

Rehabilitatie Kuilenhurk - De Hoefseweg

Kuilenhurk is de toegangsweg naar het industrieterrein Hoefseweg in Vessem. De wegconstructie is aan het einde van de levensduur als gevolg van een relatief lichte constructie, leeftijd, intensief gebruik en steeds zwaardere voertuigen. Onderhoudsmaatregelen om de levensduur te verlengen brengen helaas geen soelaas meer. De weg moeten we vervangen door een zwaardere wegconstructie. Daarnaast is er de wens om verkeersremmende maatregelen op Kuilenhurk te realiseren en om op het industrieterrein de Hoefseweg het regen- en vuil water te scheiden. Voor dit laatste willen we regenwater-riolen aanleggen, zodat de afvoer van regenwater naar de RWZI verminderd en het regenwater lokaal wordt vastgehouden. In 2024 zal de voorbereiding hiervoor starten. Op verzoek van de nutsbedrijven hebben we inmiddels verregaande afspraken gemaakt om de kabels en leidingen ter plaatse in 2025 te vervangen.

Kuilenhurk gedeelte Flinkert-Jan Smuldersstraat

Dit deel van Kuilenhurk hebben we steeds buiten het bovengenoemde project gelaten, omdat hier geen kabels en leidingen vervangen hoeven te worden. Aan dit stukje weg ligt wel de dorpssupermarkt. De kwaliteit van de inrichting en materialen is hier matig. Wij willen hieraan graag de broodnodige kwaliteitsimpuls geven. Wij stellen voor om dit weggedeelte toe te voegen aan het rehabilitatieproject Kuilenhurk – De Hoefseweg.

Rehabilitatie Dukesvoort gedeelte Den Aard-gemeentegrens

De wegverharding is aan het einde van de levensduur als gevolg van een relatief lichte constructie, leeftijd, intensief gebruik en steeds zwaardere voertuigen. Onderhoudsmaatregelen om de levensduur te verlengen zijn niet meer mogelijk. De verharding moeten we vervangen door een zwaardere constructie.

Aanvullend krediet Willibrordusstraat Wintelre

In de begroting 2022 is een krediet opgenomen om de betonstenen de rijbaan van de Willibrordusstraat te vervangen door gebakken steen. In het participatieproces bleek dat de bewoners de wens hadden om meer te doen dan alleen stenen vervangen. Bij de wateroverlast van deze winter bleek dat een regenwaterriool tussen De Nie en Biemeren nodig is voor meer rioleringscapaciteit. Uiteindelijk is een ontwerp gemaakt voor volledige herinrichting. De meerkosten zijn hoog; bijna 1,8 miljoen euro extra. We hebben tot deze begrotingsbehandeling gewacht met het opvoeren van deze meerkosten. Om u de gelegenheid te geven tot een integrale afweging. Het grootste deel van de meerkosten komen ten laste van de reserve kapitaallasten riolering.

Asfalteren fietspaden Postelseweg

De fietspaden langs de Postelseweg tussen de komgrens van Eersel en Spijkertsedijk (Ter Spegelt) zijn uitgevoerd in tegelverharding. De kwaliteit is matig tot goed. De nutsbedrijven willen de kabels en leidingen onder en langs de fietspaden van de Postelseweg in 2025 vervangen. Dit biedt de kans om gelijktijdig, tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten en bij gelijke verkeershinder de tegels te vervangen door comfortabel asfalt. De voorbereiding is in 2024 begonnen.

Aanpassen parkeerplaatsen en groen Duizelseweg

Er bestaat al enige tijd de wens van gemeente en bewoners om de rommelige berm/parkeerplaatsen langs de Duizelseweg in het centrum van Eersel op te knappen. Volgend jaar moet de weg deels open worden gebroken om de rioolaansluiting voor industrieterrein Eersel West te gaan maken. Dit is dan ook het juiste moment om de wegberm op het gewenste kwaliteitsniveau te brengen.

Toelichtingen op exploitatiekosten 2025

Bijdrage multimodale knoop/station Eindhoven

Als gevolg van de mobiliteitstransitie zal het aandeel openbaar vervoer (OV) en fiets in de regio toenemen. Dit genereert meer druk op het OV-systeem en in het bijzonder het centrale trein- en busstation in de regio. Om de beoogde mobiliteitstransitie mogelijk te maken is een goed functionerende OV-knoop in hart van de regio randvoorwaardelijk. Dit vraagt uitbreiding van de OV-knoop in de vorm van uitbreiding van busstation Neckerpoel, deelsystemen en fietsenstallingen. Het busstation faciliteert niet alleen forenzen en reizigers uit Eindhoven, maar juist van en naar de hele regio. De multimodale knoop Eindhoven is dan ook cruciaal voor goede verbindingen vanuit Eersel

Het treinstation en alles wat daarmee te maken heeft is een Rijksproject met volledige Rijksfinanciering. Het busstation Neckerpoel en alle bijbehorende functies wordt voor 2/3 door het Rijk betaald.

Naast de Rijksbijdrage is het een regionaal en locatiegebonden project. Het project wordt voor 2/3 als locatiegebonden beschouwd, met financiering van € 44,5 miljoen excl. btw door gemeente Eindhoven. En daarnaast voor 1/3 deel een regionaal project, met een bijdrage van € 23 miljoen excl. btw door de overige 20 gemeenten. Dit laatste wordt verdeeld op basis van inwoneraantal. De totale regionale bijdrage van gemeente Eersel aan de multimodale knoop Eindhoven Centraal bedraagt € 824.839 (excl. btw) en wordt gefaseerd over een periode van 10 jaar gevraagd (t/m 2033).

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Bereikbaarheid;
2. Verkeersveiligheid.

Investerings- (bedragen in €)	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2025	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Rehabilitatie Biemeren binnen de kom	900.000	900.000	0
Rehabilitatie Kuilenhurk-De Hoefseweg, wegen	888.000	888.000	0
Rehabilitatie Dukesvoort gedeelte Den Aard-ge- meentegrens	252.000	252.000	0
Herinrichten Kuilenhurk ged. Flinkert – Jan Smuldersstraat (Vessem)	200.000	200.000	0
Aanvullend krediet Willibrodrusstraat Wintelre (wegen)	376.000	376.000	0
Asfalteren fietspaden Postelseweg	765.000	0	765.000
Aanpassen parkeerplaatsen en groen Duizelse- weg	152.000	0	152.000
Totaal investeringen	3.533.000	2.616.000	917.000

Exploitatie (bedragen in €)	Exploitatie 2025	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking uit exploitatie
Bijdrage multimodale knoop/station Eindhoven	12.220	0	12.220
Totaal exploitatie	12.220	0	12.220

Exploitatie

Programma: Verkeer en vervoer						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2025 - 2028			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
LASTEN						
Bereikbaarheid	4.405.183	2.339.398	2.313.871	2.400.371	2.486.871	2.557.764
Verkeersveiligheid	662.406	720.955	881.825	856.065	799.815	783.865
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	5.067.590	3.060.353	3.195.696	3.256.436	3.286.686	3.341.629
BATEN						
Bereikbaarheid	2.383.804	329.000	119.000	119.000	119.000	119.000
Verkeersveiligheid	122.307	109.000	178.022	178.022	178.022	178.022
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	2.506.111	438.000	297.022	297.022	297.022	297.022
Saldo (baten – lasten)	-2.561.479	-2.622.353	-2.898.674	-2.959.414	-2.989.664	-3.044.607
OVERIGE LASTEN						
Kapitaallasten	432.738	928.550	833.041	833.041	833.041	833.041
Apparaatskosten	994.497	1.231.372	1.236.697	1.236.697	1.236.697	1.236.697
Totaal overige lasten	1.427.235	2.159.922	2.069.738	2.069.738	2.069.738	2.069.738
OVERIGE BATEN						
Beschikking res ivm kaplst	231.396	233.364	220.163	220.163	220.163	220.163
Totaal overige baten	231.396	233.364	220.163	220.163	220.163	220.163
Saldo programma (baten – lasten)	-3.757.318	-4.548.911	-4.748.249	-4.808.989	-4.839.239	-4.894.182

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2025 ten opzichte van 2024 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Bereikbaarheid

Binnen deze productgroep is er per saldo sprake van een negatieve afwijking van € 184.000,- ten opzichte van de begroting 2024. Dit wordt veroorzaakt door:

- een hogere toevoeging aan de voorziening Planmatig onderhoud wegen (€ 121.000,-) in verband met mutaties uit de raadsvoorstellen KTM Randweg A2 Eindhoven en risico gestuurd wegbeheer.
- hiernaast wordt een verschil veroorzaakt door een onttrekking (€ 211.000,-) en storting (€ 163.500,-) vanuit de bestemmingsreserve onderhoud wegen per saldo een nadeel van € 47.500,-.
- Het overige verschil wordt veroorzaakt door de indexering op de budgetten voor onderhoud wegen.

Verkeersveiligheid

Binnen deze productgroep is er per saldo sprake van een negatieve afwijking van € 92.000,- ten opzichte van de begroting 2024. Dit wordt met name veroorzaakt door verhoging van de elektrakosten van openbare verlichting.

Beleidsdocumenten

- [Beheerplan wegen 2023-2027](#)
- [Verkeersvisie 2030 Gemeente Eersel](#)
- [Beleidsplan Openbare Verlichting 2014-2024](#)
- Bereikbaarheidsagenda
- Mobiliteitsstrategie De Kempen

7. Cultuur, sport en recreatie

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Mogelijkheden creëren om inwoners mee te laten doen aan en te kunnen laten genieten van sport, cultuur en recreatie”**.

*Recreatie komt ook terug in programma 8 ‘Economische structuur’ (toerisme).

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

SPORT

Indicator	Realisatie	Norm
35. Niet-sporters <i>(verplicht)</i> <i>In %</i>	2023 realisatie waarden 2023 onbekend in september 2024. 2022 Eersel 46% Gemeenten <25.000 inwoners 47,9%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

- Inzet combinatiefunctionarissen op basisscholen en De Grote Aard (speciaal onderwijs);
- Inzet buurtsportcoaches voor ouderen, ouders en jonge kinderen, 30-plussers en 50-plussers en mensen met een beperking;
- Ondersteuning verenigingen door sportcoördinator;
- Deelname aan Uniek Sporten.
- Uitvoering geven aan het regionaal Kempisch Sport- en Beweegakkoord (Sportakkoord 2.0).

Indicator	Realisatie	Norm
36. Inwoners die (zeer) tevreden zijn over sportvoorzieningen <i>(eigen indicator)</i> <i>In %</i>	2023 Eersel: 2023: realisatie waarden 2023 onbekend in september 2024. Gemeenten <25.000 inwoners 68% 2022 Eersel: 74%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

- Sportbeoefening voor iedereen mogelijk (blijven) maken;
- In stand houden voldoende toekomstbestendige sportvoorzieningen;
- Tijdig renoveren van accommodaties volgens het accommodatiebeleid;
- Uitvoering geven aan het accommodatiebeleid gemeente Eersel, 2024;

CULTUUR EN CULTUUREDUCATIE

Indicator	Realisatie	Norm
37. Tevredenheid van inwoners over het aanbod van culturele voorzieningen <i>(eigen indicator)</i> <i>Uitgedrukt in een rapportcijfer (burgerpeiling waarstaatjegemeente)</i>	2023: Eersel 6,6 2022 Eersel 6,6 Deze vraag is als maatwerkvraag toegevoegd aan de standaard vragenlijst Burgerpeiling. Derhalve is er geen cijfer beschikbaar van gemeenten tot 25.000 inwoners.	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Wat gaan we daarvoor doen?

- Inzet combinatiefunctionarissen;
- Cultuureducatie bieden we structureel aan alle leerlingen van 4 tot en met 18 jaar aan. Ieder kind komt minimaal één, en zo mogelijk twee keer, in aanraking met elke kunstdiscipline (theater, dans, muziek, beeldend, multimedia, literatuur en cultureel erfgoed);

- Muziekschool, harmonieën en fanfare verzorgen muzieklessen op basisscholen;
- We houden een basisbibliotheek in Eersel en een jeugdbibliotheek-voorziening in elke kern in stand;
- Vier keer per jaar bieden we een naschools aanbod cultuur aan voor een periode van zes weken;
- We ondersteunen instellingen op gebied van cultuur;
- We ondersteunen ad hoc producties en manifestaties;
- We ontwikkelen een kunstwandelaroute Het Groene Lint in samenwerking met de stichting.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2025

Zwembad Eersel

De aannemer heeft in augustus 2024 behouders enkele opmerkingen akkoord gekregen op het Voorlopig Ontwerp (VO) en zij zijn gestart met het Definitief Ontwerp (DO) Conform planning is de insteek dat wij het DO in eind 2024 ontvangen. Indien akkoord op het DO, kan de aannemer verder met het Uitvoering Ontwerp (UO). In de tussentijd (DO-UO) zal ook het vergunningstraject lopen. Momenteel zijn wij aan het uitzoeken hoe de netcongestie (zo lang noodzakelijk) opgelost kan worden, hierover hebben we u reeds geïnformeerd in vorige rapportages. Welke mogelijke (financiële) consequenties dit zijn, zijn op dit moment nog niet bekend. De start van de bouw staat gepland voor medio 2025 en zal naar verwachting in Q3 2026 gereed zijn, als alles volgens planning verloopt. In Q1 2025 zal ook gestart worden met de aanbesteding voor de exploitatie.

Atletiekaccommodatie DES

Atletiekvereniging DES is in de afgelopen jaren weer een groeiende vereniging geworden en loopt op meerdere fronten tegen de beperkingen van de accommodatie aan. Dit vraagt om keuzes van de vereniging. Welke kant willen we op? Wat vinden we belangrijk? Als belangrijke pijler is genoemd dat DES wil professionaliseren, zonder haar identiteit als kleinschalige en gezellige vereniging uit het oog te verliezen. Met die professionalisering komt ook de inrichting van de huidige accommodatie om de hoek kijken. Er is onvoldoende trainingscapaciteit om met name de jeugd op een goede en efficiënte manier training te kunnen geven. Doordat de baan niet voldoet aan normeringen is het voor alle doelgroepen onmogelijk om wedstrijdwaardig te trainen stopt de professionalisering van de vereniging doordat de randvoorwaarden niet op orde zijn. De faciliteiten voldoen grotendeels niet meer aan de wedstrijd-technische eisen, en zijn daarom als “nietwedstrijdgeschikt” beoordeeld door de Atletiekunie. Dit heeft als gevolg dat DES geen wedstrijden zoals competities kan organiseren en dat trainingen met de huidige faciliteiten ondermaats zijn op het gebied van kwaliteit en veiligheid.

Daarnaast heeft de baan ook voor recreatief gebruik weinig aantrekkingskracht. De moderne sporter heeft kennis van zaken en weet wat mogelijk is in de wereld. De verouderde accommodatie voldoet niet aan dat beeld en zorgt dat met name de volwassen sporter zijn weg onvoldoende weet te vinden naar de huidige atletiek accommodatie. Het bestuur stelt dat met de huidige accommodatie atletieksport in Eersel geen toekomst heeft. De vereniging heeft samen met de Atletiekunie voor de ontwikkeling van de sportaccommodatie een visiedocument opgesteld. Deze visie voorziet in forse investeringen waarbij de vraag is of deze te verantwoorden zijn in relatie tot een leden aantal van 250. Anderzijds zou het verdwijnen van de atletieksport uit Eersel wellicht zonde zijn met de groei die de komende jaren is voorzien in het kader van de schaalessprong. Het is van belang dat het (sport)voorzieningen niveau niet achter blijft bij deze schaalessprong. Omdat er op dit moment nog onvoldoende duidelijk is over de financiële consequenties van dit plan wordt dit niet verwerkt in de begroting 2025. Wanneer hier meer duidelijkheid over is, kan dit via een raadsvoorstel worden voorgesteld aan de raad in 2025.

Brede regeling combinatiefuncties en buurtsport coaches (BRC)

De Brede regeling combinatiefuncties en buurtsport coaches (BRC regeling) is gericht op gezondheid, sport- en beweegstimulering, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis. In 2023 is de BRC regeling ondergebracht in de Brede SPUK en daarmee wordt een volgende stap gezet in het doelgericht inzetten van functionarissen. De inzet van de functionarissen in de Brede Regeling Combinatiefuncties hangt samen met de doelen die zijn afgesproken in programma's zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). De functionaris die hiermee de verbinding legt is de Coördinator Sport en Preventie. De bekostiging van de bevoegde vak- of groepsleerkracht bewegingsonderwijs wordt met ingang van 1 januari 2027 volledig vanuit het onderwijs gefinancierd. Voor de looptijd van de huidige Brede Regeling Combinatiefuncties ontwikkelen we in overleg met de schoolbesturen een afbouwmodel en heeft het onderwijs tot en met 31 december 2026 de tijd om de inzet van combinatiefunctionarissen in onderwijstijd af te bouwen met als doel uiteindelijk de combinatiefunctionarissen alleen voor extra aanbod, buiten onderwijstijd, in te zetten.

Beleid spelen, bewegen en ontmoeten.

Eind 2024 of begin 2025 wordt het nieuwe beleid omtrent spelen, bewegen en ontmoeten vastgesteld. In 2025 en daarna zal aan dit vastgestelde beleid uitvoering worden gegeven.

Kunstroute Het Groene Lint

De werkzaamheden met betrekking tot de vlechthekken ten behoeve van de "Kunstroute Het Groene Lint" zijn overgedragen aan "Stichting Kunstroute Het Groene Lint".

Naast de aanleg van het verbindende element 'Het Lint' in de vorm van vlechthekken plaatsen de deelnemende gemeenten Eersel, Eindhoven en Veldhoven autonome kunstwerken.

De gemeente Eersel loopt voor op de gemeenten Eindhoven en Veldhoven. Naar verwachting is de route op grondgebied Eersel in 2025 helemaal aangeplant en zijn de kunstwerken geplaatst. Als de heggen groot genoeg zijn kunnen ze worden ingevlochten.

LandArt project om de kernen van Eersel te verbinden met Kunst

De LandArt-tentoonstelling is in 2021 gehouden bij het Groot en Klein Meer te Wintelre. In 2023 is een tweede LandArt-tentoonstelling georganiseerd in de kern Knegsel. De LandArt tentoonstellingen worden heel goed bezocht (tussen 12.000 en 15.000 bezoekers). Het is de bedoeling dat er in 2025 een LandArt tentoonstelling wordt georganiseerd. Het is nog niet duidelijk in welke kern.

Kempenmuseum de Acht Zaligheden

Op 31 mei 2022 heeft de raad besloten in te stemmen met de plannen voor de herinrichting van het Kempenmuseum en hiervoor een krediet beschikbaar te stellen. Sindsdien is de Canon van de Kempen geschreven en is gestart met zowel de uitwerking van het museaal profiel als de uitwerking van de plannen voor herinrichting en toekomstig gebruik van de gebouwen.

Hiervoor zijn de schetsontwerpen voor het compleet vernieuwde museaal profiel en de aanpassing van de gebouwen uitgewerkt tot Voorlopige Ontwerpen (VO's). In 2024 is op basis van aanbesteding een bouwteam gevormd. De VO's worden uitgewerkt tot Definitieve Ontwerpen waarvoor een omgevingsvergunning kan worden aangevraagd. Hierna kan gestart worden de realisatie van de plannen.

De verwachting is dat in het 4e kwartaal 2025 het museumconcept, de vernieuwde bebouwing en de nieuwe inrichting klaar zijn.

Renovatie hockey kunstgrasvelden

De kunstgrasvelden worden jaarlijks gekeurd door een instantie die specialist is op kunstgras. Uit nader overleg blijkt dat er geen aanleiding is om aan te nemen dat de velden in 2025 moeten worden gerenoveerd.

Renovatie buitensportaccommodaties

De gemeente ziet sportverenigingen als een belangrijk netwerk dat bijdraagt aan de leefbaarheid van alle kernen. Hieraan is een groot aantal basisvoorzieningen gekoppeld, zoals o.a. het kunnen beschikken over sportvelden, sportverlichting, kleedlokalen en sanitaire ruimten en de inrichting van de buitenruimte. De gemeente draagt vanuit haar rol als eigenaar/verhuurder zorg voor deze basisvoorzieningen en dat deze voldoen aan de norm. Gemeente Eersel rekent met een economische levensduur voor haar vastgoed van 40 jaar. Doorgaans vindt er na veertig jaar een renovatiemoment plaats.

In het accommodatiebeleid staat echter ook dat vervanging en/of renovatie geen automatisme of vanzelfsprekendheid meer is. Er wordt daarbij ook gekeken naar mogelijkheden tot samenwerking, of gezamenlijk gebruik van accommodaties. Daarnaast wordt gekeken naar de vitaliteit van de vereniging, die activiteiten moet kunnen blijven bieden op een voldoende kwalitatief niveau.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Sport en recreatie;
2. Kunst en cultuur.

Exploitatie

Programma: Cultuur, sport en recreatie						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2025 - 2028			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
LASTEN						
Sport en recreatie	3.232.210	909.426	903.230	905.829	903.230	905.829
Kunst en cultuur	821.106	924.301	804.753	788.753	788.753	788.753
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	4.053.315	1.833.727	1.707.983	1.694.582	1.691.983	1.694.582
BATEN						
Sport en recreatie	2.705.805	224.517	205.125	199.293	106.203	106.203
Kunst en cultuur	156.942	160.291	47.650	32.650	32.650	32.650
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	2.862.747	384.808	252.775	231.943	138.853	138.853
Saldo (baten – lasten)	-1.190.568	-1.448.919	-1.455.208	-1.462.639	-1.553.130	-1.555.729
OVERIGE LASTEN						
Apparaatskosten	270.786	283.700	289.943	289.943	289.943	289.943
Kapitaallasten	263.616	504.302	508.413	508.413	508.413	508.413
Totaal overige lasten	534.402	788.002	798.356	798.356	798.356	798.356
OVERIGE BATEN						
Beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten	48.645	0	0	0	0	0
Totaal overige baten	48.645	0	0	0	0	0
Saldo programma (baten – lasten)	-1.676.325	-2.236.921	-2.253.564	-2.260.995	-2.351.486	-2.354.085

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2025 ten opzichte van 2024 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Sport en recreatie

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Kunst en cultuur

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Beleidsdocumenten

- Accommodatiebeleid gemeente Eersel, 2024;
- [Welzijnsplan gemeente Eersel 2023 – 2026.](#)

8. Economische structuur

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Economische ontwikkeling gericht op een zo groot mogelijke welvaart”**.

*Werkgelegenheid komt ook terug in programma 0 ‘Sociale voorzieningen’.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

BEHOUD VAN WERKGELEGENHEID

Indicator	Realisatie	Norm
38. Banen <i>(verplicht)</i> <i>Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar</i>	2023 Eersel: 684,3 (waarstaatjegemeente) Gemeenten < 25.000 inwoners: 587,4 2022	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
	Eersel: 679.9 (waarstaatjegemeente) Gemeenten < 25.000 inwoners: 576,7 (Op waarstaatjegemeente.nl is alleen het aantal banen beschikbaar per 1.000 inwoners tussen 15 – 74 jaar)	
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering Slimme maakregio; - Scholingsprogramma's De Kempen; - Informatievoorziening aan ZZP'ers. 		
Indicator	Realisatie	Norm
39. Functiemengingsindex (Verhouding tussen banen en woningen, 0 = alleen wonen en 100 = alleen werken) <i>(verplicht)</i> <i>In %</i>	2023 Eersel: 54,0 (waarstaatjegemeente) 2022 Eersel: 53,6% (waarstaatjegemeente) Gemeenten < 25.000 inwoners: 49,3%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> - Accountmanager bedrijven in dienst voor een goede relatie met het bedrijfsleven en de behoeftes van de ondernemers weet. 		

GOED VESTIGINGSKLIMAAT		
Indicator	Realisatie	Norm
40. Vestigingen (van bedrijven) <i>(verplicht)</i> <i>Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar</i>	2023 Eersel: 217,8 (waarstaatjegemeente) Nederland: 202,7 2023 Eersel: 204,8 Gemeenten < 25.000 inwoners: 172,0	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering Kempische en Eerselse Detailhandels-visie; - Zorg voor voldoende bedrijfsgrond; - Betrokkenheid bij RPW programma van de MRE - Uitvoering Kempervisie Bedrijventerreinen. 		
Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
Indicator	Realisatie	Norm
41. Waardering vestigingsklimaat gemeente <i>(eigen indicator)</i> <i>Rapportcijfers n.a.v. ondernemerspeiling</i>	2023 Peiling van deze indicator is per 1 juli jongstleden gestopt bij waar- staatjegemeente. Eigen peiling hou- den is arbeid- en kostenintensief en de uitkomst kun je niet meer bench- marken. Daarom vervalt deze indi- cator.	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

	2022 Eersel: 6,26 (ondernemerspeiling waarstaatjegemeente) Nederland: 6,30	
Wat gaan we daarvoor doen? <ul style="list-style-type: none"> - Afleggen bedrijfsbezoeken; - Periodieke overleggen met georganiseerd bedrijfsleven; - Ondernemers meer betrekken bij beleidsvorming. 		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2025

Behoud van werkgelegenheid

Scholingsprogramma's De Kempen

Het Kempisch Ondernemersplatform heeft drie scholingsprogramma's: Ondernemend Onderwijs de Kempen (OOK), Kies Kempische Bedrijven en het Leerportaal. Deze programma's zullen ook in 2025 financieel ondersteund worden.

Vornoemde programma's worden sinds vijftien jaar vanuit het KOP ingezet op het verbinden van het onderwijs aan het bedrijfsleven. Daarbij lag de focus met name op de maakindustrie. Sinds 2023 is besloten dit te verbreden naar ook andere sectoren. Daarvoor is het project VakRoute de Kempen opgezet.

Uitvoering Kempische en Eerselse Detailhandelsvisie

Zowel lokaal, in Kempenverband als in regionaal verband zijn detailhandelsvisies opgesteld. De Eerselse Detailhandelsvisie is voornamelijk de bestuurlijke leidraad voor nieuwe detailhandelsontwikkelingen.

De Kempische Detailhandelsvisie is in 2020 geëvalueerd. De conclusie is dat deze visie geen aanpassing behoeft, maar dat nadrukkelijk aandacht moet worden besteed aan de uitvoering daarvan. Samenwerking met de andere Kempengemeenten is daarbij noodzakelijk. Als eerste van de aanbevelingen is de monitoring van (leegstaande) winkelpanden in 2021 uitgevoerd. In Eersel is nog steeds (2024) nagenoeg geen winkel-leegstand. Jaarlijks wordt de winkelleegstand gemonitord.

De Kempische Detailhandelsvisie wordt periodiek besproken binnen het Kempisch Retail Board, waarin ook de gemeente Eersel zitting heeft. In dit Kempisch Retailboard worden ook de acties voor 2025 besproken en afgestemd.

Informatievoorziening aan zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers)

Een groot deel van de Eerselse ondernemers bestaat uit ZZP'ers. Daarom besteden we aan deze groep aandacht op het gebied van voorlichting. In 2025 wordt er, wederom een voorlichtingsbijeenkomst gehouden.

Kempische Bedrijventerreinvisie

De belangstelling voor bedrijfsgrond, zowel voor grote als kleine kavels, is onverminderd groot. De laatste bedrijfsgrond op Meerheide III, 2^e fase, is inmiddels geheel uitgegeven. Op dit moment zijn geen uitgeefbare bedrijfsgronden meer voorhanden. Ook de gronden op het KBP zijn inmiddels verkocht of in optie gegeven.

In 2022 is gestart met een Kempisch onderzoek naar grote (> 5.000 m²) en kleine bedrijfskavels lokaal (MKB-kavels).

De regio Zuidoost Brabant staat voor een ongekende economische groei in haar geschiedenis. We staan aan de vooravond van een grote schaa sprong. Gezien de snelheid waarmee de groei in de regio gaat plaatsvinden, moet een versnelling georganiseerd worden in de publieke ruimte (onder andere woningbouw, nieuwe bedrijventerreinen en ontwikkeling van het mobiliteitssysteem) en op de ontwikkeling van talent. De versnellingsopgave waar wij als regio voor staan vraagt om grote gezamenlijke investeringen en daarover willen we (de regio) afspraken maken met het Rijk. De zorg voor voldoende bedrijventerreinen is een belangrijk onderdeel van de Brainport Nationale Actieagenda (BNA).

In 2023 hebben de subregio's in Zuidoost-Brabant, waaronder De Kempen, proces- en programmeringsafspraken opgesteld in een zogenaamd Position Paper. Binnen de Kempen is afgesproken om ten aanzien van de locatiekeuze voor een grootschalig bedrijventerrein te wachten op de Kempische Ontwikkelvisie, waarin een integrale afweging tussen bedrijventerreinen, woningbouw en infrastructuur plaats vindt. Besluitvorming omtrent deze ontwikkelvisie is voorzien 2de helft van 2024. De Position Papers zijn behandeld op de Omgevingsdag op 13 juli 2023. Zo is daar ook de regionale Visie werklocaties MRE behandeld. Gezien alle ontwikkelingen die in het kader van de schaa sprong op ons afkomen, heeft Eersel besloten om vooralsnog pas op de plaats te maken.

Goed vestigingsklimaat

Uitgifte Meerheide III

Alle gronden op Meerheide zijn inmiddels uitgegeven. Er zijn geen uitgeefbare gronden meer voorhanden.

Ongeregistreerd grondgebruik

De gemeente bezit veel gronden die versnipperd door de gehele gemeente liggen. Hierdoor ontbreekt een volledig inzicht op het aantal locaties/gevallen van ongeregistreerd grondgebruik. Het doel is om dit goed in beeld te gaan krijgen en beleid te formuleren hoe hier mee om te gaan. In 2023 is gestart met de inventarisatie van gronden die in gebruik zijn genomen door inwoners. Hiervoor wordt momenteel een analyse worden gemaakt voor welke gronden reeds een overeenkomst is afgesloten en er dus geen sprake is van ongeregistreerd grondgebruik. Als dit in beeld is, kan er vanaf 2025 beleid worden geformuleerd en kan nadien op basis daarvan het project verder uitgevoerd worden.

Bevorderen Vrijtijdseconomie

Samen met Visit Eersel blijven we werken aan het kwalitatief door-ontwikkelen van onze gemeente om deze aantrekkelijk en leefbaar te houden voor bewoners, bezoekers en bedrijven. De maatschappelijke meerwaarde hiervan is belangrijk: het draagt namelijk bij aan ons kwaliteit van leven, de sociale cohesie, de publieke voorzieningen, de aantrekkelijke inrichting van de openbare ruimten, het kunnen ontmoeten, het aangenaam besteden van vrije tijd en gevoel van 'trots'. Zeker ook gezien de (gunstige) positie ten opzichte van, relatie met en ontwikkelingen in de Brainportregio. Dit doen we door:

Sub-regionaal

Samen met de Kempengemeenten Bladel, Bergeijk en Reusel-De Mierden werkt Eersel, samen met de lokale Visit organisaties, aan de in 2016 vastgestelde doelen uit de Gezamenlijke Visie Vrijtijdseconomie. Om te komen tot de vastgestelde doelen uit de visie gaan we in 2025 verder aan de slag met het nog lopende uitvoeringsprogramma 2022 – 2026. Concreet gaan we komend jaar door met de verdere uitwerking van "Visit de Kempen" en bijbehorende projecten. Ook nemen we de huidige visie met bijbehorend uitvoeringsprogramma onder de loep aangezien beide documenten tot 2026 lopen en een vervolg nodig hebben.

Lokaal

Lokaal ligt de focus op de activiteiten van Visit Eersel en de lopende projecten. Voor 2025 is de intentie om een meerjarige dienstverleningsovereenkomst (en meerjarenbegroting) af te sluiten tussen de gemeente Eersel en Visit Eersel waarin doelstellingen (pijlars) en verwachte resultaten SMART geformuleerd zijn. Daarnaast wordt verder invulling gegeven aan de lopende lokale projecten: uitbreiding en aanpassing van het wandelknooppuntennetwerk, uitkijktoren Cartierheide, een (toegankelijk) ommetje per kern, het realiseren van een extra mountainbike lus in Vessem, een fietskronkel en belevingsroute "Het Boerenleven".

Toelichting op investeringen 2025

Innovatie

Innovatie is één van de speerpunten van de gemeente Eersel. We willen voorop lopen bij de ontwikkeling van nieuwe oplossingen voor (maatschappelijke) problemen en digitalisering van de samenleving en organisatie. De aanpak is gericht op eigen innovatieprojecten (zoals datagedreven werken en het Meetnet luchtkwaliteit & geluid), het stimuleren van innovatie in projectteams bij het opstellen van beleid en bij de uitvoering (nieuwe werkwijze, ontwikkelingen) en als proeftuin samen met inwoners en bedrijfsleven zoeken naar innovatieve oplossingen voor maatschappelijke opgaven.

Toelichting op exploitatieposten 2025

Besteding toeristenbelasting

Bij de behandeling van de tweede bestuursrapportage 2022 is een motie aangenomen over de besteding van de toeristenbelasting. Deze motie roept het college op om met een voorstel naar de raad te komen om een deel van de opbrengst toeristenbelasting in te zetten voor een extra impuls binnen de recreatieve sector. Voorgesteld wordt om vanaf 2025 € 100.000,- van de opbrengst toeristenbelasting van de gemeente Eersel te alloceren voor Visit Eersel. Dit ten behoeve van de Visit Eersel manager en om ervoor te zorgen dat Visit Eersel ook meer zichtbaar is in andere kernen en niet alleen in de kern Eersel. Door structureel budget vrij te maken is de bestaanszekerheid van Visit Eersel geborgd. Visit Eersel versterkt de vrijetijdseconomie van de gemeente Eersel waardoor deze sector een sterke pijler onder het economisch beleid blijft en waardoor de gemeente, met al haar kerkdorpen en als onderdeel van de Brabantse Kempen, tot een aantrekkelijke gemeente kan worden vergroot om te wonen, te verblijven en te bezoeken.

Op dit moment wordt uit het exploitatiebudget vrijetijdseconomie € 20.000,- ingezet ter dekking voor de Visit Eersel manager.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Bevorderen economische bedrijvigheid;
2. Privaatrechtelijke eigendommen
3. Toerisme en recreatie

Investerings- (bedragen in €)	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2025	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Innovatie	50.000	0	50.000
Totaal investeringen	50.000	0	50.000

Exploitatie (bedragen in €)	Exploitatie 2025	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking uit exploitatie
Besteding toeristenbelasting	80.000	0	80.000
Totaal exploitatie	80.000	0	80.000

Exploitatie

Programma: Economische structuur						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2025 - 2028			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
LASTEN						
Bevord. econ. bedrijvigheid	113.807	99.950	85.792	85.792	85.792	85.792
Privaatrecht. eigendommen	659.895	273.321	197.715	197.715	197.715	197.715
Toerisme en recreatie	264.717	199.630	291.835	291.835	291.835	291.835
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	1.038.420	572.901	575.342	575.342	575.342	575.342
BATEN						
Bevord. econ. bedrijvigheid	7.543	0	0	0	0	0
Privaatrecht. eigendommen	1.091.094	596.041	562.914	562.914	562.914	562.914
Toerisme en recreatie	78.249	0	0	0	0	0
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	1.176.887	596.041	562.914	562.914	562.914	562.914
Saldo (baten – lasten)	138.467	23.140	-12.428	-12.428	-12.428	-12.428
OVERIGE LASTEN						
Kapitaallasten	343.416	180.223	140.829	140.829	140.829	140.829
Kapitaallasten		50.000	0	0	0	0
Apparaatskosten	292.223	368.394	299.004	299.004	299.004	299.004
Totaal overige lasten	635.639	598.617	439.833	439.833	439.833	439.833
OVERIGE BATEN						
Beschikking res ivm kaplst	246.134	110.000	0	0	0	0
Totaal overige baten	246.134	110.000	0	0	0	0
Saldo programma (baten – lasten)	-251.039	-465.477	-452.261	-452.261	-452.261	-452.261

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2025 ten opzichte van 2024 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Bevorderen economische bedrijvigheid

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Privaatrechtelijke eigendommen

Deze productgroep laat een positieve afwijking van € 42.000,-, zien ten opzichte van de begroting 2024. Dit wordt veroorzaakt door hogere verhuur- en pachttopbrengsten van gemeentelijk grond.

Toerisme en recreatie

Deze productgroep laat een negatieve afwijking van € 92.000,-, zien ten opzichte van de begroting 2024. Dit wordt veroorzaakt door het structureel opnemen van personeelskosten voor Visit Eersel vanaf 2025, zie toelichting op exploitatiekosten in dit programma.

Beleidsdocumenten

- Gezamenlijke Visie Vrijtijdseconomie Brabantse Kempen
- Uitvoeringsprogramma Vrijtijdseconomie Brabantse Kempen 2022-2026
- [Masterplan Vrijtijdseconomie 2014-2030](#)
- [Toetsingskader dag- en verblijfsrecreatie De Kempen 2021](#)
- Kempische Detailhandelsvisie
- Regionale Detailhandelsvisie MRE
- [Eerselse Detailhandelsvisie](#)
- [Kempenvisie Bedrijventerreinen](#)
- Uitvoeringsprogramma Kempenvisie Bedrijventerreinen
- Kempische Industrie Agenda
- [Nota grondbeleid](#)

9. Bestuur en organisatie

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Invulling geven aan een 21^e-eeuwse cultuur waarin we als gemeente ruimte geven aan de netwerksamenleving. Samen met partners stimuleert gemeente Eersel een duurzame, dynamische en innovatieve cultuur waarin initiatieven uit de kernen en uit de regio leidend zijn, met als doel betere dienstverlening”**.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2025

Dienstverlening

De primaire taak van gemeenten is dienstverlening. Ontwikkelingen zoals de participatiesamenleving, digitalisering, netwerksamenleving en datagedreven werken zijn van invloed op onze dienstverlening.

De gemeente wil ruimhartig ruimte geven aan initiatieven en kansen van inwoners. Laagdrempelig en servicegericht.

Bij onze visie op dienstverlening “De mens centraal” horen 3 belangrijke uitgangspunten en resultaten:

1. We verplaatsen ons in de belevingswereld van onze inwoners;
2. We communiceren duidelijk en eenvoudig;
3. We werken intern en extern samen in het belang van onze inwoners.

Samen met inwoners werken we aan de ontwikkeling van de gemeente als een aantrekkelijke en veilige woongemeente. Inwoners leveren waardevolle input over de leefbaarheid en openbare ruimte op het gebied van afval, verkeer en veiligheid in de vorm van meldingen openbare ruimte. Los van het individueel verzamelen van feedback over de verschillende diensten die we leveren, verzamelen we één keer per twee jaar gestructureerd integrale feedback op onze dienstverlening via de inwonerspeiling.

In 2025 wordt onze visie op dienstverlening herzien, aangezien de looptijd van deze visie eindigt.

Bestuursopdracht vervolg ontwikkelstrategie de Kempen

De uitvoering van de Bestuursopdracht vervolg Ontwikkelstrategie de Kempen heeft in 2024 een vervolg gekregen en is afgerond. In 2025 wordt het voorkeursscenario, dat in december 2024 wordt vastgesteld, verder uitgewerkt naar specifieke plannen. Ook wordt het voorkeursscenario meegenomen in de ontwikkeling van de Omgevingsvisie 3.0.

Wat mag het kosten?

Exploitatie

Programma: Bestuur en organisatie						
Productgroep	Rekening	Begroting	Begroting 2025 - 2028			
(bedragen in €)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
LASTEN						
Bestuursorganen	1.190.555	1.345.456	1.334.678	1.421.678	1.386.778	1.390.778
Maatschappelijke registratie	101.496	116.506	172.573	190.409	207.069	181.863
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	1.292.051	1.461.962	1.507.251	1.612.087	1.593.847	1.572.641
BATEN						
Bestuursorganen	360.437	0	0	0	0	0
Maatschappelijke registratie	238.560	251.000	362.861	399.885	434.467	382.145
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	598.997	251.000	362.861	399.885	434.467	382.145
Saldo (baten – lasten)	-693.054	-1.210.962	-1.144.390	-1.212.202	-1.159.380	-1.190.496
OVERIGE LASTEN						
Kapitaallasten	47.732	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	572.732	551.322	522.817	522.817	522.817	522.817
Totaal overige lasten	620.464	551.322	522.817	522.817	522.817	522.817
OVERIGE BATEN						
Beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten	47.732	0	0	0	0	0
Totaal overige baten	47.732	0	0	0	0	0
Saldo programma (baten – lasten)	-1.265.786	-1.762.284	-1.667.207	-1.735.019	-1.682.197	-1.713.313

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2025 ten opzichte van 2024 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Bestuursorganen

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Maatschappelijke registratie

Binnen deze productgroep is een positieve afwijking van € 56.000,- ten opzichte van de begroting 2024. Dit wordt veroorzaakt door hogere leges opbrengsten van reisdocumenten.

Beleidsdocumenten

- Dienstverleningsvisie "De mens centraal"
- [Toekomstvisie 2030](#)

10. Algemene baten en lasten

Het programma algemene baten en lasten is een specifiek programma dat geen maatschappelijk effect beoogt, maar de algemene dekkingsmiddelen en de stelposten. De algemene dekkingsmiddelen zijn met name de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, de gemeentelijke belastingen en de deelnemingen. Daarnaast zijn de stelposten voor onvoorziene uitgaven en lasten van het investeringsprogramma 2025-2028 opgenomen.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroep:

1. Algemene dekkingsmiddelen.

Exploitatie

Programma: Algemene baten en lasten						
Productgroep	Rekening	Begroting	Begroting 2025 - 2028			
(bedragen in €)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
LASTEN						
Algemene dekkingsmiddelen	8.737.323	3.044.457	1.287.605	-1.781.704	-2.406.558	-2.303.597
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	8.737.323	3.044.457	1.287.605	-1.781.704	-2.406.558	-2.303.597
BATEN						
Algemene dekkingsmiddelen	41.937.746	43.691.880	43.851.225	41.393.329	41.495.129	41.617.771
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	41.937.746	43.691.880	43.851.225	41.393.329	41.495.129	41.617.771
Saldo (baten – lasten)	33.200.422	40.647.423	42.563.620	43.175.033	43.901.687	43.921.368
OVERIGE LASTEN						
Apparaatskosten	232.432	296.385	291.390	291.390	291.390	291.390
Totaal overige lasten	232.432	296.385	291.390	291.390	291.390	291.390
OVERIGE BATEN						
Beschikking res ivm kaplst	512.397	1.426.867	1.601.394	1.601.394	1.601.394	1.601.394
Totaal overige baten	512.397	1.426.867	1.601.394	1.601.394	1.601.394	1.601.394
Saldo programma (baten – lasten)	33.480.387	41.777.905	43.873.624	44.485.037	45.211.691	45.231.372

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2025 ten opzichte van 2024 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Algemene dekkingsmiddelen

Per saldo is binnen deze productgroep sprake van een positief effect van 2025 ten opzichte van 2024 van € 1.916.000,-.

Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende afwijkingen:

- Hogere opbrengst onroerendzaakbelasting 2025 (€ 489.000,-) in verband met indexering van 14,5%.
- Hogere opbrengst toeristenbelasting en forensenbelasting 2025 (€ 17.000,-).
- Er is een hogere algemene uitkering gemeente fonds geraamd (€ 1.393.000,-). Indien rekening wordt gehouden met de extra rijksmiddelen uit de meicirculaire 2024 voor het jaar 2024, welke in de 2^e bestuurlijke rapportage nog moeten worden meegenomen, dan is de hogere uitkering € 248.000,-.
- Geraamde dividenduitkering BNG is voor 2025 € 39.000,- lager geraamd dan in 2024.
- Het geraamde resultaat voor de bouwgrondexploitatie is € 1.060.000,- lager dan in de begroting 2024 is verwerkt. Voor een actuele vergelijk zie paragraaf 7 grondbeleid.
- Het geraamde begrotingssaldo over 2024 inclusief bijstellingen tot en met juli 2024 bedraagt positief € 292.539,-. Het positief geraamde begrotingssaldo over 2025 bedraagt € 254.713,-. Het verschil bedraagt € 37.826,-. Dus in 2025 is de storting in de algemene reserve lager dan in 2024.
- Hogere lasten vennootschapsbelasting € 26.000,-.
- Op de totale stelposten (inclusief "onvoorzien") is per saldo sprake van een nadelige afwijking van afgerond € 487.272,- ten opzichte van de begroting 2024 (zie ook het onderdeel stelposten bij het hoofdstuk "Algemene dekkingsmiddelen en stelposten").

Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

• Stelpost investeringen	€	220.409,-
• Stelpost wet open overheid	€	12.000,-
• Stelpost dienstverlening gemeente aanpak armoede en schulden	€	18.000,-
• Stelpost loon- en prijsbijstelling jeugdzorg	€	-32.271,-
• Werkdrukverlaging jeugdbescherming	€	22.000,-
• Stelpost afschrijvingstermijn 1 ^e jaar 50%	€	39.486,-
• Stelpost integraal zorgakkoord	€	87.648,-
• Stelpost Pensioenpremie	€	120.000,-
	€	487.272,-

1. Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De volgende tabel biedt een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen			
	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lokale heffingen:			
- onroerende zaakbelastingen	4.099.000	4.196.000	4.752.000
- toeristenbelasting	450.000	710.000	726.000
- forensenbelasting	35.000	50.000	51.000
- precariobelasting	26.000	28.000	31.000
- reclamebelasting	48.000	50.000	51.000
- doorbelasting vervolgingskosten	39.000	12.000	35.000
Algemene uitkering gemeentefonds *1	35.596.000	36.551.000	37.944.000
Dividend BNG	303.000	300.000	261.000
Totaal algemene dekkingsmiddelen *2	40.596.000	41.897.000	43.851.000

*1 In begrotingscijfer 2024 is de hoger uitkering ad € 1.166.000 uit de meicirculaire 2024 nog niet verwerkt

*2 Excl. incidentele dekkingsmiddelen: zoals saldi bouwgrondexploitaties, vrijval voorzieningen en mutaties betreffende reserves.

Lokale heffingen

Op deze plaats wordt voor bovenstaande belastingen verwezen naar de paragraaf "Lokale heffingen".

Algemene uitkering gemeentefonds

De raming van de algemene uitkering 2025 is gebaseerd op de meicirculaire 2024. Op grond van de meicirculaire 2024 wordt de algemene uitkering voor de meerjarenbegroting 2025-2028 geraamd op (bedragen x € 1.000):

(bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Algemene uitkering	37.944	35.601	35.751	35.847

In de meicirculaire 2024 heeft het rijk aangegeven dat zij de nieuwe financieringsmethodiek al vanaf 2024 in plaats van 2027 gaat invoeren. Dit houdt in dat de groei van de algemene uitkering wordt berekend op basis van het Bruto Binnenlands Product (BBP) in plaats van "trap op trap af". Voor gemeente geeft dit een nadelig effect welke voor alle jaren wordt gecompenseerd behoudens voor het jaar 2025.

Eenmalige incidentele inzet algemene reserve

De provincie heeft in een aanvulling op de begrotingscirculaire (d.d. 25-6-2024) aangegeven dat het nadeel in 2025 als incidenteel kan worden aangemerkt. Dit betekent dat deze incidentele korting op de algemene uitkering gecompenseerd mag worden door een eenmalige beschikking over de algemene reserve. Voor gemeente Eersel betekent dit dat hierboven staande uitkering over 2025 ad € 37.944.000,- waarin de korting is verwerkt mag worden verhoogd met € 607.000,-. Dit bedrag kan onttrokken worden uit de algemene reserve. Deze mogelijkheid om de eenmalig de structurele inkomst te verhogen in 2025 wordt niet ingezet omdat de begroting in 2025 een positief saldo heeft van € 254.713,-. De algemene reserve wordt daarom niet extra belast, waardoor het meer financiële ruimte is voor de toekomst.

Vanaf 2026 vindt er een korting plaats van de algemene uitkering. Deze is opgebouwd uit de volgende elementen:

- Herijking gemeentefonds
- Korting jeugd

2. Stelposten

In de begroting 2025 is naast de stelposten voor onvoorzien uitgaven en lasten van het meerjarig investeringsprogramma, tevens een aantal overige stelposten opgenomen. De in de begroting 2025-2028 opgenomen stelposten zijn in het volgend overzicht opgenomen.

Stelposten (bedragen in €)	2025	2026	2027	2028
Onvoorzien	10.000	10.000	10.000	10.000
Stelpost lasten investeringsprogramma 2025-2028	384.119	237.677	330.817	343.483
Subtotaal	394.119	247.677	340.817	353.483
Overige stelposten:				
Werkdrukverlaging jeugdbescherming	22.000	22.000	22.000	22.000
Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	18.000	18.000	18.000	18.000
Stelpost robuust rechtsbeschermingssysteem	22.000	22.000	22.000	22.000
Stelpost Wet Open Overheid	38.800	38.800	38.800	38.800
Taakstellende bezuiniging Jeugd, hervormingsagenda		-300.000	-300.000	-300.000
Integraal zorgakkoord	87.648	82.473	79.400	79.400
Stelpost uitkomst onderzoek jeugdzorg	0	-185.000	-137.000	-163.000
Stelpost Herijking gemeentefonds	0	300.000	300.000	300.000
Totaal overige stelposten	188.448	-1.727	43.200	17.800
Totaal stelposten	582.567	245.950	384.017	370.683

Toelichting op de overige stelposten:

Werkdrukverlaging jeugdbescherming

In de afgelopen jaren heeft de jeugdbescherming en jeugdreclassering (JBJR) in Nederland onder grote druk gestaan. Landelijk gezien was het voor Gecertificeerde Instellingen (GI's) erg moeilijk om tegen de vastgestelde tarieven aan alle taken te voldoen, waarbij het ook moeilijk bleek om personeel te werven en te behouden. Om dit te kenteren zijn de tarieven jeugdbescherming en jeugdreclassering voor gemeenten verhoogd en komen de uitgaven vanaf 2024 gemiddeld 20% hoger uit ten opzichte van 2023. Wij stellen voor om de extra rijksmiddelen (€ 22.000,-) als stelpost aan te houden. In de 1^e bestuursrapportage 2025 komen we hierop terug.

Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden

Deze extra structurele rijksmiddelen vanaf 2024 ad € 18.000,- per jaar zijn bedoeld voor betere dienstverlening op het gebied voor armoede en schulden. We onderzoeken op dit moment waar en welke verbetering gewenst/noodzakelijk is en hoe daar het beste invulling aan kan worden gegeven. De keuze van inzet nemen we op in de kadernota Geldzorgen 2025-2028.

Stelpost robuust rechtsbeschermingssysteem

De Toeslagenaffaire laat zien dat rechtvaardige dienstverlening en goede rechtsbescherming geen vanzelfsprekendheden zijn. Alle overheidsdiensten, zeker ook de gemeenten, voelen de urgentie om de dienstverlening aan mensen in kwetsbare posities te verbeteren en het geschade vertrouwen in de overheid te herstellen. Om hieraan binnen de gemeente Eersel nog meer aandacht te besteden wordt gewerkt aan een programma voor het efficiënt inzetten van de ontvangen rijksmiddelen. Derhalve wordt voorgesteld de ontvangen rijksmiddelen (€ 22.000,-) vooralsnog te reserveren.

Stelpost Wet Open Overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden, met uitzondering van een deel van de bepalingen over actieve openbaarmaking (artikel 3.3 Woo). De Woo heeft als doel een meer transparante en actief openbaar makende overheid. De Woo kent daarom de verplichting om vanaf 2024 informatie uit zeventien categorieën gefaseerd openbaar te maken op een eigen platform en te ontsluiten via de landelijke Woo-index. Daarnaast bevat de Woo de verplichting voor bestuursorganen om maatregelen te treffen ten behoeve van het duurzaam toegankelijk maken van de digitale documenten die onder onze gemeente berusten (artikel 6.1 Woo). Het op orde brengen en houden van de informatiehuishouding van de gemeente is een belangrijke voorwaarde voor het actief openbaar maken van de zeventien informatiecategorieën. Gemeente Eersel ontvangt voor de uitvoering van deze wet vanaf 2025 € 38.800 per jaar. In 2024 wordt duidelijk op welk tempo gemeenten informatie actief openbaar moeten maken en welke informatie precies onder de zeventien informatiecategorieën valt. Dan wordt duidelijk welke werkzaamheden de gemeente Eersel

moet ondernemen om deze informatie openbaar te maken. Derhalve wordt voorgesteld de ontvangen rijksmiddelen te reserveren.

Taakstellende bezuiniging Jeugd, hervormingsagenda

In de meicirculaire 2023 heeft het rijk aangegeven dat gemeenten vanaf 2025 een besparing van € 500 miljoen kunnen verwerken. Deze wordt dan ook niet meer uitgekeerd. Voor gemeente Eersel betekent dit een bedrag van € 300.000,-. Inmiddels heeft het rijk besloten de besparing pas vanaf 2026 te laten ingaan. We gaan ervan uit, dat deze door het rijk aangegeven besparing gerealiseerd kan worden, waardoor deze korting budgettair neutraal verloopt.

Integraal zorgakkoord

Het kabinet stelt structureel extra middelen beschikbaar ter compensatie van de gestegen kosten als gevolg van het abonnementstarief. De financiële effecten, waaronder prijsstijgingen, zijn op dit moment nog onvoldoende duidelijk. Er is landelijk nog geen definitieve besluitvorming over het aanpassen van de eigen bijdrage. Voorgesteld wordt om tot die tijd deze rijksmiddelen in een stelpost te handhaven.

Stelpost uitkomst onderzoek jeugdzorg

De extra jeugdzorggelden zijn toegekend tot en met 2025. Het is toegestaan (toestemming van onze provinciaal toezichthouder) om in de begroting vanaf 2026 rekening houden met de extra jeugdzorggelden. De geraamde bedragen vanaf 2026 zijn in overeenstemming met de in de meicirculaire 2024 genoemde bedragen.

Stelpost herijking gemeentefonds

Voor 2026 is het nadeel van de herijking vooralsnog bevroren op hetzelfde bedrag als 2025. Dit bedrag kan nog wijzigen. Immers op basis van het nadeel van € 63,- per inwoner, wordt er vooralsnog een aanvullende suppletie uitkering verstrekt (€ 506.000,-) voor de hogere lasten dan € 37,50 per inwoner. Voor 2026 is het echter nog de vraag het rijk tot het maximale nadeel van € 37,50 blijft herverdelen. Om die reden is er vanaf 2026 een stelpost van € 300.000,- opgenomen (circa € 15,- per inwoner) voor dat jaar op te kunnen vangen.

11. Overhead

Om de raad meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie, schrijft het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorschriften voor, dat in de begroting een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead. Dit overzicht presenteren we in dit programma.

In de programma's 0 tot en met 10 staan alleen de kosten van de medewerkers van een bepaalde afdeling die direct verband houden met het betreffende taakveld (en daarom ook niet centraal moeten worden begroot). Deze kosten verdelen we op basis van productieve uren en rekenen we vervolgens toe aan de programma's/taakvelden.

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces, en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, hanteert het BBV een definitie van de overhead². Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden en welke kosten geen betrekking hebben op het primaire proces. Deze laatste kosten worden niet in de programma's 0 tot en met 10 geraamd, maar komen centraal als overheadkosten in programma 11. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan management (-ondersteuning), financiën, huisvesting, juridische zaken, documentaire informatievoorziening en communicatie.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
ORGANISATIE		
Indicator	Realisatie	Norm
42. Formatie <i>(verplicht)</i> <i>Begrote bezetting in fte per 1.000 inwoners</i>	2023: 6,0 2022: 4,5	Norm: ≤ 7,3
43. Bezetting	2023: 5,0	Norm: ≤ 7,3

² Zie: Notitie overhead, commissie BBV juli 2016

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
<i>(verplicht)</i>	2022: 4,5	
<i>Werkelijke bezetting in fte per 1.000 inwoners</i>		
44. Apparaatskosten <i>(verplicht)</i>	2023: € 746 2022: € 623	Norm: ≤ € 623
<i>Kosten per inwoner (apparaatskosten zijn de noodzakelijke middelen die nodig zijn voor het inzetten van personeel, huisvestings-, materieel- en automatiseringskosten.)</i>		
45. Externe inhuur <i>(verplicht)</i>	2023: 26,0% 2022: 26,3%	Norm: ≤ 18,8%
<i>Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen</i>		
46. Overhead <i>(verplicht)</i>	2023: 6,0% 2022: 7,2%	Norm: ≤ 15%
<i>% van totale lasten</i>		
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> - Het continueren van het uitvoeren van de Organisatievisie; - Het invullen van vacante posities met (nieuwe) medewerkers in dienst van de gemeente; - Monitoren van bovenstaande indicatoren aan de hand van gegevens die beschikbaar komen vanuit het A&O-fonds. 		

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
COMMUNICATIE		
Indicator	Realisatie	Norm
47. Waardering inwoners communicatie en voorlichting <i>(eigen indicator)</i>	2024 Gegevens (nog) niet beschikbaar	Norm: ≥ 6.9
Uitgedrukt in rapportcijfer	2022 Eersel: 6,7 Nederland: 6,3	
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> - Door focus op communicatie aan te brengen, inwoners voornamelijk meenemen in onderwerpen die 'buiten' leven; - Inwoners tijdig betrekken door participatietrajecten te doorlopen in minimaal vijf projecten; - Inzet van een breed aanbod aan (toegankelijke) communicatiemiddelen om elke doelgroep te voorzien van de benodigde informatie. 		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2025

Personeel & Organisatie

Een zelfstandige gemeente vraagt om een sterke eigen organisatie om alle wensen van onze inwoners en de dienstverlening waar te maken. Er moet een evenwicht zijn in de ambities, (externe) ontwikkelingen en de daarbij horende capaciteit. Gemeente Eersel bereikt bovenstaande door de organisatievisie te integreren in het dagelijks werk van alle medewerkers. Gemeenten krijgen steeds meer taken toebedeeld vanuit het Rijk. In tijden van groei in werkzaamheden is onze organisatievisie van groot belang. De organisatievisie biedt een duidelijke focus, is een bindmiddel en geeft houvast in tijden van (snelle) veranderingen. Iedereen kan zich hierdoor verbinden aan vernieuwing, aan een set van waarden en een bijdrage leveren aan resultaten. In het door ontwikkelen van mens en organisatie, is ervoor gekozen de cultuurwaarden 'open en respectvol' en de

speerpunten 'duurzaamheid en innovatie' de komende jaren leidend te maken. Samen dragen ze bij aan de identiteit van onze organisatie. Een identiteit waaraan iedereen zich kan verbinden.

Door de bekende arbeidskrachte probeert gemeente Eersel de medewerkers te binden aan de organisatie. Gemeente Eersel is een inclusieve en betrokken werkgever, die de ontwikkeling van medewerkers centraal heeft staan. De eventuele vacatures die desondanks toch uitgezet worden, worden steeds vaker bezocht. Het aandachtspunt blijft wel dat de inwerktijd van nieuwe medewerkers voor langere doorlooptijd zorgt in projecten. Ook ziet gemeente Eersel een trend dat steeds jonge(re) kandidaten zich melden op de vacatures. Gemeente Eersel geeft deze kandidaten graag een kans. Dit zorgt ervoor dat gemeente Eersel het opleidingsbudget volledig benut om (junior) medewerkers op te leiden. Daar tegenover staat ook dat senior medewerkers vaak meer tijd kwijt zijn met het inwerken van de nieuwe medewerkers. Dit zorgt er dan ook voor dat gemeente Eersel extern personeel inhuurt om de eerste periode van een nieuwe medewerker te overbruggen.

Wijziging normen organisatie

In 2022 is gemeente Eersel de 20.000 inwoners gepasseerd. Conform het A&O fonds, valt gemeente Eersel nu in de categorie 20.000 tot 50.000 inwoners. Hierdoor veranderen de normen. Daarnaast veranderen de normen jaarlijks door nieuwe input van de Nederlandse gemeenten.

Gemeente Eersel stuurt op vaste bezetting, wat ook in lijn is met de cao. Gemeente Eersel wil evenredig groeien met de inwonersaantallen. Hierdoor zal gemeente Eersel vanaf heden het maximale van de normen gebruiken als jaarlijks wordt vrijgegeven door het A&O fonds.

Communicatie

Een gemeente werkt aan heel veel projecten. Hoe communiceren we dit nou naar inwoners, zonder ze te overstelpen met informatie, waar ze soms ook helemaal niet op zitten te wachten? We werken in Eersel met de methode 'Focus op communicatie'. Een methodiek die we nu drie jaar inzetten. We kiezen onderwerpen die leven in onze samenleving, die concreet worden voor onze inwoners en die politieke prioriteit hebben. Door keuzes te durven maken kunnen we communicatie beter inzetten voor het maatschappelijke belang. Voordeel is dat we onze inwoners en de gemeente dichter bij elkaar kunnen brengen, omdat we werken met maatschappelijke relevante thema's. Dit draagt bij aan het vertrouwen in de overheid. Op de volgende thema's ligt nu de focus van communicatie:

- Hoe blijven we als dorp leefbaar in een omgeving die groeit;
- Energietransitie/ klimaat;
- Asielmigratie/ opvang vluchtelingen en huisvesting statushouders/urgent woningzoekenden;
- Interne organisatie.

We vinden de dienstverlening naar onze inwoners heel belangrijk. Daarom blijven we investeren in een communicatievaardig 'gemeentehuis'. Denk aan trainingen als Conflictvaardigheden, Helder schrijven en Helder adviseren.

Voor mensen met een (functie)beperking moet communicatie ook toegankelijk zijn. Wij leggen in de toegankelijkheidsverklaring op de website verantwoording af over waar we staan en welke stappen we ondernemen. We blijven continue monitoren op onze toegankelijkheid. In 2025 laten we de website weer toetsen, zodat we weten waar we dan staan. Zo kunnen we een plan van aanpak maken over hoe we hier nog verder in kunnen groeien.

Eind 2025/ begin 2025 staat een nieuwe inwonerspeiling op het programma. Deze voeren we één keer per twee jaar uit. De peiling krijgt een andere vorm. Het doel van de vernieuwing is een minder "grote en onaantrekkelijke" peiling uit te voeren om de respons te vergroten. Door de enquête op te delen, wordt de hoeveelheid vragen behapbaar.

Participatie

Participatie is (bijna) niet meer weg te denken uit onze samenleving. De manier waarop we inwoners, ondernemers en instellingen betrekken is ontzettend belangrijk. Hoe creëren we een zo groot mogelijk draagvlak voor onze plannen? Op welk moment betrekken we onze belanghebbenden? En wat is dan onze vraag? Soms kun je alleen informeren, om in een volgende fase het project/ plan echt samen vorm te geven.

Als organisatie willen we onze projecten/ plannen zoveel als mogelijk laten aansluiten bij de behoefte van de omgeving. Waarbij we vooraf helder zijn over de wettelijke of ruimtelijke kaders waarin participatie mogelijk is. De methode die we hiervoor gebruiken is van Relevant Gesprek® (dit is een methode om participatiegesprekken te voeren): een simpele en gestructureerde werkwijze om te bepalen hoe je de omgeving betreft bij jouw

vraagstuk. Belangrijk: het gaat hierbij om participatie op gemeentelijke initiatieven. We hebben in 2024 hiermee een start gemaakt en in 2025 wordt deze methode verder geïntegreerd.

Informatiebeheer

De dienstverlening en bedrijfsvoering van de gemeente verloopt steeds meer digitaal. Hoewel inwoners nog zelf kunnen kiezen hoe ze informatie op- of aanvragen bij de gemeente, moet de gemeente haar processen digitaal inrichten voor de inwoners die graag digitaal communiceren met de gemeente. De gemeente moet er daarom voor zorgen dat werkprocessen digitaal doorlopen kunnen worden en dat de informatie ook goed digitaal wordt opgeslagen en beheerd, zodat deze later gemakkelijk weer terug te vinden is. Hiervoor moet de gemeente bijvoorbeeld zorgen dat documenten ook digitaal ondertekend kunnen worden.

Digitale bewaarstrategie

Net als voor het beheer van papieren informatie, moet de gemeente maatregelen treffen om de digitale informatie goed te bewaren. Dit brengt uitdagingen met zich mee, omdat de digitale ontwikkelingen zich snel opvolgen en de systemen en apparaten waarop digitale informatie wordt opgeslagen, soms na een paar jaar alweer worden vervangen door andere systemen of apparatuur. Om te voorkomen dat digitale informatie verloren gaat, denken we na over de manier waarop we onze digitale informatie opslaan. Dit wordt vastgelegd in een bewaarstrategie.

Informatiebeheerplan

Om vervolgens de digitale informatie te bewaren zoals vastgelegd in de bewaarstrategie, moeten we inzicht hebben waar we onze informatie opslaan en beheren. Ook is het belangrijk dat we weten waar we onze informatie digitaal hebben opgeslagen, om bijvoorbeeld informatie openbaar te kunnen maken volgens de vereisten uit de Wet open overheid (Woo). Dat inzicht is dus erg belangrijk. Vervolgens nemen we maatregelen om binnen de systemen waarin we de informatie opslaan, de informatie volgens de eisen van wet- en regelgeving te bewaren én vernietigen. Deze eisen komen bijvoorbeeld voort uit de Archiefwet of de AVG. Daarnaast zullen we ook nieuwe systemen moeten aanschaffen en inrichten, bijvoorbeeld om informatie actief openbaar te maken volgens de Woo.

Digitaal samenwerken

Onze organisatie heeft ook behoefte aan tools om efficiënt digitaal samen te werken. Daarvoor maken we al gebruik van de vergadermogelijkheden van Microsoft 365. Samen met ons SSC de Kempen gaan we aan de slag om de mogelijkheden van Microsoft 365 verder in te richten zodat medewerkers gemakkelijk digitaal kunnen vergaderen en informatie kunnen uitwisselen. Dit bevordert efficiënt en prettig werken binnen de organisatie.

Renovatie gemeentehuis

In september 2023 is gestart met het in kaart te brengen van wat er nodig is om het gemeentehuis ook in de toekomst een omgeving te laten zijn waar het fijn werken is én een werkomgeving die voldoet aan de laatste eisen op het gebied van arbo en (informatie)veiligheid. Dat wat is opgenomen voor renovatie in 2023 of 2024 in het Meerjarig Onderhoudsplan voor het gemeentehuis is de basis van de renovatie: schilderwerk, stoffering en arbo-verantwoord inrichten van de werkplekken bij de gemeentebalie. Duurzaamheid en hergebruik zijn belangrijke uitgangspunten in de renovatie. De werkzaamheden ten behoeve van de renovatie van het gemeentehuis worden in 2025 afgerond.

Toelichtingen op investeringen 2025

Vervanging materieel buitendienst

In 2025 zijn drie bestelwagens en vier bedrijfsauto's aan vervanging toe. De huidige bestelwagens worden vervangen door elektrisch aangedreven wagens. Hiervoor dienen ook laadpalen geïnstalleerd te worden. De vier elektrische bedrijfsauto's worden weer vervangen door elektrische auto's.

Onderzoek naar verplaatsingen gemeentehuis, Muzenval en Jam inclusief herbestemming bestaande locaties.

Gelet op het aangenomen amendement in juli 2024 dient voor de uitvoering van dit amendement onderzocht te worden hoe en op welke wijze uitvoer kan worden gegeven aan dit amendement. Dit zal in een raadsvoorstel aan uw raad worden aangeboden waarbij tevens de financiële middelen worden genoemd die uw raad beschikbaar dient te stellen. Voor dit raadsvoorstel zullen de nodige onderzoeken moeten plaatsvinden. Hiervoor wordt aan uw raad een krediet gevraagd van € 300.000,-. Dit bedrag zal gelet op het immateriële karakter direct worden afgeschreven. Dit bedrag wordt in 2025 ten laste van de exploitatie gebracht.

Wat mag het kosten?

Investerings- (bedragen in €)	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2025	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Vervanging materieel buitendienst (overig)	264.000	0	264.000
Onderzoek gemeentehuis, Muzenval en Jam inclusief herbestemming bestaande locaties	300.000	0	300.000
Totaal investeringen	564.000	0	564.000

Exploitatie

Programma: Overhead						
Productgroep	Rekening	Begroting	Begroting 2025 - 2028			
(bedragen in €)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
LASTEN						
Overheadkosten	25.300.765	23.765.328	24.294.932	23.856.353	23.774.584	23.755.401
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	25.300.765	23.765.328	24.294.932	23.856.353	23.774.584	23.755.401
BATEN						
Overheadkosten	1.755.612	1.097.275	1.041.743	611.024	557.901	599.538
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	1.755.612	1.097.275	1.041.743	611.024	557.901	599.538
Saldo (baten – lasten)	-23.545.153	-22.668.053	-23.253.189	-23.245.329	-23.216.683	-23.155.863
OVERIGE LASTEN						
Kapitaallasten	-3.105.246	160.507	-5.944	707.274	1.345.505	1.727.747
Apparaatskosten	-14.925.740	-16.098.849	-16.277.974	-16.300.974	-16.303.974	-16.295.974
Totaal overige lasten	-18.030.986	-15.938.342	-16.283.918	-15.593.700	-14.958.469	-14.568.227
OVERIGE BATEN						
Kapitaallasten	0	11.329	0	0	0	0
Beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten	94.554	0	0	0	0	0
Totaal overige baten	94.554	11.329	0	0	0	0
Saldo programma (baten – lasten)	-5.419.614	-6.741.040	-6.969.271	-7.651.629	-8.258.214	-8.587.636

In de tabel op de volgende pagina zijn de totale (netto-)overheadkosten nader gespecificeerd en geven we aan welke overhead we toerekenen aan de programma's.

Overheadkosten (bedragen in €)	Totaal	Toerekening aan programma's	Resteert ten laste van programma "Overhead"
Lonen en salarissen incl. overige personeelskosten	10.789.308	7.697.006	3.092.302
Bijdragen (SK: MO/VTH én Kempen-Plus)	8.244.855	8.244.855	0
A. Totaal overhead personeel	19.034.163	15.941.861	3.092.302
Overhead organisatiekosten			
Indirecte personeelskosten incl. P&O	531.988	0	531.988
ICT (incl. SSC en excl. kapitaallasten)	2.417.495	0	2.417.495
Huisvestingskosten (excl. kapitaallasten)	303.383	0	303.383
Facilitaire zaken/inkoop/administratie/verzekeringen	572.023	0	572.023
Materieel/werf buitendienst (excl. kapitaallasten)	192.565	186.428	6.137

Algemene kosten	201.572	0	201.572
Toerekening overhead aan bouwgrond-exploitatie (programma 3 verreken-categorie 7.5)	0	55.709	-55.709
B. Totaal overhead organisatie	4.219.026	242.137	3.976.889
Overheadkosten (A+B)	23.253.189	16.183.998	7.069.191
Kapitaallasten	3.976.828	3.820.746	156.082
Beschikking reserves tbv kapitaallasten	-2.193.023		
Renteresultaat	-256.002		-256.002
Rentelasten mbt bouwgrondexploitatie	-18.954		
Sub-totaal kapitaallasten	1.508.849		
Doorbelasting apparaatskosten aan projecten	-272.335		
C. Totaal kapitaallasten en doorbelasting aan projecten	1.236.514		
Totaal overheadkosten, kapitaallasten en doorbelast. aan proj. (A+B+C)	24.489.703	20.004.744	6.969.271
Totaal saldi programma 0-10 excl. kapitaallasten en apparaatskosten	-24.489.703		
Begrotingssaldo	0		

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de overheadkosten totaal € 23.253.189,- bedragen. In de programma's 0-10 zijn de kapitaallasten en apparaatskosten niet toegelicht aangezien deze in dit programma worden toegelicht. Naast de overheadkosten worden de kapitaallasten en de apparaatskosten welke worden doorbelast aan projecten hier in dit programma toegelicht. Totaal bedragen deze kosten € 24.489.703,-, waarvan € 6.969.271 per saldo op programma overhead drukt. De saldi van de programma's 0 tot en met 10 exclusief kapitaallasten en doorberekende apparaatskosten bedragen negatief € 24.489.703,-. Het begrotingssaldo (uitgaven minus inkomsten) over 2025 is tezamen met het saldo in dit programma in evenwicht. Hierbij de kanttekening dat het begrotingssaldo 2025 van positief € 254.713,- in programma 10 is gestort in de resultaatreserve.

Toelichting begroting 2025 ten opzichte van 2024

A. Overheadkosten:

Ten opzichte van de begroting 2024 zijn de overheadkosten € 585.136,- hoger.

Lonen en salarissen

Dit betreffen de loonkosten inclusief overige personeelskosten (voornamelijk reis- en verblijfskosten) van alle medewerkers die in dienst zijn van de gemeente Eersel. Deze kosten stijgen jaarlijks mede als gevolg van cao-ontwikkelingen. De omvang van de personeelslasten stijgen in 2025 met € 86.000,- ten opzichte van de begroting 2024.

Eerder was bij de voorjaarsnota nog uitgegaan van een stijging van € 635.000,-. De stijging van € 86.000,- ten opzichte van 2024 heeft een oorsprong in autonome ontwikkelingen, zoals (een voorschot op) een nieuwe CAO per april 2025 en de jaarlijkse periodieke verhogingen van salarissen.

Naar aanleiding van een overschot op de personeelslasten in 2023 is onderzoek gedaan naar de oorsprong van dit overschot. Op basis daarvan zijn de personeelslasten in de begroting voor 2025 ten opzichte van de voorjaarsnota naar beneden bijgesteld met € 549.000,-. Dit bedrag komt voort uit een afwijking van gemiddeld zo'n 3% op de sociale lasten, die kon worden doorgerekend over de totale personeelslasten. Daarnaast worden de kosten van vacante functies op de maximale periodiek van de functieschaal begroot. Veel vorig jaar vacante functies zijn inmiddels ingevuld, waardoor ze op de werkelijke inschaling kunnen worden begroot. Over het algemeen is deze werkelijke inschaling lager dan de hoogste periodiek in de schaal, of bij verloop lager dan de inschaling van de vertrokken medewerker.

GRSK en Kempenplus

De structurele lasten van de bijdrage aan de GRSK voor de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening, Vergunningverlening en Handhaving, ICT en de bijdrage aan Kempenplus worden hier geraamd. Het betreft hier de uitvoeringskosten van deze gemeenschappelijke regeling. Per saldo zijn deze € 465.000,- hoger ten opzichte van de begroting 2024. Deze lasten waren grotendeels al meegenomen het geactualiseerd saldo bij de voorjaarsnota 2025-2028.

Indirecte personeelskosten

Onder de indirecte personeelskosten worden de kosten van salarisadministratie, opleidingen, Arbo, ondernemingsraad en bedrijfshulpverlening verantwoord. Deze kosten zijn ten opzichte van de begroting 2024 gedaald met € 72.000,-. Dit komt met name door een verlaging van het budget voor vervanging ziek tijdens ziekte welke reeds in de begroting 2024 vanaf je jaarschijf 2025 was verwerkt.

ICT

Deze raming betreft de ICT-lasten exclusief de bijdrage aan het SSC en heeft betrekking op de kosten voor bijvoorbeeld software, welke niet zijn opgenomen in de begroting van het SSC. Deze lasten zijn € 40.000,- lager dan geraamd in 2024. De verlaging is te verklaren doordat het SSC de vervanging van de mobile thin clients heeft overgenomen en de gemeente een softwarecontract heeft beëindigd.

Huisvestingskosten

Deze uitgaven hebben betrekking op het beheer en onderhoud van het gemeentehuis, zoals energiekosten, schoonmaak, storting onderhoudsvoorziening en inventaris. Deze lasten zijn met € 77.000,- gestegen ten opzichte van de begroting 2024. Dit komt met name door de gestegen energielasten en de storting in de onderhoudsvoorziening van het gebouw.

Facilitaire zaken/inkoop/administratie/verzekering

Het betreft hier de kosten van papier- en drukwerk, portokosten, catering, vakinformatie, inkoopbureau, accountantskosten en verzekeringen. Deze geraamde kosten zijn € 51.000,- hoger dan geraamd in de begroting 2024. Dit betreft voornamelijk de hogere bijdrage aan de VNG en Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering. Ook hoge accountantkosten en inkoopkosten.

Materieel werf buitendienst

De directe exploitatielasten van de gemeentewerf en het materieel van de buitendienst inclusief het beheer en onderhoud van de personenauto's. Deze lasten wijken niet significant af van ten opzichte van de begroting 2024

Algemene kosten

Onder algemene kosten worden de uitgaven geraamd voor communicatie, representatiekosten, landelijke ombudsman en planning & control). Deze lasten wijken niet significant af van ten opzichte van de begroting 2024

B. Kapitaallasten

De bruto kapitaallasten worden deels gedekt middels beschikking over de reserves, waarna de netto kapitaallasten resterend. De netto kapitaallasten (rente en afschrijving), welke worden toegerekend aan de exploitatie, worden voor 2025 geraamd op afgerond € 1.509.000,-. Deze kapitaallasten zijn in eerste instantie als last geraamd in het programma "Overhead" en worden vervolgens grotendeels doorbelast aan de programma's. Ten opzichte van de begroting 2024 (inclusief begrotingswijzigingen tot en met juli 2023) is sprake van een daling van de netto kapitaallasten met afgerond € 306.000,- (bruto € 3.145.613,-) bedragen. Dit voordeel ontstaat o.a. door vrijvallende kapitaallasten, lagere rentelasten op geldleningen en hogere baten op schatkistbankieren.

C. Doorbelasting apparaatskosten aan projecten

In programma 11 worden de totale overheadkosten verantwoord welke vervolgens grotendeels worden doorbelast naar de programma's. Deze doorbelasting is budgettair neutraal behoudens de doorbelasting aan de kredieten. In 2025 wordt € 272.335,- (4.340 uren) doorbelast aan kredieten. Dit nagenoeg gelijk aan de doorbelasting in 2024.

Beleidsdocumenten

- Organisatievisie gemeente Eersel